

Onderzoeksreis naar Tokio.

18 10 2004

Schiphol

Hoge meisjes stemmen van de stewardessen. KLM huurt Japanse meisjes in voor de reis vol Japanners.

18 jaar geleden stop over in Singapore. Het laatste stuk vlucht kreeg je stokjes in het vliegtuig. Nu niet.

In Japan gaan vrouwenstemmen omhoog en mannen stemmen omlaag.

Ik ken ondertussen het ritme van vliegen. Ik reken uit wat ik moet slapen om zo min mogelijk last van de jetlag te hebben, en de volgende dag te kunnen functioneren. Ik slik wat pillen en drink water. Ik eet iets wat andere niet krijgen bv kosjer, dat wordt sneller gebracht en kan ik gaan slapen.

19 10 2004

Aankomst, grote hekken om het vliegveld,

Douane man gilt / roept dat de volgende moet komen

De man die buiten de trein staat beweegt zo grotesk dat het net een toneelstuk lijkt. Iedereen heeft zijn handen in handschoenen. Iedereen die werkt ten minste.

De trein wordt echt schoongemaakt, ik met mijn oude smetvrees moet me wel heel lekker voelen hier.

Maar er is iets, iets negatiefs? Ik hou niet van dit land, geloof ik.

Toen ik ooit wegging ging ik alleen, ik wilde niet langer blijven. Ik wilde zo snel weg als ik maar kon en nam de langzame trein om dat die eerder vertrok dan de snelle. Ik wilde weg toen uit deze stad.

Heb ik zoveel onrust dat ik maar steeds weg wil? Of heeft iedereen dat?

We wachten allemaal netjes en de trein vertrekt op de seconde

Van toen herinner ik me geen buitenlanders. Nu zijn er meer, zakenmannen en congresgangers.

Buiten bamboebossen langs mistige rijstvelden terwijl een klagerige stem feiten opdreunt

Een boek lees je anders om

Hier hygiëne telt voor alles, alles is goed ingepakt, zoveel plastic om plastic.

Naast me leest een businessman een stripboek waarin een jonge man zijn hersenen worden ingeslagen een andere man wordt opengereten.

Waar ben ik aan begonnen. Vlucht van huis, van wachten, van een toekomstloos bestaan een film droom??

De zakenman knikkebolt en slaapt.

Nog steeds overal die wasknijpperrekjes

Tokio lijkt op Darawi de grootste sloppenwijk allemaal kleine huisjes bij elkaar. Toch lijkt het of er meer hoogbouw is dan toen.

Ze bouwen niet meer met bamboe maar gewone aluminium steigers.

Hoe doen gehandicapte het hier. Ik met 35 kilo trap optrap af. Mijn appartement is aan heel drukke grote weg, erg lelijk.

Het regent. Het is een bedompt koud hok, in de kast staan twee flessen met kakkerlakken gif.. Aan de ene kant kijk ik dus op die grote achtbaansweg aan de andere kant tegen een muur die ik kan aanraken.. Het licht is een lamp die drie standen heeft elke keer als je aan het touwtje trekt een andere stand. Maar het is koud licht, tl licht behalve stand drie dat is als een kaars het vrij ligt.

Het touwtje hangt zo hoog dat als je in bed ligt te lezen je eruit moet ik knoop een touw aan het touwtje zodat ik het vanuit mijn bed kan uittrekken. Tranen prikken in mijn ogen ik wil roken. Ik rook zelden. Maar nu wil ik roken. Het huis is muf en klein. Had ik maar een geur bij me! Iets om het gezellig te maken. De lakens ruiken ook muf, het futon is zo oud dat je de vloer voelt als je er op ligt. Door al het zware sjouwen mijn heup geblesseerd. , Jezus wat waren dat veel trappen.. Ik vind een kacheltje en neem een heel warm bad. Ik knap op.

Toen in de wc van takako als je het licht aan deed klonk een mechanisch melodietje.

Ik ga terug naar shibuja boek kopen, nergens bankjes om uit te rusten. Wel vrachtwagens met aan de zij, achter en boven kant verlichte reclame, die kan je mooi van uit de hoge flats zien.

Duizenden mensen elke seconden steken over met paraplu's bijna zonder elkaar te raken. Het kruispunt voor voetgangers gaat allemaal tegelijk op groen. Iedereen steekt over en loopt door elkaar. Daarna zijn de auto's weer aan de beurt. En iedereen loopt maar en ik ben moe. Ik wil liggen, slapen. Maar moet nog minstens drie uur wakker blijven in verband met jetlag.. Wat anders is is dat iedereen zit te internetten op zijn mobiel.

20 10 2004

ik slaap 14 uur, verslaap me. Shinka wacht al een hele tijd op het station, ze is dik geworden. Ik zeg dat ze niets is veranderd. Dat is ze ook niet behalve dan dat ze nu een bril draagt, en dik is. Ik roep enthousiast ben je zwanger? Blijkt niet zo te zijn. Ik omhels haar. Ik heb met mezelf afgesproken dat ik dat gewoon ga doen. Geen lichaam aanraken toen was te moeilijk. Het giet nog steeds. We rennen naar een winkel en kopen wat rijst en vis. Dan naar mijn huisje. Het is heerlijk om haar te zien.

Ze is niet getrouwd, ze valt op mannen die al getrouwd zijn en als ze relatie heeft met singels duurt het nooit erg lang. Ze woont weer bij haar ouders. Ze heeft geen geld. De ouders weten niet dat ze ooit in een hostess club gewerkt heeft. Haar ouders willen dat ze trouwt. Dat ze kinderen krijgt, ze is 43, ze heeft veel last van stress. Ze maakt nu websites maar haar kantoor is erg ver weg. Al blijkt later dat ze voorniks in het kantoor mag. Ze heeft een ladder in haar sok. Geen make-up op en ziet er eigenlijk heel sloverig uit.

Ik moet hoofd gaskraan dicht doen in verband met shakes.

METRO

Meisje, mooi opgemaakt, hoge hakken strakke broek beetje punkachtig, eerst e-mail checken dan in spiegel kijken met haar hand glijdt ze over de beslagen ruit want buiten regent het nog steeds. Ze gebruikt het vocht om haar haar goed te doen.

Het is avond. Ik ga bij Sari eten die woont tegenwoordig in een buiten wijk, anderhalf uur reizen. Sari neemt niet op haar moeder wel. Even later komt de moeder me zoeken in het station. (80jaar) ik herkan haar direct. Ik omhels haar. Buiten blijkt een typhoon bezig daarom regent het zo hard. Het klopt want het is erger dan een wolkbreuk het gaat maar door en de wind neemt alleen maar toe. We lopen door diepe plassen ik in mijn mooie groene laarsjes. Die niet voor regen gemaakt zijn. Beide onder onze paraplu. Opeens staat ze stil draait zich om en schudt mijn hand. Alsof ze dat had voorgenomen. Echt een westerse begroeting dat ik haar omhels heb blijkt ze zeker even vergeten. Of...

Thuis krijg ik een droge broek en droge sokken. Ze wonen nu in een piepkleine flat waar elke centimeter is benut. Over dozen onder en op kasten. Daarop weer boekjes lappen en beeldjes. Ook de muren hangen vol. De woonkamer (met de half open keuken) is niet meer dan drie bij vier. Er staat een driezitsbank met allerlei kleden en kleedjes erop. Een tafel met vier eiken houten stoelen, een kast tegen de muur, een half laag buffet vol tierelantijnen en in de hoek een kastje met een hele grote tv. De kamer is open naar een kant daar is het tweede deel van de kamer twee bij vier. Hier weer twee grote kasten een met alleen maar brede lade en een bed. Hier slaapt Sari. Er is een scherm, rolgordijn wat als muur naar beneden kan. Tussen de twee kamers staat de bank, achter de bank is een lage kast ook helemaal vol spullen. Onder elke kast de dozen en erop ook. Aan de wand hangt een klein altaarkastje voor de doden, de door mij meegenomen zakken drop worden daar maar zolang in gelegd want er is nergens anders plek. De keuken is drie bij anderhalf en zovol kasten dat het een wonder is dat ik ze later met z'in tweeën zie afwassen. De wc is met een systeem om je billen schoon te spuiten, de straal schijnt zo sterk dat hij wel 15 meter kan halen.

Er komt een lesbische vriendin van Sari mee eten. Ze is een boek over geiten aan het schrijven en wil het liefst een geiten farm beginnen.

Op tv heel de tijd de typhoon die nadert. Elke minuut komt hij dichterbij. Thuis heb ik mijnraam een beetje opengelaten en ik maak me zorgen. Ze willen dat ik blijf maar waarom moet ik slapen. Het is geen probleem maar als ik hoor dat de typhoon pas over twee uur Tokio zal bereiken besluit ik naar huis te gaan. Buiten lijkt de regen minder in plaats van meer. De trein heeft vertraging en is leeg. Niemand wil meer weg. En de laatste mensen haasten zich naar huis voor het niet meer kan. Maar ik wil die typhoon wel eens voelen, zien, ruiken.

Overstappen in de trein. Ook die gaat langzaam. Op de tv'is wordt verteld dat de vertraging is om de typhoon, wind en regen.

Aan de internet mobiels hangen veel sleutelhangers.

Als ik eindelijk het station uitkom is de regen gestopt en het onverwacht warm. Een zwoele zomer avond. Toch haast iedereen zich nog naar huis. Breekt zo de hel los? Op het station een verwaalde vrouw in kimono. Niet echt verdwaalt maar die zie je niet meer zo veel.

21 10 2004

Ik begrijp niet waarom ik het eng vind om alleen zo'in klein restaurantje in te gaan. Ik ben al nooit een kroeg typ. Maar ik durf niet. Als ik het uiteindelijk doe ik het boven in een warenhuis met meer alleen etende winkelde vrouwen. Iedereen doet aardig en vind niks vreemd.

De angst heeft denk ik te maken met gek gevonden worden. Gezien worden. Ik ben liever anoniem.

De koks herhalen met harde stemmen de ordes en kneden de klompjes rijst tot heerlijke sushi. Heel de tijd roepen ze dozo, dozo! De kreten hebben harde uithalen. Het is lunchpauze en het restaurant loopt vol. De keuken is piep piep klein. Ook hier kunnen ze er net met zijn tweeën staan. De ene kok pakt de dingen links de andere rechts. Samen maken ze de borden want de een kan nou eenmaal niet bij de andere vis. Getraind in samenwerking maken ze de borden en schalen vol sushi.

De rijst wordt in de handpalm geduwd en in vorm geknepen. De handen zijn nat zodat de rijst niet plakt. Een lik wasabi erop.

METRO

Een slapende man met vet zakt scheef en trekt met zijn vette haren een streep op de ruit. Op zijn schoot heeft hij zijn aktetas die hij met zijn twee handen netjes omklemt. In een hand heeft hij een paraplu

Er naast zit een man met een beeld van de venus van Milo die is omgebouwd tot fontein voor in een tuin(tje).

Daarnaast zit een meisje met afgetrapte hele hoge laarzen met heel puntige hakken. Ze hangt onderuit gezakt

In de hoek slaapt iemand waarvan het gebit los zit en die een maillot aan heeft met ladders

In een lege metro wil iedereen in de hoek zitten, je schuift direct door als dat kan, dan heb je tenminste niemand naast je aan een kant.

Waarom heb ik angst? Is het omdat ik er niet bij hoor. Bij geen enkele groep hoor. In een groep zijn geeft kracht. Samen ben je sterk. Kun je dingen doen die anders niet kunnen.

Naar studio Sari, ik ben te vroeg, ernaast is een shrine. Heb vergeten hoe het werkt. Mag je wel of geen schoenen aan? Herinner mijn moeder ergernis als Japanse toeristen als een kudde koeien door de notre dame rennen. Het is een plek voor god. Ik nu hier bij hun plek voor god. Ik ken geen god. Mag ik hier binnen met mijn schoenen of niet. Ik sta op de drempel en kijk in een ruimte die bijna als een poppenkast is, een heel diepe ruimte erachter. De geur van sandelwood. In die poppenkast weer een poppenkast verbonden door trappen. Deze diepte is de tempel, de heilige ruimte voor de rituele. Ik hoor iemand aankomen, schoenen klinken en gaan niet uit. Het is een businessman met een aktetas. Uit zijn zak haalt hij wat geld en gooit het in een grote houten bak. Het valt op de bodem en klinkt hol. Dan klapt hij twee keer (shrine klappen in tempel niet)

Ik ga buiten op de trappen zitten nergens zijn bankjes. Ik ben moe.

Hele middag met Sari gepraat over vrouwenstrijd en lesbisch zijn in Tokio. Sari is de enige vrouw die publiekelijk een coming out heeft gehad. In een show. Na die show reageerde niemand alleen als ze het vroeg aan echte vrienden zeiden die dat ze het knap vonden maar eigenlijk zei niemand wat. Dat stelde haar heel erg teleur. Ze is moe van alleen strijd voeren. Ze is 53. Haar ouders accepteren het goed, zus had moeite. Ooit heeft ze vrouw ontmoet in canada, ging terug, kreeg relatie, stuurde fax naar haar zus, zodat die het ook kon lezen. Maar die vond het maar vreemd. Je komt nou eenmaal niet uit voor zoiets. Dan verlies je werk en vrienden.

METRO

De jongen tegenover me kijkt naar zijn spiegelbeeld (buiten donker dus ruit werkt als spiegel) net naast me. Hij ziet me niet hij ziet alleen zichzelf. Hij trekt en plukt aan zijn haar. Hij tuit zijn lippen. Hij heeft puistjes

Ik zie zo vreselijk veel meer westerlingen dan toen.

METRO het meisje tegenover me lacht naar haar vriendin. Als ze lacht worden haar ogen twee heel dunne streepjes en een grote lachende mond.

Mijn portemonnee raakt boordevol klein geld omdat ik soms niet snap welk bedrag ze zeggen en ik dan maar groot geld geef.

22 10 2004

TAPE: Allemaal spullen om fit te blijven. Stress cultuur nekmassage, elleboogmassage, voet massage, nek, hoofd, kuiten, onderarm, rug maar vooral voet massage. Hals. Twee stellingen (vier zijde) vol voet massage dingshoofdsteunen rug steunen, schouder om heup hiel nek steunen. Sokken met de massage punten

Duizend dingen om de spullen heel klein op te bergen

Lunchbox toen nu uit eten

Lees gisteravond dat je hier je tepels niet mag zien en dat veel vrouwen tepelbedekkers dragen. Ik heb vandaag een veel te strak truitje aan waarin je inderdaad mijn tepels ziet. Mijn tepels dus in mijn jas verborgen naar de drogist die me van de week hielp met een fles nagellak remover om inkt van mijn nieuwe trui te halen. Hij herkent me direct (natuurlijk). Ik vraag heeft u; nippuru kabaa (in dat boek gelezen). Hij is verbaasd dat ik Japans spreek (!) En draait met zijn vinger een rondje om zijn eigen tepel terwijl hij vragend kijkt. Ik wordt knalrood en knik. Hij zoekt maar kan ze niet vinden. Hij zegt dat hij out of order is. Ik weer weg naar de metro dat maar met tepels. Opeens hoor ik een hijgende stem achter me. Ik stap opzij, denk dat iemand aan het joggen is en dat ik opzij moet omdat hij erdoor wil. Is het de drogist met een pakje tepelpleisters. Het pakje schijnt verandert en hij herkende het niet.

In een openbaar toilet plak ik de pleisters erop.

Later: 'avonds krijg ik de pleisters er niet af ik laat ze maar zitten voor morgen. De volgende morgen zie ik Shinka, zij heeft een t-shirt aan ik zie haar tepels!

Ik wacht op mijn trein, op het perron stapt een jonge vrouw (in kimono) in de andere trein. Voor ze zich in de massa begeeft, als ware zich zelf kracht te geven schrapte ze, met haar houten slippertje met sok met een teen, over de vloer zoals een stier doet voor hij aanvalt. Dan duwt ze zich in de overvolle massa van de metro

Gesprek met Shinka, ze heeft geen spijt van al haar keuzes, die er toe geleid hebben dat ze eigenlijk geen opleiding heeft, anders is, want jaren heeft ze in het theater gewerkt, en als hostess, wel heeft ze de grote wens te trouwen omdat ze denkt dan minder stress te hebben om te overleven want dan zal de man de stress hebben ook is ze bang voor later als ze ouder is. Wat dan!!!

Kantoor Shinka, is in het huis van een man. Er werkt ook nog een vrouw. Allemaal hebben ze een ander bedrijf. Shinka websites ontwerpen (heeft last van oog in verband met computer wil wat anders, webwinkel in sieraden) de vrouw is accountant en heeft ook in een winkel een echte maar die ligt tijdelijk opgeslagen, de goederen in de slaap/leefkamer van de man (3,5 bij 2,5 meter) futon in kast. Er staat een benen masseer machine. Shinka en ik verdenken hun ervan een relatie te hebben, is erg duidelijk maar geheim. Ze kijken uit over de stad vol wolkenkrabbers. De websites zijn niet erg bijzonder. Het huis, de flat is dus drie kantoren een huis en opslag!! Op 7 bij 7 meter! Doe dat na.

Tokyu hands, waanzinnige winkel met alles watje nodig hebt. Wasknijpers, nieuw noteboek en wekker gekocht want door de jetlag word ik nog steeds niet op tijd wakker en mijn eigen wekker lijkt het niet te doen.

Ik test allerlei wekkers want hij moet rinkelen hard!! Want van die pieptoontjes word ik niet wakker, maar zelfs de ouderwetse bel wekkers lopen op batterijen dus hij tikt niet maar rinkelt wel. De mijne, die ik kies is op en ik krijg het showmodel. De vrouw zoekt eerst de doos en dan zeer uitgebreid gaat de wekker oppoetsen, drie doekjes en een fles met spray komen er aan te pas. Ik ben bang dat ze het hamertje om te bellen kapot poetst want het is allemaal Chinese rotzooi.

Alleen in een restaurant eten vindt ik eng, ik weet niet waarom maar ik het gewoon niet leuk, ik denk dat iedereen naar me kijkt maar mijn honger is groter en als ik eindelijk een restaurant inga is het heel gewoon en de bediening aardig.

Soto: 5 bakjes, -miso soep met sliertjes zeewier, pickels, ontkiemde bonen sla, rijst en tofu met groente en sesam en paddestoelen. . omdat ik westers ben wordt er een lepel bij gelegd maar ik gebruik de stokjes.

METRO een jonge vrouw maakt zich op. Met een potlood trekt ze een lijn onder haar ogen ik ben bang dat de trein zo remt en dat het potlood zich in haar oog zal boren. Maar zij niet. Dan lipgloss, mascara enz en als ik uitstap zit er een vrouw klaar om aan het 'werk' te gaan ze komt zo van de ene baan naar de andere.

Man met lapje voor de mond. Hij valt inslaap. Hij zal wel een koudje hebben en je houdt je bacillen bij je. Je stort elkaar niet.

Als de metro er aankomt duwt het de lucht voor zich uit. Mijn haren waaien ook de rok van het meisje naast me.

Mijn kamer heeft dit keer geen mat glas maar gewoon glas met papieren ramenschermen ervoor. Als ik is avonds de gordijnen dicht wil doen, anders word ik morgen wakker van het licht besef ik dat (ik ben naakt) iedereen buiten me heel de avond goed heeft kunnen zien. Want ik ben zo helder als een schaduwspel achter dat papier.

Interview met zwarte Amerikaan die hier 4 jaar woont, kenny scotts. Hij heeft heel erg veel woorden nodig en ik schrijf alleen maar omdat het zo oninteressant is. Hij kwam na college, geen werk in USA. Ging engels geven, bedrijf was familie, gaf huis en visum, werd model, is dat nog steeds maar verdient te weinig want iedereen kent zijn kop nu wel en veel talent heeft hij blijkbaar niet, nu wil hij host (animeerjongen) worden. Is nieuw veel mensen alleen in Tokio vrouwen willen ook naar plekken waar ze zich kunnen vermaken, host bars.

Omgekeerd van hostess bars. Nu tegenwoordig vooral Russische vrouwen hostess. Kent geen jappers als vriend, nooit thuis geweest bij japper, na vier jaar!

Jappers praten niet graag over geld en geven het altijd in een envelop

Hij kreeg ooit een stress aanval, dagen trillen ziekenhuis etc. hij blijft hier omdat hier oppertunisties zijn.

Host zijn is entertainen, ze blij maken zodat ze terug komen, ze willen praten, service krijgen omdat ze heel de dag zelf services hebben geleverd. (zit wat in) ze willen aardig gevonden worden.

Rijke mannen die de hele dag stelen van andere geven is avonds hun geld met handen vol uit aan de stripclubgirls en hostesses. Jat bij de een uitgooien bij de ander. Strippen is fetisj hostess is fantasie opwekken.

Hostess zijn de grootste klanten van de host. Ook zij willen verwend worden.

Veel salleryman werken tot 10-11 uur dan even ontspannen

Veel buitenlanders (kijk hem) zijn dom, ze kunnen hier krijgen wat ze thuis niet kunnen krijgen mooie vrouwen werk,

23 10 2004

Met Shinka mee naar de garden club onderleiding van een beroemde professor! Alle dames hebben schorten voor, tuinpetjes en handschoenen, sommige zelfs rubber laarzen en we staan op verharde paden in een binnentuin compleet tussen de wolkenkrabbers. , Eerst meld je je aan op een absentenlijst, dat krijg je een batch opgespeld met je naam, ik niet natuurlijk ik ben geen lid, er is een wachtlijst van meer dan een jaar om lid te mogen worden. Er zijn 100 leden waarvan twee man zijn! Ieder staat met zijn aanteken boekje in de aanslag en maakt noties, ik val dus wat dat betreft niet op. De professor een klein vrouwtje in een tuinbroek met hele hoge rubberlaarzen, wat komt er nog, spreekt door een kleine versterker haar leerlingen toe. Iedereen luister vol ontzag. Om de zoveel zinnen wordt er geklapt en gebogen. Vandaag leren ze bloemen plukken. Ik heb nog geen bloem gezien, het is november, later verdenk ik de professor er van de dames de uitgebloeide troep te hebben laten afknippen en er een bloemwerkje van laten flansen wat binnen een dag of twee uitvalt, het is herfstniet waar, ook hier.

Maar als de dames de tuin in gaan, het is een serie tuinen gebouwd op het dak van een concert hal, wel erg mooi en met veel kunde gemaakt, er zijn momenten dat je de stad inderdaad even vergeet. Alle dames vullen een plasticzakje met water, daarin verzamelen ze hun boeketjes, de tuin is niet open voor publiek, en dat maakt het toch wel erg mooi, hoe vreemd het ook is. De 40 leden storten zich dus in de kleine(10 bij 10) geheime tuin op de bloemen. En knippen lukraak bosjes. Net als overal op de wereld klit ons kent ons bij elkaar. De ouwtjes samen, de jonkies en de nieuwelingen. Ik heb een heel andere smaak dan zij, ik zou echt een mooi bos plukken. Langzaam zie ik dat ze het toch met een bepaalde lijn doen, zij nemen een voor een een bloem. Allemaal ook een paar lange sprieten, ze hebben zeker al een keer bloemschikles gehad? Sommige zijn minuten lang bezig om een uitgebloeide bloem af te knippen. Ze zijn erg bescheiden. Zo lopen er op een gegeven moment allemaal mensen met een klein bosje in een plasticzakje. Boeketjes die er uit zien of ze door een vierjarige zijn geplukt. Een enkeling steekt er als een wolkenkrabber bovenuit qua kwaliteit boeket bedoel ik.

Ook is er een boom die op een kersenboom lijkt, klein wel eens waar, een jongen kersenboom maar het zijn geen kersen maar baby appeltjes, en ze smaken ook naar (beetje zuur) appels! Zo groot als een kers!

Iedereen gaat terug met zijn plasticzakje en gaat in de begin tuin waar iedereen trouwens gewoon zijn tas met spullen heeft laten liggen, rovers schijnen hier niet. En nu worden er bloemstukjes gemaakt, ook hier op een enkeling na wordt het vierjarige niveau niet overstegen. Maar iedereen lijkt gelukkig en daar gaat het om.

De professor heeft weer een preekje. En nu sieren de dames enblock af op een tussenstraatje waar grote bloempotten staan, de assistente hebben een mand met handschepjes klaar staan, iedereen pakt er een. Dan neem je ook een paar kleine herfst bloeiertjes en gaat samen met nog twee andere naar een pot. De grond wordt nu aan drie kanten tegelijkertijd omgewoeld, de professor is duidelijk geweest zie ik, alhoewel sommige toch zenuwachtig om zich heen kijken of ze het goed doen, en dan worden de 9 of 12 nieuwe plantjes er in gezet! Terwijl ze bezig zijn is er alweer een andere vrouw die de gemorste aarde al opveegt voor ze klaar zijn. En de dames zitten gehurkt om de pot en kletsen zoals op elk theekransje in de wereld gebeurt. Iedereen heeft natuurlijk zijn handschoenen aan. Het valt me nu ook op dat alle dames stevige schoenen aanhebben. Je weet maar nooit. Dat deze mensen erg ver van de natuur staan is wel erg duidelijk. Maar regels zijn regels ben je kunstenaar dan draag je een baret, als je op een tuinclub zit kleeft je je als tuinman, met rubberlaarzen, schort, een handschoenen ook al is er geen aarde te bekennen. Slechts stoepen bedekt met een soort watervast tapijt in bruine en groene kleuren, zodat het net natuur lijkt. Opeens herinner ik me weer dat je hier niets als individu doet. Je doet het samen. Dan heeft de professor haar afsluitingspreekje maar een van de leden is een enthousiaste schilder en heeft een doos vol beschilderde prularia bij zich. De dames kunnen zich even niet bedwingen en storten zich enmass op de doos. De professor kijkt verbaasd, gelukkig hebben de leden het snel genoeg door en corrigeren zich, luisteren naar een praatje wat eindeloos lijkt te duren over eikeltes, zaadjes en andere dingen die in de herfst van de boom afvallen en als er weer geklapt en diep gebogen is storten ze zich weer op de doos.

Ik loop daarna met Shinka door de buurt, zij heeft nog een uur voor haar volgende afspraak. We komen door een oud buurtje ingeklemd tussen de hoge gebouwen, en stuiten op een giga tempel (later hoor ik dat het van een sekte is) dat hier veel geld is is duidelijk, binnen is het gigantisch, zo groot als de stopera binnen is, op het altaar van de tempel zijn een beeld van een man en een vrouw, geen boeddha zoals je zou verwachten. We lopen ook nog naar een echte tempel, hier de eindeloze reeks babybeeldjes met hun rood gebreide mutsjes ter ere van het overleden kind (inclusief abortus en miskraam, bedenk dat abortus een redelijk gewoon voorbehoedsmiddel is, bedenk dan hoe eindeloos lang de rij beeldjes is, duizenden of meer.) Ondertussen loop ik met Shinka's bloemstuk te sjouwen want ze heeft het aan mij gegeven. Geen meesterwerk maar wel erg lief, heb ik straks een bloemetje in huis.

Op het station stap ik door opeens onbedoelde haast in de verkeerde trein, de extra rapit speed express naar yokohama. Die dus nergens stopt. Zo zie ik bij de rivier allemaal hutten van blauw plastic gebouwd, de dakloze van Tokyo. Want die zijn er veel sinds de 'bubble' over is, de bubble is de economische boom periode die ze hebben gehad. Waar ik het begin van mee heb gemaakt.

Maar mijn reis en verdwaling duurt zo lang dat mijn bloemen beginnen te verpieteren.

Thuis zie ik in de recycle winkel naast me dat er een bureau stoel staat voor 3000 Y (20 euro) het is een oud krenk maar. Ik bied 1500 want hij krijgt hem over 3 weken terug. Tenminste dat hoop ik duidelijk te maken want hij spreekt geen woord engels. Hij begrijpt dat ik boven woon maar ik denk niet dat hij begrijpt dat hij de stoel terug krijgt. Uit eindelijk krijg ik hem voor 2000 Y. de beste aankoop in Tokio!

24 10 2004

Ik stap uit de trein bij mijn oude station dat van een mooi oud houten stationnetje een giga betonnen gebouw is geworden. Als ik het maar kan vinden. Ik weet dat ik naar het noorden moet lopen maar buiten blijkt de uitgang op zelfde plek ik ga een straatje in wat ik van vorm en qua hoek om gaan herken. De huizen niet, ik weet als dat de straat naar links en rechts zal buigen en het blijkt nog steeds zo. Ik kom uit op een straat met bomen, ik herinner me geen bomen maar in 18 jaar kunnen bomen makkelijk groeien tot deze maat. Ik loop een straat verder en volg de parallel, achterstraat, van de bomen straat omdat de bomen me verwarren/afleiden. Ik volg de weg. Ik begin te twifelen of ik goed ga maar ik loop door. Boven aan de weg moet ik rechts gaan en dan was daar een nieuw wit huis met gekke ramen, rond en een driehoek. Ik sla naar rechts en daar is een grijs vies huis met een rond en een driehoek raam. Shit het is me gelukt, gewoon mijn gevoel gevolgd en ik loop zonder iets te herkennen precies goed. Het is een vreemde ervaring wat er in mijn lijf gebeurt. Een stroom van gevoel, geen naar of blij gevoel gewoon gevoel dat dendert door me heen. Als of alle cellen in mijn lijf even klapdeurtjes hebben die even klapperen. Ik ga zitten en probeer het op te schrijven maar dat lukt niet. Ik loop verder, mijnwinkel straatje ziet er kleiner en armer uit dan ik herinner, veel winkels zijn dicht. Ik loop naar de tempel en sla net voor de tempel naar rechts, mijn straat in. Straat! Het is een steeg met een kapot wegdek. Hier is in 18 jaar niets aangedaan. . ook mijn huis is weg. Nog niet zo lang geleden afgebroken want de bouwgrond ligt nog braak. Er zijn een paar nieuwe huizen schuin tegenover bij gekomen. De parkeerplaats tussen mijnhuis en de tempel is er nog steeds. De bomen bij de tempel zijn veel groter. Omdat mijn huis er niet meer staat voel ik ook niet veel. Ik loop eerst nog wat door de buurt. Het public badhuis is weg. De tofu winkel is weg. Allemaal nieuwe gebouwen een enkel oud gebouw er nog tussenin. Ook hoor ik de kraaien weer die hier bij al die bomen zijn. In Tokio zijn niet veel bomen en ik woonden tegenover een giga tempel complex met bomen. En dus kraaien. De sigaretten machine schijnt een langer leven dan de huizen beschoren, of in ieder geval de plek. Van de machine.

Rond de tempel waren toen geen hoge maar lage hekken, toen al oude hekken, kapot herinner ik me. Sommige bomen zijn grote sommige hele grote zijn weg. De boom waar de bejaarden uit de buurt elke ochtend thaishi (hoe schrijf je dat) onder deden is weg. De waterplek onder aan de trap is veel donkerder dan ik me herinner, meer geheimzinnig nu. Er mooi onder de hoge bomen.

Als ik de hoge trap oploop naar de tempel herken ik de tempel maar hoort hij in mijn herinnering niet hier maar ergens anders ik herinner me hier een kleinere tempel toch herken ik hem heel goed. Ook de papiertjes aan de hekken, de lucht van de wierook. Binnen herken ik nog meer. De bak voor het geld, het gaas tussen het altaar en de mensen.

Een oude monnik krabt kaarsvet uit de bakken een jonge monnik leest naast het altaar de krant. De boeddha beelden, de flessen (21) sake op het altaar als giften. Het is zo grappig om hier weer te zijn. Ik zie dat er een achteruitgang is. Dat herinner ik me niet. Was die er toen ook?

Ik zie buitenlanders, die heb ik hier toen nooit gezien.

De tuin om de tempel vol duizenden kwekende vogels. Vaag de geluiden van de stad. De beelden achterin rechts hier opeens bekruipt me een gevoel van eenzaamheid en het niet willen zijn, hoe mooi het ook is, hier voel ik me niet prettig. Hier ben ik waarschijnlijk heel ongelukkig en alleen geweest.

De zijtrap is ook vernieuwd, toen hout met keien nu netjes natuursteen. Eigenlijk is de hel plek meer een soort hot-spot geworden dan ik herinner (het is nu zondag daarom misschien). Het voelt commerciëler. Er zijn zelfs echte parkeerplaatsen voor bezoekers.

Wat ik ook niet meer zie is de grote bloemen kransen bij winkels die openende, (later zegt iemand dat dat is omdat er niet veel winkels meer openen het gaat erg slecht met de economie hier op het moment).

Ik loop de wijk in fotografeer iets waarvan ik denk dat het Sari's oude huis is, maar het is erg opgeknapt! En dat doen ze hier meestal niet. Ze herbouwen. Ik zoek het kasteel. Toen kon ik het altijd al van een grote afstand zien liggen, het love hotel kasteel. Nu zie ik het pas als ik er vlak bij ben. Het ziet er ook vies en rijp voor de sloop uit.

Maar het aller aller grootste verschil is dat er veel meer buitenlanders zijn. Vroeger was je een bijzonderheid. Wilde mensen soms zelfs je hand schudden, kleine kinderen omdat ze nooit buitenlanders zagen nu zijn ze overal. Ook meguro station is een super nieuw gebouw groter dan grootst.

25 okt 2004

Hoe kan je uitleggen wat een grote stad dit is. Nederlanders kunnen dit niet begrijpen. Ik begeef me in de drukke metro. Ik moet even eerst een hap lucht nemen en sta dan tussen de zwarte (kleden en haren) massa die slaapt en hangt aan de lussen aan het plafond. Ik raak nog steeds met mijn hoofd de lussen aan, zo laag zijn ze.

Ik ben te vroeg op afspraak met radboud en loop wat rond, zijn hotel is vlak bij het keizerlijk paleizen de shrine (van de oorlog geloof ik) een giga bouwwerk want vies van fascistoïde bouwwerken is men hier niet. Ik passeer een school met alleen maar kleine meisjes (plus juffen) allemaal in blauw uniform met gele parapluutjes in case het gaat regenen. Ze marcheren!

Het ontbijt met radboud wordt een kopje thee. Praat met zijn vrouw aardig mens. Beetje twee van een soort. En de een of andere ex staatssecretaris die op kosten van het list-concour (hij zit in bestuur) mee reist met de jonge talenten. Ik word een beetje moe van al die mensen die altijd zeggen ook een boek te willen schrijven maar het niet doen.

Met mijn zetproef in mijn hand en geen afspraak over de beloofde dingen ga ik naar de ambassade voor de volgende afspraak.

Hier in de tuin staan de lelijke tuinstoelen. Want die zijn er niet in Japan... lijkt het. Ze zijn te groot voor Japan denk ik. Hier is alles veel en veel kleiner.

Weer iets te vroeg. En in de tuin lees ik de zetproef. Geen slecht boek al zeg ik het zelf.

Ontmoet Marianne Roos, erg leuk mens. Ik zit te lezen. Ze gooit me haar kaartje toe en zegt zo dat hebben we gehad. Wat wil je eten? We gaan naar een klein restaurant in de buurt. Het klikt van af de eerste seconde. Ook zij heeft hier, veel langer (3j) gezeten in dezelfde tijd als ik. Werkte voor Japan Nederland instituut. Zou voor een jaar komen werden er drie. Leerde geen Japans omdat dat te veel tijd kostte en ze niet had verwacht dat haar contract zou worden verlengd. Zijn haatte Tokio. Haatte het echt, ging drinken uit eenzaamheid. Had vele one night stands. Voor haar is het woord wat bij Tokio hoort 'sprakeloos' de massa die niks zegt. Alleen maar mensen die zich 'savonds klem zuipen op kosten van de baas, maar de economie gaat slechter en de bazen zijn minder vrijgevig. Toen had je elke avond de metro vol dronken mannen. Ik herinner me dat ook. Kotsende hangende rood aangelopen mannen.

Zij vindt de jappers lossier geworden. Iedereen verft zijn haar toen ze nu terug kwam dacht ze even, hé buitenlanders bleken geverfde koppies te zijn. Toen hadden oude vrouwen vaak

paars geverfd haar ik herinner dat niet. Ook nu kleding lossier, en mensen die praten in de metro, ze bewegen lossier. Ze raken elkaar zelfs soms wel aan in de metro. Ik herinner dat ik ooit toen mensen elkaar een kus zag geven en ik geschokt was, het was de eerste intimiteit die ik in al die maanden zag.

Japanners hebben geen intimiteit met elkaar

Ze was zo eenzaam dat ze op het einde van haar contract elke dag de stappen telde die ze moest doen van de metro naar het kantoor en terug en telde hoeveel van die stappen ze nog moest zetten.

Ze woont nu met haar partner, correspondent en dochter, hier nu is het uit te houden maar als ze die mannen van haarniet had zou ze weer gek worden. Ze hoeft nog maar een jaar! Bij hun in de buurt is een huisdieren centrum, mensen komen daar met hun dieren in jasjes en zelfs met petjes op, vesaci en andere merkkleding voor honden!

Ze laat me een documentaire zien gemaakt door ene Puck de leeuw over Nederlandse vrouwen die getrouwd zijn met een japper. 'grenzeloze liefde' made in Japan nps 1996

Docu: vrouw!: ik wil naar een land waar ik alles kan verstaan en lezen

-japanners tonen weinig emoties in hun gezicht maar ze hebben het wel

- wie de vreemdeling ontmoet herkent de vreemdeling in zich zelf.

- in groep iedereen in gelid, buigen voor de hoogstens baas

-uitgesloten worden omdat je anders bent, en dat ben je als buitenlander hoe goed je ook je best doet er bij te horen.

-nervus doe ik het wel goed?

- een mens heeft nodig dat hij nodig gevonden wordt.

- nooit antwoord op een vraag, antwoord is altijd: bijna nog even, klein stukje nog, maar nooit echt het antwoord wat het is.

Benauwende video erg mooi, afschuwelijk, de ene vrouw gaat steeds meer in de Here de ander zit muur vast omdat ze alle schepen achter zich heeft verbrandt. Het is een heel schrijnend beeld van een afgrijselijke wereld.

Iedereen rent altijd, je laat zien dat je er aankomt. En is morgens samen voor je werk begint de gym. Ik kleine kantoortjes of in de garage where ever . mannen in pak, overhemd en stropdas, draaien met hun armen twee keer links twee keer rechts etc etc etc.

Daarna snel op weg naar het tourist centre. Ik wil weten waar een oude onsen (public badhuis is in Tokio) ze verdwijnen allemaal lijkt het. Maar de toeristen info vinden is moeilijker dan ik dacht. Ik word van hot naar haar gestuurd, moet vreselijk plassen maar heb nog maar een kwartier. Ik ren roltrap op en af gebouw in en uit, straat over en terug. Eindelijk 1 min voor vijf op dertiende verdieping van de een of andere flat is Tokio tourist centre (er zijn nog steeds al zie ik er veel niet echt veel toeristen) maar op de deur hangt het bordje closed!!!! Ja hallo! Ik ren niet voor niets mijn benen van mijnlijf. Ik klop klop weer doe de deur open en natuurlijk zeggen ze geen nee, ze zeggen geen nee, dat kan je soms gebruiken.

Op de terug weg loop ik langs het hoofd postkantoor, hier haalde ik 18 jaar geleden de eerste maand mijn post op. Hier voel ik wel weer een beklemmend gevoel. Het lange reizen hier heen om dan te horen dat er niks voor je is. Marianne zei ook dat het haar toen zo frustrerde dat je brieven schreef en dat het antwoord dan maarniet kwam dat je in je hoofd dingenniet kon afwerken, loslaten omdat het niet afgemaakt werd dat herinner ik me ook.

METRO als ik naast een japper ga zitten trekt hij onbewust een beetje in. Maakt plek een westerling niet die dijt eerder uit, wil meer plek.

Hoe beschrijf ik de eindeloze massa mensen die maar stroomt en niet ophoudt. Geen einde geen begin.

Stefan, half zweed half japper, ouders waren penvrienden beide met doel Europeaan en jap te vinden (moeder Japans) kwam naar Tokio kon bij tante wonen heeft het eigenlijk altijd makkelijk gehad. Is nu sallery man doet het goed, zit in het midden niveau op het werk, zijn zus woont ook in Tokio is met een Amerikaan getrouwd die hier op de beurs schat en schat rijk is geworden. Gaat nu pensioneren 38 en op Haïti wonen! Hij is getrouwd meteen Japanse vrouw, vindt dat de wetten wat betreft emancipatie in Zweden door geschoten zijn. Hij voelt zich meer zweed dan jap een jap wordt je nooit, hij heeft ronde ogen voor de rest erg jap achtig. Zijn schoonvader mag hem heel erg, is belangrijk, zijn vrouw stopte direct met werken toen ze gingen samen wonen (2 jaar en toen trouwen) zelfs al vindt ze haar werk leuk het is status om niet te werken als je een man hebt anders verdient hij niet genoeg. Zijn vrouw spreekt geen Engels. Wie weet te zijner tijd samen naar Zweden dan leert ze die taal wel, ik zeg maar niet wat een isolement de vrouw zal komen het is mijnman niet. Jappers en Zweden vinden hem exotisch door het vreemde uiterlijk.

Hij zou geen jap willen zijn in verband met het dubbele status; altijd het een zeggen en het ander doen. De grens van liegen en niet liegen is onduidelijk.

Ze leven in een box, doen allemaal hetzelfde, het gaat er om juist zo min mogelijk meningsverschil te hebben. Denk hetzelfde kled hetzelfde.

Als buitenlanders een probleem hebben brainstormen ze. Jappen gaat samen zitten zuchten en knarsend denken en er komt niets uit. Want de manager beslist. Stefan zegt dat hij wel is veranderd minder direct.

Europeanen hebben het beter hier dan USA, die zijn te agressief dat stuit Jappen tegen de borst. USA te veel ego. Europeaan meer gewent in team te werken.

Je bent hier beter af als buitenlander, ze kijken tegen je op. Ik hoef niet zo als de andere tot 10-11 uur te werken. Ik ga naar huis als ik klaar ben. Maar die andere dan zijn die dan niet klaar. Ja niemand zegt dat ze naar huis mogen dus wachten ze tot de laatste ook klaar is of wel tot de eerste durft weg te gaan!. Je gaat niet alleen weg. Je doet wat je buurman doet. Je bent een groep. Men krijgt officieel 20 dagen vakantie niemand neemt die op dat is grof om te doen, je neemt niet alles. Stefan doet het wel dat kan want hij is buitenlander. Maar ik vind hem wel erg jap achtig.

En de stress. Jappen hebben geen stress. Ze werken lang maar dat is geen stress thuis hebben ze stress als ze hun vrouw zien. Die eerst mooi is als ze trouwen en dan een lelijke dikke moeder wordt. Dat is niet leuk.

In een meeting room zegt niemand wat ook vraagt de baas het uitdrukkelijk. Maar sávonnds ga je NOMINATION (nomi = drank of zoiets) onder invloed en op kosten van de baas want het hoort er bij vertel je wat je vind en hoopt dat de baas niet te dronken is om het te horen. De kans is groot dat hij je de volgende dag bij je roept en vraagt wat je precies bedoelde gisteren avond. Mensen die niet mee gaan maar vroeg naar moeder de vrouw willen vallen uit de groep en dat wil niemand dus iedereen gaat mee, het hoort bij het jap leven, vroeger de geisha's nu de hostesses. Het is gewoon er gebeurd niets je klets er is geen sex involved. Entertainment. Dat zijn de plekken waar je echt met elkaar communiceert. Hier is iedereen gelijk.

Je hebt twee vormen

-met cliënten, dan ga je naar dure plekken. Die mensen hebben jetlag dus kunnen heel de nacht door maar ik moet volgende ochtend weer werken. Ik heb budget voor dat soort meetings, krediet kaart van baas.

-met collega's is meer locale tenten, IZAKAYA (bier en food tenten) 5000Y pp moet wel de baas erbij zijn.

De prijzen zijn gehalveerd omdat economie is ingestort en niemand meer uitging nu gaat het weer alles is veel goedkoper in dat soort tenten dan tien jaar terug.

Bij de hostess club heb je ook verschillen

De snack- dit is lokaal, mamasan, 2 meiden achter de bar, karaoke, een sofa groep misschien meisjes zijn achter de bar

- reguliere hostess clubs, meiden in cocktaildresses, 10-100 meiden per club, alleen sofa groepen.

Nu ik dit schrijf is er weer een forse beving, hij duurt al langer dan tien seconden en dat is heel lang. Hij gaat maar door!.

Dan is er een groot verschil in wie er in die clubs werken. De dure (de echte) werken alleen Japanse vrouwen. Deze clubs zijn in Ginza en hier komen de oudere mannen (invloedrijk). Ze verdienen 3 milion Y per maand en gaan om 24.00 dicht. Dus iedereen kan nog naar huis met de trein en niet met het onbetaalbare taxi nacht vervoer.

Dan zijn er de korean clubs, die zijn ook duur en goed maar toch ietsje minder (korean zijn al zo lang in Japan zijn redelijk geassimileerd).

Dan zijn er ook de Filipino en gaijin clubs, met Russische en Europese meiden. Hier komen mannen die engels spreken en kost 4000/5000 per uur kan oplopen tot 8000Y

Stepan heeft een budget wat hij uitmag geven van zijn bedrijf aan zulke uitjes, 2.4 milion Y per jaar.

Stephan kan nooit baas worden van het bedrijf hier in Japan want hij kan niet genoeg lezen.

Als ik vraag of zijn vrouw het pikt kijkt hij verbaasd, het hoort bij de cultuur. Het is vervolg op het geisha systeem. Als je man niet naar clubs gaat ben je lager in status en een vrouw is geïnteresseerd in de status van de man.

Zijn vrouw stopte met werken toen ze gingen samenwonen, dat is ook status. Als ik vraag wat zijn vrouw overdag doet heeft hij geen idee. Als ik door vraag zegt hij. Ze zegt 'smorgens dag, dan gaat ze twee uur baden, make-up etc. ook als ze het huis niet uit gaat, altijd make-up. Dan belt of emailt ze met vriendinnen, gaat shoppen of met vriendinnen karaoke doen en ze kijkt veel tv.

Hij komt uit Zweden, een zeer geëmancipeerd land, hoe kan het dat hij nu zo is, in Zweden is het over de top, niet natural. Als een getrouwde vrouw hier werkt is er wat mis mee want ze is te liberaal wat betekend dat ze ook heel goed iemands mistress kan zijn. Dus je wilt helemaal niet dat je vrouw werkt.

'savonds maakt ze eten voor hem want in Japan doe je elke dag boodschappen, niet zo als in Zweden op zondag de koelkast (!) wordt gevuld, maar elke dag vers. Ook was ze elke dag kleren, en als het regentijd is droogt alles moeilijk en hij heeft geen droger. Ook hebben ze een werkster 1 dag per week voor de strijk, stofzuigen en zo. Als ze te zijner tijd naar Zweden (moeten) verhuizen vindt hij het geen probleem dat ze alleen Japans spreekt. Ook hij vindt dat er veel en veel meer buitenlanders zijn dan vroeger. Hij vindt het jammer dat hij niet meer de enige is.

Japan is technisch op sommige gebieden heel snel en andere heel langzaam. Toen hij 6 jaar geleden in zijn bedrijf ging werken hadden ze nog geen fax alleen telex! Nu alles computer natuurlijk.

Hij verteld dat ter tegenwoordig een uitgaansverbod is voor kinderen onder de 18 na 23.00 dit omdat er veel loslopende jonge meisjes schijnen te zijn die in de prostitutie zitten (enjo-kosai) nieuw verschijnsel. Ze regelen alles via internet en telefoons, ze maken afspraken zoals wij dat nu ook hebben gedaan maar dan gaat het om seks. Al zijn buitenlandse vrienden komen zo aan seks. Ik herinner dat ik hem ook heb gevonden op een site met mensen die opzoek waren naar contacten in Tokio. Die meisjes bieden zich het liefste aan in school uniformen doen het in love hotels. Er heerst 64% clamilia zegt hij!

26 - 10 - 2004

het regent en iedereen echt iedereen heeft een paraplu. Vreemd dat als wij paraplu'is gebruiken we elkaar altijd aanstoten en storen. Hier gaan duizenden paraplu'is geruisloos langs elkaar. De oosterse dans techniek. Ook mensen die een pet of een hoed op hebben gebruiken een paraplu. Regen pakken dragen ze alleen op de fiets. Soms maakt die stilte in de metro dat je wilt gaan gillen, krijsen. Zeg wat mensen!!! Overall zijn standaards voor paraplu'is met en zonder slotjes, als je gebouwen en warenhuizen in gaat wordt er verwacht dat je een soort condoom om je plu doet anders lekt hij. Je doet je plu in een gleuf en de condoom trekt eromheen. Een soort plastic hoes eigenlijk. Ook heb je drogers waar je je paraplu doorheen haalt en dan is hij droog en hoef je geen condoom er omheen.

Een nieuwe regel is dat iedereen links op de roltrap stil staat en rechts loop je. Iedereen houdt zich daar aan. Ook als je per ongeluk in de verkeerde rij komt.

Alles blijft bewegen. De treinen komen om de paar minuten, perrons stromen constant vol en leeg, alles beweegt smoothless langs elkaar. Wat zijn Nederlanders toch horken. Of zijn dit slaafse volgelingen?

Zoals Bombay naar pis stinkt ruikt het hier altijd naar vis.

Terwijl ik op Shinka wacht zoekt een buitenlandse haar weg, blijkt Nederlandse vrouw die stuk schrijft voor volkskrant ze is in paniek, het is haar eerste dag hier. Ze zegt dat het allemaal wel wat veel is voor haar en verdwijnt in de massa, onzeker.

Shinka neemt me mee naar een tentoonstelling over mode. Pas als we in de lift staan kom ik er achter dat we naar de 54ste verdieping gaan, verdomme en het regent en is bewolkt, we kunnen niks van de indrukwekkende skyline zien.

De wc'is hebben telkens weer verwarmde brillen en sproei en droog systemen maar ik heb het nog niet geprobeerd. Moet ik rustig alleen zijn en niet iemand hebben die op me wacht buiten.

Shinka verteld dat ze in het totaal 15 jaar in clubs heeft gewerkt, eerst als danser, toen hostess en later als oudere hostess. Eerst in rapongi (de wijk die toen en nu bruist van het jonge leven,) later in Ginza waar de iets oudere clubs zijn. Ze heeft een voormalige klant meneer Sato, die haar nog steeds support! Soms neemt hij haar mee uit eten, gaf haar wel eens spullen en nu adviseert hij haar en help haar met haar nieuwe toekomst (die niet makkelijk is) een glas wijn (tegenwoordig wordt hier ook wijn verkocht) maakt de lippen losser. Ze heeft haar ouders altijd gezegd dat ze serveersters was in club niet wat ze echt deed maar haar moeder vermoed het wel. Meneer sato gaat haar nu les geven over internet-trading. Shinka wil een soort internet shop maar weet niet in wat. Ik zeg iets waar je wat over weet. Waarom begin je niet een hostess club op het internet. Maar er langer over nadenkend weten we niet hoe je

zonder alcohol een club kan opzetten. Het leuke is dat ik elk gesprek iets meer van haar hoor. Ik wil nog veel meer weten maar dat komt wel. Ik wil weten of ze het echt nooit met een klant heeft gedaan en of ze net als de meeste vrouwen hier een abortus heeft gehad. Maar elke dag wat...

We gaan naar shinjuku. Daar ontmoeten we drie oude B-I leden. Ryo, nakayama en Suzaki. Die laatste was altijd een favoriet van me. Nu staat er een heer (suzaki) een wilde jonge (baseball Jack rood, wild haar- nakayama) en een artiest in het zwart met een vreemde pluizige sjaal die erg opvalt en geverfde haren - ryo). Hun gezichten zijn niet veranderd. Ik roep, NO CHANGE. Want ik praat altijd in tt tijd en laat alle moeilijke woorden uit mijn taal. You no change. Ze blikken of blozen niet. Ze kijken me niet aan. Ze gaan met Shinka praten. Ja dit was altijd zo. Ik weet nu dat ze over een uur, als ze genoeg gedronken hebben allemaal engels proberen te praten en me aan zullen kijken. We worden belaagd door een van de vele restaurant binnerhalers, een oudere vrouw met parse lippenstift en veel tandvlees. Deze wijk is bijna alleen maar clubs en restaurants, een paar duizend zeker. Elk gebouw heeft minstens op elke verdieping of een club of een restaurant. De vrouw heeft geplastificeerde foto's van het restaurant en menu kaarten ook geplastificeerd, het regent nog steeds hard. We lopen achter haar aan. Samen lachen ze over grappen die ik natuurlijk niet begrijp. We gaan met de vrouw naar de zesde verdieping. Het is een Japanse inrichting, sjiek achtig, met tatami opstappen waar lage tafels zijn. Schoenen uit en aan tafel, ik baal nog, denk; ik heb mijn strakke spijker broek aan daarmee zit ik niet comfortabel op de grond maar onder de tafel is het diep en dus zitten we gewoon aan tafel als dat je op een stoel zou zitten alleen ziet het eruit of je op de grond zit, ik herinner dat ik toen maar een keer in zo'in tent heb gegeten, nu schijnt het overal.

Direct wordt er bier, en ik wil sake, besteld. De tongen komen los. Ik geef ze cadeautjes, kleine porseleinen klompjes. Ik vind het eigenlijk heel erg lullig cadeautje als ik het zo zie. Maar pech. Het is iets.

En inderdaad hoe meer drank er in gaat, en dat is veel en in een heel hoog tempo, met allerlei schaal en schaaltes eten, hoe meer ze zich op mij richten, me aan kijken en dingen zeggen. Niet dat het niveau hoog is, ook mijn fout want ik ben mijn Dit boek met foto's vergeten en kan hen nu dus niets laten zien.

Suzaki en nakayama werken op de vismarkt. Suzaki van 24.00 tot !!! 16.00 uur hij heeft het tot manager geschopt, gerouwd en een zoon van zes. Hij wordt niet dronken, werd hij nooit, hij is de aardigste van de jongens en is dat nog. Nakayama is ongetrouwd alleen geïnteresseerd in striptenten en gedraagt zich als een wilde jongen, hij werkt van 04.00 uur tot 12.00. ryo doe tegenwoordig regie bij B-Y. Hij 'speelt' dus de artiest! In het zwart. Ik vraag of ik bij repetities mag zijn dat mag. Ik zie op de foto's op zijn mobiele telefoon, iedereen heeft er een met camera en internet, foto's van de repetities, nog net als toen, iedereen in het zwart en kleine repetitie lokaaltjes. Ik schijn ooit tegen hem gezegd te hebben dat het niet holland maar the netherlands is, blijkbaar nog al bits zoals hij me nu nadoet!

Ik hoor van de vis jongens dat er nog een ergere vorm van levende vis eten is dan IKIZUKURI dat was de levende vis die ik heb gegeten, duurder en exclusiever is kleine levende vis die voor je ogen in heet water wordt gegooid en er uit probeert te springen. Tenminste dat is wat ik begri8jp straks is het natuurlijk iets heel anders. Maar dat wil ik wel meemaken. Ook willen ze weten of ik walvis wil eten, want ze weten dat dat verboden is en zijn lichtelijk teleurgesteld als ik dat al eens heb gegeten, in Nederland zelfs, ik zeg niet dat het van een aangespoelde walvis was waar iemand illegaal een stuk van af had gesneden en die ik heerlijk op gepeuzeld heb, was erg lekker, net biefstuk erg rood. Ze geloven niet dat ik in Nederland gewoon ben terwijl ze me hier zo groot vinden.

Eigenlijk is iedereen meer open tegen mij dan dat ze ooit zijn geweest. Het ook weer heel geïsoleerd zijn, aan een tafel en je snapt niks terwijl iedereen lacht, keet en geit. Ik geen idee heb waar het over gaat.

Morgen (nu woensdag ochtend) moet ik om 5 uur op de vismarkt zijn! Dan gaan ze me rondleiden zover als dat gaat als ze werken en geen alcohol hebben gedronken en dus niet kunnen praten.

Later komt Junko, ze heeft een cadeau voor me bij zich, ik heb haar cadeau thuis. Gelukkig heb ik voor haar iets moois meegenomen, we spreken (!!!) af dat ik bij haar op bezoek kom en haar ouders ook weer zal zien en kinderen (junko spreekt echt drie woorden engels ook met alcohol op. Het cadeau, het is cake zegt Shinka hoeft ik niet uit te pakken. Later komt ook de vrouw van kaizu (acteur film eyes of Tokyo) zij is echt geen seconde ouder geworden onwijs om te zien. Later komt ook kaizu klaar met een repetitie.

We verhuizen naar een ander restaurant. De hele wereld om ons heen bruist, van mensen lampen en mensen die ons in hun restaurant willen krijgen. Het is moeilijk uit te leggen maar alle gebouwen zijn hoog, minstens tien of meer, met allemaal flikkerende lampen en overal lopen mensen, en het regent lekker door. Dus allemaal met paraplu!

We eten weer van allerlei dingen die ik niet ken. Heerlijk zijn iets dat er uit ziet als kleine koeienogen maar een vis is. Ryo wordt steeds roder (jappen worden dat van alcohol) suzaki en nakayama stiller, zij hebben morgen in verband met holidaydag vrij maar normaal slapen ze nu. Om half 12 stappen we op. Ryo kan amper meer lopen. Suzaki let op hem dat hij in de goeie trein komt.

In mijn trein een jongen en een meisje, de nieuwe generatie, ze praten hard, hij met beugel zijn internetted met hoge hakken. Ze praten (vertaald Shinka) over clubbing en dancing.

In de metro worden ook aangegeven welke kleur de herfst bladeren nu zijn, op monitoren die ook het weer en vertragingen aangeven.

Ik stort zelf een uur later ook in bed, nadat ik eerst nog een zieke buurman aan de deur heb gehad die medicijn wil. En Sari aan de lijn die een vrouwen-vechtster voor me heeft gevonden.

27 10 2004

Cadeautje open maken: De tas, van mooi papier heeft een extra beschermingstas van plastic gekregen voor de regen. Het pakje is in mooi donker rood papier in gepakt. Met allerlei zegels en stempels met data en namen, sjiek Dan zit er een gele doos in met een gele papieren brede band erom heen. Ik verbreek de band en open de doos, die is van mooi dik karton en heeft van binnen een soort isolatie laag gevouwen van karton (mooi), daarin ligt een pakket in wit gemarmerd sjiek papier wat om een zilverwitte zak is gevormd. Ook papieren uitleg van het product (sjiek vorm gegeven)Ik haal het papier er af. En probeer de zak te openen maar die is zo goed gesealt dat ik een schaar nodig heb. Daarin zit weer een doos met weer een zegel die verbroken moet worden en als ik die openvouw is daar de cake!. Het lijkt op begrafenis cake maak dan zonder de zij korsten, kanten. De cake zie er onecht mooi uit en smaak idem.

van bandje:

lunchbox is uit de mode

vrouw hostess, wordt zwanger staat haar kind af, zoekt kind

Heb gesprek met Yumi, Shinka vertaald(!). In een ondergrondse (zoals zoveel) koffiecafeetje in de Ginza.

Yumi is 28 en heeft in dezelfde club als Shinka gewerkt, Shinka heeft cold en draagt als een echte japper een doekje voor haar mond om andere niet te besmetten, we hebben zoals gewoonlijk misverstanden over de plek waar we afspreken maar nu weet ik eindelijk dat het niet aan mij ligt, ze vergeet het gewoon. Ik heb de tekening die ze voor me gemaakt heeft nog in mijn zak. Niet dat we ver weg van elkaar stonden maar Tokio is zo vol dat als je niet precies de plek afspreekt het onmogelijk is er elkaar te vinden, het is geen Oldenzaal waar je op tien km afstand een vreemdeling ziet!

De club waar Yumi werkt, werken nog 3 girls + mama san en 1 ober. Ze werkt 5 dagen in de week niet zaterdag-zondag dan zijn zulke clubs nooit open want dan werkende salary-man niet. Haar club heeft alleen Japanse vrouwen en is een lower middeclass club, als ik het goed begrijp. Het kost de mannen om daar te zijn 15.000Y per avond dit is zonder de alcohol die ze moeten consumeren, want het hele systeem van de hostess club is er op gebaseerd zoveel mogelijk drank te verkopen. De meisjes hebben twee taken, de man zijn zorgen laten vergeten en een happy gevoel geven en zoveel mogelijk drank erdoorheen krijgen, als de man (nen) zelf niet genoeg drinken dan moeten de meisjes en (de ober) zoveel mogelijk drinken. Yumi's moeder weet dat ze dit werk doet, vader dood, moeder woont ver naar het noorden. Yumi heeft gezegd dat er met dit werk niets mis is, het is no wrong business maar moeder vind het maar zo zo.

Ze woont samen met een vriend in een appartement als ik vraag of het een jongen of een meisje is beginnen ze alle twee te giechelen, natuurlijk een meisje.

Vroeger werkte ze als tandarts assistente (of zoiets) en nu zit ze op een school waar ze leer borst amputaties te maken. Als hostess verdient ze haar school geld. Er is geen andere manier. Haar studie duurt 2 jaar. En ze is in het eerste jaar. Ze is als 2 jaar 3 maanden hostess... daaruit concludeer ik dat ze daarvoor dus ook al meer geld nodig had.

Want het is duidelijk hostess zijn doe je alleen maar om geld te verdienen. Al zijn er ook wel een stel professionele hostess (sommige zijn al 60=70 jaar) er schijnt er in Tokio zelfs een te zijn die 100 is! Maar de massa meisjes doen het om schoolgeld, studie etc te verdienen of verdienen in andere werk te weinig.

Hoe ben je in dit werk gekomen vraag ik; ze had een vriendin die haar moeder een club had, die moeder introduceerde haar aan een middleman die voor haar een intro in een club organiseerde. Er zijn meer van dat soort mannen hier in Ginza, ze introduceren meisjes aan clubs, de meisjes betalen hun daar niet voor dat doen meestal de clubs.

Was je zenuwachtig de eerste keer. Ze knikt, heel erg maar de eerste klant die binnen kwam was een man met zijn vrouw, dat is heel ongewoon. En dus niet het echte werk. Ze was zenuwachtig om het praten, het serveren, waar moet ik over praten, want ze wist dat ze de mannen een goed gevoel moet geven, aardig zijn en funny da'is de job. Dit mannen via praten een goed gevoel geven vindt ze nog steeds moeilijk, waar moet ik over praten! Ze leest veeltijdschriften om onderwerpen te vinden. Het lief zijn is niet zo moeilijk maar ze happy maken wel.

Ook is belangrijk dat je je relatie met de (oudere) vrouwen waar je mee werkt goed houdt. De oudere vrouwen hebben meestal al meer vaste klanten want dat is waar je extra mee kan verdienen. En dus moet je die klanten koesteren en die relatie heel goed houden.

Is er jaloezie tussen de vrouwen? Niet in mijn club maar in veel andere clubs wel. Vooral in de grotere clubs met 20-30 meisjes

Zij verdient 200.000Y per maand (iets meer dan 15.000 euro) en krijgt twee keer per maand betaald. Als ze een (nieuwe) klant binnen brengt krijgt ze een bonus. Als je eigen vaste klant komt krijg je 10% van wat hij spendeert. Ze heeft 3 vaste klanten, meegenomen uit haar

vorige club die failliet ging (van die club kent ze Shinka) het is heel moeilijk vaste klanten te krijgen dat gaat heel langzaam. Een vaste klant neemt je soms mee uit eten (en dan neem jij hem daarna mee naar de club) een vaste klant geeft je een cadeautje op je verjaardag (hij bestelt als hij in de club is die avond (toevallig) een taart of gebakjes bij een heel dure zaak die ook in de Ginza is.) ((dit taarten lospeuteren van de mannen is een status onder de vrouwen als dat lukt doe je het heel goed))

Om een vaste klant te houden moet je heel veel van hem weten, hem een cadeautje geven als hij jarig is (en jij hoort dat niet opeens op de avond zelf maar je moet het van tevoren weten en iets bij je hebben, iets moois) je herinnerd zijn hobby's, zijn personalia, zijn verjaardag, welke karaknummer hij het liefste zingt, de namen kinderen etc etc etc. ook moet je vaak in de verschillende characters stappen bij de verschillende mannen, de een wil je zo de ander wil je weer anders. Soms moet je zacht praten, soms wild zijn.

Zij is nooit mee geweest met een klant naar een love hotel dat wil ze niet!

Als ik vraag naar leuke herinneringen is de verjaardagstaart die ze ooit gescoord heeft nog steeds het hoogtepunt, vervellende dingen ach die zijn er eigenlijk niet(!) natuurlijk zijn sommige mannen niet leuk of aardig maar het is werk.

Alle meisjes moeten drinken, dat is deel van hun werk, hoe meer hoe beter, maar je mag niet aan hun zien dat ze dronken zijn. Voornamelijk drinken ze whisky, water ijs. Het ijs en het water is van de zaak, de whisky betaalt de klant. Shinka en Yumi weten alle twee niet hoeveel ze drinken want niemand drinkt zijn glas meer dan driekwart leeg en dan wordt hij alweer gevuld. Zij vullen zoals het hoort, (de drank moet vloeien) maar duidelijk wordt me dat ze heel veel drinken. Soms worden ze dronken maar dat mag de mamasan niet zien, maar het gebeurt wel eens, dan doe je heel erg je best dat te verbergen anders wordt ze heel boos.

Hoe eindig je, we zeggen nooit dat het eindigt. Haar werk tijd en die van bijna alle meisjes in de Ginza is van 19.30 tot 00.00 dan gaan ze weg. De mannen zijn dan misschien al weg of blijven achter met de ober die tot 4.00 doorwerkt. Hij maakt dan alles schoon etc. De meisjes kunnen laatste trein halen. Mama-san blijft ook tot meisjes weggaan maar zij begint later, meestal pas om 21.00 komt ze binnen. Sommige clubs blijven heel lang open dat bepaald de Mamasan.

Wat zijn je taken? Praten, zijn sigaretten aan steken (heb je een aansteker van de zaak of je eigen? Mijn eigen) zijn glas vullen, karaoke zingen met klanten of alleen. Mijn taak is hem een prettig gevoel te geven, het werk te vergeten en zoveel mogelijk alcohol verkopen. Bv als je jarig bent probeer je champagne te krijgen. Al vindt ik champagne niet lekker, whisky veel lekkerder, maar champagne is duurder, of sjieke wijn.

Ze rookt 20 sigaretten per dag. In sommige clubs mogen de meisjes niet roken, wel de mannen maar de meisjes niet, dat hangt van de Mamasan af.

Wat draag je, altijd een lange jurk. Ik heb ongeveer 10 winter en 10 zomer jurken. Ik moet zorgen dat ik er altijd verschillend uit zie. Bij een vaste klant kan ik niet twee, keer hetzelfde aan. Ik moet dus weten wanneer hij komt en wat ik de vorige keer aan had toen hij kwam.

Later laat ze me zien waar ze haar jurken koopt, want ze moeten wel zo goedkoop mogelijk zijn. De winkels is helemaal knalvol rekken met allerlei glimmende, sexy kleren, veel lang dat is er in, cocktail jurken ook. (zie foto's winkel). Zij wil vooral uitverkoopjes want alles is zo duur. Ze verkleedt zich in de wc van de club want meestal komt ze direct van school naar de club. Ze maakt zich dan op (heel veel make-up, eyeliner, bright colors, lange wimpers, ect) dan lange jurk aan. Ze heeft in de club altijd een paar jurken in een van de kasjes liggen om zich te verkleeden. Dat doen meer van de meisjes. Ook draagt ze hele hoge hakken maar geen panty's want dat hoeft niet in verband met lange jurk. (Ze heeft 4 paar hoge hakken). Ook heeft ze altijd lange oorbellen in verder geen juwelen. Wel erg belangrijk is het haar. ((naast de jurken winkels is een kapper, die rond dit uur vol zit met meisjes die hun haar doen (3500Y per avond aan kapper) Yumi doet het zelf. Maar de chiquere meiden hebben elke dag hun haar

anders, (op straat zie ik inderdaad extreem kapsels, niet extreem vreemd maar hoog opgestoken, krullen er in (jappen zijn stijl) etc)

Heb je een vriend, niet meer, ze blijkt (verlegen giechelend verteld ze dat) langzaam uit elkaar te zijn gegroeid, hij wist dat ze hostess was en vond dat ok. Maar ik weet ondertussen allang dat mannen dat helemaal niet ok vinden, ze willen een vrouw die van hun is. Zeker in deze cultuur.

Als ze klaar is met studie en het lukt haar een goeie baan te vinden dan stopt ze met dit werk, de opleiding waar ze op zit is gekoppeld aan een bedrijf maar die baan die ze zal krijgen is niet goed betaald. Eerst moet ze dus wat anders zoeken voor ze met dit werk kan stoppen. . haar club heeft Sagano. Is een mooie plek bij kyto maar betekend verder niets. De meeste clubs kunnen zij herkennen aan de namen maar als ik vraag wat voor een namen dat dan zijn kunnen ze het me niet uitleggen.

Je hebt [parttime hostesses en real hostess. Ze werken evenveel. Real betekent dat ze het echt als baan doen en partime willen te zijner tijd weg en doen het alleen voor het geld. De reals hebben vaak heel veel vaste klanten. Komt vaak voor dat deze vrouwen een eigen tafel in een club hebben, eigenlijk een soort bedrijfje in een bedrijf. Je hebt ook vrouwen die na een scheiding (als ze 30-40 zijn) hostess worden. Zijn weer andere clubs.

Weer hebben ik het met Yumi over wat ze het moeilijkste vindt de onderwerpen verzinnen voor de avond! Ook Shinka lat een diepe zucht met een hoge toon, zoiets van inademen en een a klank uitbrengen. Dit betekent moeilijk moeilijk. De gesprekken zijn een soort catchball. Het hangt er van af waar de klant het over wil hebben en hoe. Voorzetjes, doelpunten etc etc. hij moet natuurlijk de doelpunten maken. Hij moet ontspannen, jij bent aan het werk. Als hij je vraag naar je privé vertel je dat. Je speelt gezellig zijn.

Geisha en hostess is een hemelsbreed verschil.

Vroeger waren in de Ginza de hoofdstraten voor de dure winkels en de achter straten voor de clubs nu komen er steeds meer winkels tussen de clubs. Stel je voor straten met gebouwen meestal 7-8 hoog. Op elke verdieping diverse clubs, sommige gangentjes zijn heel smal andere lux en breed.

Om vijf uur klinkt er door heel Japan een klok. Dit betekent dat kinderen moeten stoppen met buiten spelen en naar huis gaan. Ook in de Ginza waar geen kind buiten speelt (lijkt het) klinkt de klok.

Main club street is named Namikidori.

Dohang = een hostess brengt een vaste klant in.

We zien op straat diverse opgedofte meisje naast een veel oudere heer lopen. Dit zijn hoogst waarschijnlijk hun vaste klanten waar ze voor het werk mee uit eten gaan. Dit gebeurt bv 4 keer per jaar.

Ik wil graag een club van binnen zien. Het is 18.00 er zijn nog geen mamasans of girls. Shinka belt naar de ober uit haar laatste club, hij werkt in een heel sjieke club op de Namikidori en vraagt of ik de club even mag zien. Het gebouw is wit van buiten en heeft geen ramen. Beneden in de open hal staan twee porsherachtige auto's geparkeerd (for sale). Er zijn drie liften met koperen deuren. De man komt naar benee. En neemt ons mee omhoog. Er zijn als ik snel tel 30 clubs in dit gebouw. Op de zesde verdieping is de club. De obers lachen ommijn verzoek. Ik maak foto's van de plek. Drie sofa groepen van vloer en een bar, er is een kroonluchter maar het is net als de rest piep piepklein, zie foto's. Wat lelijke beeldjes, een karaoke hoek, een wc, office, en ruimte achter bar. nep hout en spiegels op de muren, ik vraag of ze het licht willen dimmem zoals het vanavond is, op de tafels, flessen water en kleine servetjes. Het geheel is 6 bij 6 meter hoogstens.

De ober gaat met ons mee naar buiten Shinka heeft snel een interviewtje geregeld. Hij heet masayuki sakurai. In zijn club werken 10 meisjes (een buitenlander een Chinese) gemiddeld 20 klanten den 3 obers. De mannen werken van 16.00 tot 0.02 de meisjes van 7.30 -11.45 De club waar hij nu werk bestaat al 32 jaar. Hij woont 20 minuten fietsen van de Ginza. Wat moet een meisje hebben om een goeie hostess te zijn? Ze hoeft niet direct mooi te zijn maar de een heeft een leuke lach of iets anders, ze moeten de mannen hun werk kunnen laten vergeten, daar gaat het om.

Hoeveel whisky gaat er door op een avond, 4 flessen. Is dat alles (ik dacht dat het daar om ging) ja maar er is ook bier, champagne wijn etc etc. als een klant niet genoeg drinkt helpen we allemaal mee. De meisjes en de obers. We drinken snel want we willen dat hij zo snel mogen weer een nieuwe fles moet bestellen dan is de mama tevreden. (fles wijn inkoop 7000Y verkoop 21.000Y) deze ober zegt dat hij veel meer drinkt op een avond dan de girls (!). hij vindt zijn baan heerlijk, altijd gratis alcohol en leuke jonge meisjes om je heen om mee te praten, hij leert hen ook veel hij is al zo lang in het vak. Hij geeft ze tips etc. ook vermaakt hij de klanten die bij de ingang moeten wachten tot er plek is (in de Ginza zijn 3000 clubs!!). Vroeger wisselde hij veel van club, ging steeds betere clubs werken (soort headhuntersysteem) nu na de bubble en de economisch teruggang blijft hij langer bij een club (hij werkt al 40 jaar in dit vak in 20 verschillende clubs). Zijn taak is 'kok' kleine pickles serveren, duur fruit en snacks. De klanten eten voor ze naar de club komen. Hij is 62 jaar oud, ziet er jonger uit en je ziet niet dat hij altijd zoveel drinkt. Hij vindt het lekker om over golf te praten zijn hobby, dat doen veel klanten ook. Hij slaapt van 04.00 tot 11.00 dan in bad eten en voorbereiden om naar het werk te gaan. Hij is getrouwd maar zijn vrouw woont ergens anders(!) Vroeger ging het goed toen zij overdag en hij avonds werkte maar nu werkt zijn ook avond en zien ze elkaar te veel(!) Dus alleen in het weekend samen, zij heeft een kind niet van hem. De man is een vreselijk flirt en wil het liefst met me het bed in duiken lijkt het.

De dochter van de vrouw verdient genoeg als lerares dat ze niet hoeft te trouwen!!

Wat belangrijk is als ober in het hostess werk is is dat je eerlijk moet zijn. Iedereen bekijkt hem, de mama, de klanten de girls.

Hij heeft een verantwoordelijke baan dat vindt hij het moeilijkste in zijn werk. Hij moet razendsnel beslissingen kunnen nemen, hij moet alles in de gaten houden. Hij moet als er iets fout gaat het oplossen, direct op het moment.

Verskil tussen buitenlandse en Japanse meisjes. Verschil met westerse meisjes is dat ze veel sneller wisselen dan jap girls die zijn veel langzamer. En veel meer straight zijn. Japgirls meer gesloten.

Hij helpt allerlei meisjes met van alles, zegt ze wat goed en slecht is.

Wie kan hostess worden, zou ik het kunnen? Iedereen die moet (!) kan hostess zijn. Het heeft dus te maken met moeten? Ja bijna altijd wel de meeste zijn student scholier. Ook gescheiden vrouwen die ouder zijn gaan in dit vak. Ze hebben geld nodig.

Tijdens het gesprek zitten aan alle tafeltjes om ons heen meisjes, de meeste zijn zich aan het opmaken met spiegelgltjes of lopen naar de powderroom, een kamertje met spiegels speciaal voor deze meisjes, om zich op te maken. Er is geen wc. Inderdaad gaat er erg veel make-up op. De meeste zijn nog niet omgekleed maar nog in spijker broek, een enkeling wel al, in kimono of lange jurk. In elke club zijn meisjes in kimono. Én westerse kleren. Het is een goedkope koffie thee bar. Heel licht, iedereen klaar voor het werk, sommige meisjes eten wat, maar opmaken doen ze allemaal. In hetzelfde binnenstraat je zit de kapper en de jurkenwinkels.

Shinka zegt dat er oude vrouwtjes rond lopen met bloemen die ze verkopen. Als je de wegwijst bent of iets wil weten vraag het aan hen. Zij weten alles en bijna waar iedereen werkt.!!

28 10 2004

Kwart voor vier uur op, kopje thee en lopen naar gotanda station, waar de eerste trein om 04.30 zal vertrekken maar bij aankomst blijkt de eerste trein pas om 04.55 te gaan dan ben ik te laat voor de tuna veiling. Ik vraag de jongen achter het loket hoe duur een taxi zal zijn, hij schat 3000. Buiten vraag ik de taxi hoe duur het is hij zegt 3500. Ik dus in de taxi. Hij doet zijn witte handschoenen start de motor en rijdt me door een stad waar alleen vrachtauto's en taxi door rijden en best veel.

Bedenk dat het erg vaak voor komt dat je iets vraagt en de mensen maar wat zeggen, dat dit klopt is een uitzondering. Als je de weg vraagt bv dan kijken ze je aan of je ze net hebt geslagen of ga me niet slaan, en heel twijfelt (verlegen engels te spreken) zeggen ze dan wat. Meestal zullen ze het wel goed bedoelen maar 9 van de 10 keer is het fout.

De taxi zet me buiten aan de vismarkt. Ik vraag auction tuna, iedereen kent dat want dat is een van de main attractions van Tokio.

Honderden mannen met zwarte rubber laarzen lopen en rennen, overal karretjes met mannen. Het is donker koud en nat, ook ligt er veel ijs op de vloer. Na drie vier keer vragen kom ik aan bij de hal met tuna. Door de taxirit ben ik vroeger dan gepland. Rustig lopen de mannen langs de vis. Ze hebben allemaal een zaklampje, een haak, een handdoek aan hun riem, een pen achter het oor en een opschrijf boekje bij zich. De tuna's liggen op de grond sommige zijn zo vreselijk groot, groter dan ik, wel twee meter, meeste anderhalf meter sommige een meter. En heel dik. De mannen bevoelen de buiken van de vissen, kijken in de opengesneden en schoongemaakte vissen. Van de meeste zijn de staarten eraf gesneden en die zijn in de kieuwen geschoven. Elke vis heeft een nummer op zijn vel, met rode verf geschilderd, en een stel (stickerachtige) papieren op de vis, met gewicht, afkomst enzo (denk ik).

De veiling mannen en de mannen die mogen bieden zijn te herkennen aan vierkante batches op hun petten, veiling meesters wit, bieders blauw.

Ook lopen er jongens met extra grote haken die de zware vissen op hun zij draaien zodat de kopers het kunnen zien, is binnenkant van de vis. (Bevroren vissen!)

De kopers streken hun vingers in de afgesneden staart stukken voelen, betasten en keuren. Hun duim glijdt over het vlees, de kleur, de structuur, de tekening van het vlees. De verkleuring, kleurverandering, de ringen net als boom-ringen of een vingerafdruk. De samenkomst van de aderen. Of ze gaan echt met hun vinger in de afgesneden staart stuk voelen en lepelen er met hun vinger vlees uit dat Ze zorgvuldig op hun hand bekijken. Ze betasten de buik, duwen met hun duim, hoe snel komt het terug, of hoe voelt het, glijdt het is het stroef. , De dikte van de huid, ze kijken in de opengesneden schoongemaakte borstkas van de vis, de dikte van de huid, de kleur de vorm van de ribben en de graat.

Twee mannen duwen omstebeurt hun vinger in een staart stuk. Het secuur voelen ze. Is het vlees soepel stroef, hard zacht, laat het los of juist niet? Kleeft het, laat het een kleur achter op je vinger. Verandert de kleur of blijft hij gelijk? Ze noteren alles.

De spanning stijgt het wordt steeds drukker. Ook meer toeristen verschijnen. Klok 5.20 gaat de bel. De mannen zijn al verzameld op een paar trappen tegen de muur, hier wordt de eerste basis prijzen onderhandelt. De mannen die op de trappen staan gaan daarna de hal in met de vissen die op plankier (hout en aluminium) op de zeiknatte betonen grond liggen, en tussen alle mannen met zwarte rubber laarzen (en toeristen). Bellen klinken, prijzen en getallen worden afgeroepen. Terwijl de eerste vissen zijn verkocht en direct weggesleept worden naar de kramen gaat de veiling door. De veilingmeesters laten hun stemmen rollen (bandje uit 1986) en herhalen de getallen net zolang tot er op geboden wordt. Ban-ban-ban-ban

eindigend met een lange uithaal. Elke keer een nieuw getal tot de koper zijn teken geeft. , De handen van de kopers hebben heel veel tekens (speciale kopers voor diverse winkels, niet de winkeliers kopen. De handdoeken aan hun riemen is bekleed met bloed (van het voelen en schoonmaken). Gelijk op met de verkopers lopen de kopers of de opdrachtgevers van de kopers nog snel even te voelen aan de grote dode beesten met hun haken en vingers. Hun gezichten (kopers) zijn poker face de opdrachtgevers niet. Die kijken hebbertig of het lukt. Tekens; vuist die trilt (beweegt) 1, 2, 3 vingers, een cirkel van duim en wijsvinger.

De veiling is over voor de laatste kleine tuna'is is niemand hebben die nou voor niets geleefd, of gaan die ook ergens heen. Zal wel.

De verkochte vissen krijgen de naam van de koper er op, een nieuwe sticker en worden met haken op karren getrokken of in piepschuim dozen gedaan. Ze kwamen uit grote houten kratten volijs. Maar die gaan terug naar de haven en weer naar de boten. , de plankiers worden opgestapeld de vloer schoon gespoten. .

In de hal er naast is weer een veilig bezig, ook van tuna maar deze zijn allemaal dieper bevroren of is een andere vis, dat lijkt wel, anders schoongemaakt, kieuwen eruit. Staart er nog aan. , De vloer is vreselijk glibberig. Ik glijd haast uit.

De markt zelf. Honderden, misschien wel duizenden kramen, een terrein zo groot als een stadion plus de omgangen vol kramen die voornamelijk uit piepschuimdozen bestaan vol vis. Zoveel soorten, maten, vormen, kleuren. Levende vissen en doden vissen, bevroren of gedroogd vissen. Allerlei schelpen zo mooi als ik ze zelfs onder water nog nooit heb gezien. Eieren, kuit in allerlei vormen en grote en kleur. Octopussen bergen vol. Krabben kreeften weer in alle kleuren maten, leven, kruipend in zaagsel of niet. Met dichtgebonden scharen en niet.

Bevroren tuna wordt doorgezaagd met een lintzaag, de zijkanten bijgehakt met een bijl, dan met een groot mes bijgeschraapt, in een plastic zak waar een nummer op wordt gezet en klaar voor verkoop. Van elke vis wordt bij het hakken een stukje afgesneden, dit wordt door een oudere man aan een tafel met veel precisie bestudeerd. Bril op en af, voelen knijpen. Iets verder op wordt de tuna, deze is niet diep gevoren door een oudere man gefileerd. Met een mes (90cm) snijdt hij naar de graat toe. Dan pakt hij een ander mes (180 cm) twee jongere mannen komen nu helpen, een houdt de vis tegen de andere pakt een lap en doet die om het scherpe einde van het lange mes. De oude man zet het mes er in de jonge man duwt mee maar niet met zoveel kracht als de oudere man. Het vlijmscherpe mes beweegt naar beneden op de graat en dan draaien ze naar links en glijden langs de graat tot het mes weer uit de vis tevoorschijn komt. Zo hebben ze een kwart tuna en de platte schone graat blijft over. Het lange mes wordt schoongeveegd, Dit is vakmanschap. De vis wordt schoongewreven met een doek. Dan worden de bloedrode stukken vis in groen papier gewikkeld.

In een aquarium zwemmen vissen, een jongen met een rubberen body suit kraait in de bak en haalt er de vis uit die hij nodig heeft. De flapperende vis legt hij voor zich op de plank. Met zijn mes duwt hij, net onder de kieuw, een snee, ook bij je staart een kleine snee. Dan pakt hij een soort breinaald en duwt die van boven in de spleet. De vis siddert nog wat na en wordt dan slap.

Buiten de markt zijn allerlei winkeltjes die vis spullen verkopen en sushi tentjes. Ik ga in een voltentje binnen. Er is nog een stoeltje vrij. Ik bestel het uitgebreidste menu. (2750 Y) eerst

een rode vis, dan een witte die bedrukt wordt met zout en lemon, mag niet in de soja sauce zegt hij, dan een roze vis met een knapperige huid, thee en miso, dan warme zoete ei met bieslook, alles wordt op een plank die langs de bar loopt gezet als ware het een lang bord voor alle klanten. De klont gember wordt vernieuwd, nu krijg ik een wit roze vis, dan zalm eieren waar weer geen sauce bij mag, de eitjes exploderen in mijn mond, de rijst is nog lauwwarm, de nori knapperig droog, een hemel op aarde, dan een grijs zilveren vis met een toefje rauwe prei, daarna een oranje schelpdier met een soort rafels aan de randen die erop zijn gevouwen, de textuur is hard en zacht als rubber dat breekt als je er op bijt. Dan de tonijn met een toefje verse wasabi erop, schep en zacht, zo mooi zo rood van kleur, dan de maki rolletjes met komkommer en roze vis. Als ik mijn briefje laat zien met de uitleg dat ik een boek aan het schrijven ben krijg ik er nog een cadeau, de aal sushi, mijn favoriet. Lighter! Zegt de ober, nee writer! Ze lachen en doen met duim en vuist een aansteker na. De obers zijn lacherig, iedereen hier op de markt is lacheriger dan op andere plakken. Is dat omdat het zo vroeg is of is dat omdat de sfeer veel lossier is. Dat heel erg onderdanig gedrag is hier minder aanwezig. Maar in dit gebied komen elke ochtend toeristen want de vismarkt is dé toeristen attractie per uitstrek van Tokio. Ik krijg nog een sushi cadeau en dan de rekening die 3670 is veel meer dan wat ik besteld had... maar hoe leg ik dat nu weer uit. Niet dus.

De keuken is drie lang, ander half meter breed, het loop gedeelte iets minder dan 1 meter. Er zijn drie mensen aan het werk, ze maken vissen schoon in rieten manden, koken de rijst maken en miso, de vloer is een rubber mat met gaten waar het water door wegloopt. Net buiten de keuken is het afwas gedeelte, hier werken twee vrouwen die afwassen, en dan de bar met de twee sushi makers. De bar is vijf meter lang. Om binnen te komen moet je onder een soort gordijn van rode banen door duiken. Iedereen draagt rubber laarzen.

Als er een nieuwe klant binnen komt springen de obers in het gelid en roepen kreten als dozzo dozzo terwijl ze de rijst kneden. Met een spierwitte lap wrijven ze de plank schoon de nieuwe klant gaat aan de bar zitten en krijgt direct zijn thee.

Op de markt is in het midden ook een piepschuim recycle fabriekje (! Groot) want elke dag gaan er zo vreselijk veel piepschuim bakken door, meters hoge bergen liggen buiten, een wagen met een grote schuif duwt ze richting de lopende band waar ze verpletterd worden.

29 10 2004

Onder weg naar interview in Rapongi loop ik langs een winkel met Lamnorghini's. Interview met Caroline Pover, een schrijfster (britsch) die 6 bedrijven heeft die allemaal gaan over het probleem als westerse vrouw en de isolatie die je hebt.

Zelf kwam ze naar Japan omdat ze avontuur wilde als 24jarige, nu 6 jaar hier, ze heeft haast, ze doet 3 interviews gemiddeld per week, daarom gesprek te zakelijk.

Isolation private en professional is groot probleem. Zelfs nu Japan minder traditioneel wordt blijft die isolatie. Het probleem is dat de meeste vrouwen die single zijn moeilijk een partner vinden hier, en ook vriendinnen kom je niet tegen daarom is zij allerlei groepen begonnen deels op het internet deels party'is etc to socialize.

De meeste mensen hier werken zo extreem veel uren dat er weinig tijd overblijft om mensen te ontmoeten. En de meeste expats vrouwen hebben hun eigen carrière opgegeven om hun man te volgen, ze zijn dan opeens helemaal financieel afhankelijk op die mannen en dat zijn ze niet gewend.

Ook professioneel hebben veel vrouwen het moeilijk,

Ook in het werk waar ze meestal de enige buitenlander zijn. Contacten leggen is moeilijk want de Japanners houden afstand, dus zoeken ze mentorschap buiten hun werk.

Vandaag al drie bevingen gevoelt, zachte maar voelbaar.

Als ik buiten kom zie ik weer de motor waar ik al dagen op val. Het is een soort liefde op het eerste gezicht. Een soort off the road maar met een hele dikke achterband, met zijn Yamaha's weinig cc maar als een soort ratten zo snel bewegen ze zich door het verkeer. Ik heb deze motoren nog nooit in Nederland gezien, als ik hier zou wonen zou ik hem direct kopen. Sommige hebben een verlengde achterspoel andere niet. Ook de helmen zijn hier zoals ik ze het liefste zie. Heel klein, eigenlijk bijna niks, kleine potjes.

Dan naar Shinka's huis, richting de buiten wijken, een dorps gevoel (!) niet echt maar vergeleken met waar ik woon wel. We merken de laatste dagen dat bepaalde tekens hier iets anders betekend dan bij ons, bv cross fingers: betekend hier dat ze een muur tussen zichzelf en de ander zetten. Alleen kinderen doen het, dus als een vriendje een hond (!) heeft aangeraakt dan doe jij vlug je vingers kruizen zodat je beschermd bent. Idem geldt dit voor je ooglid naar beneden trekken, bij ons snugger! Ik heb je door etc, hier ik moet huilen.

Shinka's huis is een oud houten huis tussen andere huizen, halve meter tussen buurhuizen. De deuren en ramen staan open, het ziet er leuk uit. Haar vader spreekt zowaar Engels, en heel aardig. De moeder kent een stel woorden. We gaan direct naar boven waar we een thee ceremonie krijgen. Volgorde zie de foto's. Het grappige is dat het lekker onofficieel gaat want omdat ik zo kookles krijg heeft de moeder haar kimono niet aan, erg veel werk.

De ruimte waar de thee ceremonie is is in de kamer waar vroeger oma sliep maar die is al 14 jaar dood. Toch denk ik dat de kamer sinds toen niet echt veranderd is. Elke stap lijkt vast te liggen en elke keer komt ze binnen met weer wat spullen die ze buigend neer zet. Ik buig gewoon maar veel want dat is nooit te veel. Eerste roze 'gebakjes'
De thee vind ik niet lekker, er zitten klontjes in die ik door slik zodat ze niet ziet in het kopje dat ze het niet genoeg geroerd heeft.

Dan naar de keuken. Beneden, omdat het huis zo is ingebouwd is de beneden verdieping erg donker terwijl het buiten nog licht is. De ramen zijn net als overal hier mat glas, maar de lampen, het tl staat aan. Het huis heeft veel ramen, zijn eigenlijk geen ramen meer grote mat glazen deuren die voor elkaar langs schuiven.

Weer nu een lichte beving.

Ze schijnen vanmorgen het hele huis te hebben schoon gemaakt maar ik vind het nog een tering zoi, kan je nagaan hoe vol en rommelig het hier moet zijn geweest.

Alles is hout of tatami in dit huis. Ook de keukenvloer is hout met een groot luik wat een soort koel ruimte is. In de kamer staat de tv aan, de vader loopt zenuwachtig rond hij is niet gewend dat z'in vrouw zo veel aandacht krijgt denk ik, van een gast, een vreemdeling nog wel!

Pan op het vuur hier worden stukjes kip in aangebraden zonder olie of vet, het kippenvelletje is het vet. Telkens haalt ze met de stokjes een prop papier door de pan, zodat er geen vet is. De afzuiger zit heel hoog en de moeder is heel klein dus Shinka moet die aan doen, ik vraag me af hoe ze dat doet als er niemand thuis is. Het recept heet ZENNI

De kip blijven bewegen op hoog vuur. Half gaar eruit, water in pan, en dan bonito schillen ineen zakje als bouillon, je kan ook bonito korrels kopen. Ze heeft de groenten al geschild en in de pan met water gaan taro (soort aardappelen met harig donker bruine schil) stukken

raapstelen, wortel, boontjes, KONJAKU (grijze jellie die ook een gemalen aardappel soort is) zout, de kip er weer bij, vuur zacht, dan lotus knol en wortel, shitake (paddenstoelen) water gelijk als met aardappelen koken. Dan soja sauce erbij en beetje suiker. Dan mirrin en saké. Met schuimspaan schuim af nemen, kleine schuimspaan en schoonspoelen in bakje water, alle vet gaat er uit. Proeven, iets meer soja en koken tot gaar is.

Rijst stomen, want ze koken rijst nooit. Ze doen er vers gesneden gember, heel klein beetje zwarte rijst, gepelde haver korrels en nog een zaad wat ik niet ken. Klein beetje olijf olie erbij. Olijf olie is iets nieuws van de laatste tijd.

Sla dressing, jap plum prut, olijfolie (vroeger andere olie) rijst azijn met zout en suiker, KALASHI jap mosterd (erg lekker en scherp) verse peper. (Ook iets nieuws). De salade zelf is bloemkool, erwten, maïs, broccoli en worteltjes. Dressing er over heen en amandel stukjes.

Als blijkt (denk ik) dat ik echt geïnteresseerd ben wil de moeder er opeens nog wat bij en gaat naar de winkel, een klein vrouwtje met een tasje van goud draad. Ze komt terug met een stuk tonijn. Wat ze in blokjes snijdt, 2 cm bij 2 cm. Shinka heeft ondertussen NAKAIMO een witte wortel, grated yam wortel. Als ze hem raspt wordt de wortel een slijmerige witte massa. Als snot. Shinka zegt dat het prikt. Vader schenk ondertussen de saké van uit zijn luie stoel (gewone luie stoel maar zonder poten op de tatami) in de kleine flesjes. Hij is blij dat ik van sake hou en warm nog wel, ik heb smaak, want de jeugd drinkt de sake tegenwoordig koud, of bier en rode wijn. Vader zegt dat het een historische dag is omdat ze mij te gast hebben. Proost, kampai!

Ik vraag wat de kenmerken van de Japanse keuken zijn, soja sauce en bouillon van bunito schilfers. Hij laat een houten doos zien, een schaaf erin, en een blokje bonito

De witte drab gaat over de tonijn er wat soja en wasabi bij en mengen... heerlijk.

De vader vertelt een verhaal over een reis naar USA. Dat hij met een echte gun heeft gesproken naar een blad op een vijver, maar het geweer was heel erg zwaar. Hij vertelt ook over hun reis naar Europa Londen, Parijs, Rome, Duitsland (8dagen). En ze hebben ook de lower line gedaan! Lower line? Yes yes the liver lower line... oh de rij!

Als de rijst wordt opgeschept, aan het einde van de maaltijd, wordt er eerst voor de overleden grootouders, waarvoor boven en beneden altaartjes zijn, kleine borrelglasjes van koper vol. Idem als we later thee drinken, eerst thee naar de overledenen.

Pa en moe kunnen duidelijk niet zo goed tegen de saké als Shinka en ik. Wij drinken rustig door, de sake wordt allang niet meer verwarmd want pa en moe vallen bijna in slaap.

Japanners kunnen niet goed tegen drank, later zegt Shinka dat haar moeder verbaast was over hoe makkelijk ik dronk, training denk ik, maar echt veel had ik niet op.

We praten over haring klompen en over hoeveel Nederlanders er zijn en hoe groot het land is. Vader en moeder grommen. Een soort mmmmgrrrrr geluid. Dit kan instemmend of verbaasd klinken. Nee zeggen ze niet maar een lichte afkeuring kan wel in de grom zitten. Ook een neusklank dat adem-hap-nnnnnnnnnnnn klinkt geeft verbazing of instemming weer of schrik weert.

Toetje is chrysanten blaadjes in gestampte rijst. Ik grom verlekkerd.

Verschil thee van theeceremonie en de groene thee is dat die van de ceremonie de bovenste blaadjes zijn die alleen maar zon hebben gehad. De andere groeien daaronder. De blaadjes (beide) worden gestoomd en gedroogd. De thee voor de ceremonie wordt dan gemalen.

Het paarse doekje wat moeder gebruikte bij ceremonie, ik vraag waarom ze dat zo vaak en verschillend vouwde. Blijkt dat je nooit de doek iets twee keer laat aanraken. Zelfs al laat het geen vuil na bij het schoonmaken. Ook is belangrijk dat je mooie bewegingen maakt. Hoe mooier hoe beter.

Namen van de ouders (moeder) Ikuko en (vader) Osama

Ik vraag over het eten en de milde smaken, Shinka zegt dat het net zo is als de gelijkmatigheid het niet willen opvallen van jappen. Je bent gelijk als je buren je wilt er niet uitsteken.

Weer zachte beving.

Belangrijk is a-symmetry en balance daar gaat het om. De familie is er van overtuigd dat jappers veel meer kunnen proeven, zelfs het kleinste verschil in smaak nemen ze waar. De paar sterke smaken die ze hebben, jap plum, wasabi zijn goed tegen virussen.

Ook wordt me verteld dat jappers beter kunnen kijken. Ze zien meer kleuren, ze kunnen 4 kleuren zwart zien. Dure kimono's worden bv eerst rood en dan zwart geverfd.

Eindelijk komt het echte hart eruit de jappers zijn namelijk veel beter dan enig ander ras op deze wereld, gelukkig maar.

30 10 2004

Verslaap me lang. Heb gisteren tot mijn ogen niet meer konden aan de zetproef gewerkt. Werd pas om 11 uur wakker(!) Mis daardoor de joga les die ik graag had willen doen. Maak dus de zetproef af en ga er nog een hele keer doorheen. Haal er nog wat foutjes uit. Dan alles bijtypen want ik loop achter. Om vijf uur ben ik klaar. Radboud heeft afgebeeld dat het eten niet door gaat, hij had eindelijk dat restaurant geregeld maar gaat toch weer niet door. Ik merk het wel.

Ga boodschappen doen. Mijn flat staat aan een hele grote weg 8 autobanen en onder me hoor als ik de auto's niet hoor de metro! Maar om de hoek is het direct stil. Daar herken ik mijn Tokio weer. Ik loop tussen de kleine huisjes richting het winkelstraatje. De huizen liggen heel dicht aan de straat. Stoepen bestaan niet, wel bij de brede wegen zoals de mijne maar gewoonlijk niet, je loopt op straat. Je kan niet binnenkijken in huizen. Ze hebben bijna allemaal matglas in de ramen, geen matglas komt alleen voor als je ook papieren schermen hebt (zoals ik nu) de meeste mensen hebben heel veel planten in potjes om hun huizen staan. Alle ramen zijn op de een of andere manier bedekt, soms met een soort houten tralie werk, soms ijzer, of een soort lamellen. De huizen zijn laag, de meeste hebben een verdieping de iets nieuwere twee. De huizen staan heel dicht bij elkaar. De steegjes die ertussen zijn gaan meestal naar een huis wat achter een ander huis ligt. Of meerdere huizen. Geen vierkante meter (op een enkel tuintje na) is onbenut. Stegen zijn fietsen plaats, of er staat een wasmachine. Meeste huizen hebben sowieso hun wasmachine buiten staan omdat er binnen niet veel plek is. Elk huis heeft wel een of twee kanten die echt maar een halve meter tussen de huizen hebben. Het is stil, je hoort geen radio of muziek. Alle muren zijn van papier, je zocht dat je niet opvalt, dat je gewoon bent.

De winkelstraten zijn vaak hetzelfde, jappers houden van vers eten. Je kunt in de supermarkten heel kleine hoeveelheden te koop, een/achste kool, 5 asperges, etc etc voorverpakt.

Veel winkels hebben een open voorgeven waardoor de straten aan doen als een markt maar daartussen zitten gewone winkels, met alleen een deur, maar ook de hebben heel veel spullen buiten staan. Er wordt hier net veel gejat, ook de fietsen hebben alleen maar een cijferslotje. Veel mensen wonen zoals bij ons vroeger, achter hun winkel, dus komen pas de winkel in als

je er binnengaat. De kruizenruikertjes (vrouwjes de zo voorover gebogen lopen dat hun neus bij mijn kruis uitkomt) hebben tegenwoordig een soort jap rollator, lijkt eerder op een kleine stoel die ze voor zich uitduwen met een bakje onder de zitting voor boodschappen. Daartussen lopen kinderen in hun school uniformpjes, als matroosjes, met hard leren rugzakjes. De fietsen, want men fiets hier op de stoep, en de rest.

De computer bij je en aangesloten op het internet maakt wel dat het heel heel erg anders is, niet te vergelijken met toen. Ook doe ik minder mijn best me aan te passen. Toen boog ik veel, raakte nooit iemand aan, nu denk ik 'ja schijt, als ik dag zeg zeg ik dag' dus geef ik Shinka gewoon een 'soort' kus als ik wegga want drie zoals thuis zit er niet in. Een soort omhelzing op het station is al erg veel.

31 10 2004

Vreselijk dat de I het niet goed meer doet op dit tyding, ik denk dat ik hem hier achter laat. Wordt er gek van, de helft van de letters doet stom. Het is onleesbaar wat ik schrijf

Anyhow- daar gaan we weer.

METRO valt me op dat niemand met zijn benen over elkaar zit. Allemaal netjes naast elkaar, ik weet waarom want over elkaar neemt veel meer ruimte in.

Bijna alle vrouwen verven hun haar.

Je weg vinden als je buiten het centrum (jr yamamote line) bent is moeilijk, er is geen engels meer. Ik snap niet wat een kaartje kan, zit ik goed of niet, je wordt namelijk geknipt (door een machine) als je 'binnen gaat' en als je eruit komt checkt het machine je weer, vroeger waren dat mannetjes met tangen de knipte. Als je binnen bent kan je soms ook op andere lijnen gaan en dan raak ik confused.

Ik stap over in chiba op de monorail. Naast me komt een meisje zitten die (erg ongewoon) tegen me aan komt zitten, nou ja tegen me aan, ze gaat niet opzij als ik naast haar kom zitten, meestal trekken mensen in krimpen in. Maar dit meisje is hip en jong dus zal het wel part of haar act zijn. Monorail voelt leuk, wiebelig. Radbout belt me, altijd als hij belt zit ik in de metro of de trein en daar bel je niet. Dus hou ik het kort. Na mijn gesprek vraagt een ander meisje 'teach me your country' 'oranda' zeg ik.

Buten het station wacht ik op Pat de me met de auto komt halen. Ik heb gebeld maar ze laat op haar wachten. Ik kijk naar de taxichauffeur staat bij zijn achterbak, er zijn geen klanten, hij neemt de tijd om zijn tanden te poetsen. Verder op wil een man plassen tegen de struiken maar als hij ziet dat ik kijk zip hij zijn rits weer dicht en verdwijnt achter de bosjes. Bosjes! Plantenbakken, want bosjes heb je niet in Tokio, alles is bebouwd. Alles. Als ik om kijk naar de taxichauffeur zie ik dat hij in zijn achterbak een waslijntje heeft aan zijn klep, met knijpertjes en daar droge lapjes!

Pam komt, ze draagt een oranje feestjurk (Indiaas) voor het halloween feest. Ze woont in een farmhuis, zegt ze, tussen de velden. Velden is een breed begrip. Tussen de gebouwen zijn nog wat modderige veldjes. We parkeren bij de bureen een pacinco hal.

Binnen is het een typisch Angelsaksische bijeenkomst. Iedereen komt binnen met tupperware dozen met eten wat ze gemaakt hebben, en natuurlijk de zelf gebakken taarten. Alle kinderen zijn verkleed. De meeste kids zijn klein. Het is grappig al die witte vrouwen en leuke jap

mannen. Maar die vrouwen! Ik zou ze niet kezen. De iets oudere zijn meestal erg dik (Amerikaans en new sealand Australië) slank zijn de jonge vrouwen en de Italiaanse vrouw. IK praat met Gayle Ogawa, net als bijna alle vrouwen hier kwam ze om engelse les te geven. Zij leeft met haar schoonfamilie in huis. Dat vindt iedereen moeilijk maar zij heeft een lekkere kijk, ze zegt, ik zorg dus ik bepaal wat er gebeurt, die schoonouders van me zijn domme mensen, ik denk er niet aan me schuldig te voelen omdat ik buitenlands ben. Ik verdien het geld in huis (haar man dus niet) en ik bepaal dus. Er zijn niet veel vrouwen die dat kunnen, ik twijfel ook een beetje of het helemaal zo makkelijk is als ze doet voorkomen. Ze zegt dat ze altijd vecht voor haar gezin. Haar vier zoons. Overleven is belangrijk. Als ze kookt en ze mist wat stuurt ze haar man naar de winkel, dat doet een jap vrouw niet, maar zij vind dat ze genoeg doet. De schoonouders die accepteren het feit dat zij, gajin in hun familie is. Jappen, Aziaten doen dat (net als Indiërs). Ook Gayle woont op het platteland (later zie ik haar huis want ze brengt me naar het station, weer een huis tussen de velden met een oprukkende stad eromheen)

Jappen praten niet (tenzij ze drinken, hier idem, de mannen drinken bier, dat willen de vrouwen anders zitten ze maar stil naast elkaar) ook dat extreme nternetten is niet echt communiceren zegt ze, ze sturen elkaar tekens, zo van bios?☺

Vrouwen hier zijn niet geëmancipeerd. En een vrouwen beweging bestaat niet. Ooit toen ze zwanger was, zij heeft haar eigen school voor engelse les en is hoofd kostwinner, kon ze niet meer, ze was op laatste dag en haar man ging mee om haar te helpen, kopjes opruimen etc. de leerlingen, vrouwen hadden allemaal te doen met haar man, wat lastig voor hem dat zijn vrouw zwanger was, ze voelde meer sorry voor hem dan voor haar.

Vrouwen doen alles voor mannen, zonen en kleinzonen, haar schoonmoeder zei ooit, toen er een bij in de broek van haar zoon zat, oh sorry sorry dat is mijn schuld, zij is namelijk verantwoordelijk voor de was. Idem als het kind melk morst, zegt zij sorry, ik had het glas niet zo vol mogen doen. Vrouwen, zegt ze, zijn voor mannen hier gelijk aan sofa's. Ze kunnen lekker zitten maar dat is dat.

Haar zonen worden net als iedere niet half jap nooit een jap, niet op school, niet in het werk. Zij leert haar zonen dat ze het goeie van beide culturen moeten gebruiken. Geen jap zijn heeft voordelen, je hoeft je niet zo te houden aan het extreem hiërarchische systeem. Het leven van de gewone jap man, de sallery man.

Het leven is zwaar alles is zo duur, vriendinnen heeft ze net met jap, haar telefoon rek is hoog, leven het internet,

De normen en waarde zijn anders hier, seks normen, een tweede vrouw hebben is niet ongewoon. Thuis je echte vrouw met kinderen en een Mamasan voor naar buiten. Haar schoonmoeder heeft haar verteld dat ze bij de verhuizing naar hun huis in haar eigen oude huis bonnen en brieven gevonden waaruit ze concludeerde dat opa ook een bijvrouw had. Ook overgroot opa had dat, maar haar man niet (!)

Echtparen hier slapen net in een bed, dubbele futons bestaan niet (!) Ook in tv series zie je man en vrouw uit elkaar liggen. Of vaak in verschillende kamers, als vrouwen kinderen krijgen slapen ze bij de kinderen soms wel tot de kids 5/6 jaar oud zijn. Geen aanrakingen hoort bij deze cultuur. Behalve in de honnymoon tijd.

Met jappen geen vriendschappen, als je ze thuis uitnodigt vragen ze je nooit terug. Dat komt omdat wij (!) iets samen willen doen thuis, gewoon met macaroni en kletsen, jappen willen je alleen maar het beste geven en dat is moeilijk dus gaan ze naar een restaurant.

Haar oudste kind heeft ze naar een schoolhouse in USA gestuurd, hij raakte op het slechte pad, ze wilde het met wortel en al uitroeien, hier was hij groot in USA klein, hier was zijn taal daar niet.

Jappen oeoeoeo kin naar voren = ik begrijp het, het is waar, meen je het.

Jap hebben lelijke tanden, Tokio geen fluor in het water.

Ik praat met een meisje van 13, half usa/jap ze heeft maar een droom wonen in USA, jappen vind ze niet aardig, ze raken elkaar niet aan, Amerikanen zijn veel opener, dat ik die Amerikanen erg oppervlakkig vind in hun vriendschap laat ik maar. Ze wil actrice worden! En heeft nu al zoveel make-up dat ik dat zie.

Rode vrouw, ik woon hier vijf jaar, en wordt al 5 jaar gediscrimineerd, waar ik ook ben iedereen doet anders tegen me dan tegen elkaar, al spreek ze Japans niemand wil het met haar spreken, sinds ze zoontje heeft is het iets makkelijker, mensen zien nu dat ze een jap man heeft en wordt ze iets serieuzer genomen, maar hier blijven wil ze niet en haar kind wil ze hier nooit naar school. De scholen zijn militaristisch, leren mensen alleen maar te volgen, onderdanen, stampen niet creëren. Jappen vinden nooit wat uit maar kunnen samen heel grote dingen doen.

Jap vrienden heeft te maken met elkaar cadeaus geven. Hoe meer hoe meer vriend je bent. Wij zien goede vriend als je diepe gesprekken kunt hebben.

Om me heen zien de vrouwen er eigenlijk allemaal uit als sloven, bezig met hun kids en het eten. Allemaal oude kleren, ik ben de chicste! Allemaal afgedragen instapschoenen bij de deur.

Gayle brengt me naar het station, we nemen een oude weg, zie veel oude mooie jap huizen, met krullen en geknipte bomen. Haar kids praten Japans achter in de auto.

K naar shibuya, wil de wijk met love hotels bezoeken, want ben niet moe en nu is het donker dus kan ik ze zien. Straat na straat met hotels, wordt aangesproken door een man die met me een hotel in wil, ik scheld hem uit. Bekijk de foto's van hoe het er binnen uit ziet maar alleen er in vind ik voor de grap te duur. Denk ook niet het nodig te hebben voor verhaal.

Heb ondertussen veel info verzameld, maar krijg geen grip op de structuur die het verhaal moet gaan krijgen. Moet niet een vrouw (ik) ga naar Tokio story zijn. Moet een idee onderliggen maar wat, sprookje, triller, grappen met verschillende tijden en locaties. Ik weet het net jammer dat ik er niet met a over kan brainstormen.

Ik loop verder door de wijk, de winkelstraten bevolkt door jeugd, gekleed zoals geen moeder zijn kind wil zien. Weer zie ik mijn motor. Door de smalle straat rijdt opeens een rolls roys. Yakuza. De chauffeur stapt uit om motor te verzetten, vergeet handrem, ik lach hem uit maar lach vooral naar de yakuza de ik de auto zit, de elec.ruit gaat open. Maar we zeggen alle twee niks, ik zou best willen aanbieden hun rolls r te rijden. Lijkt me leuk.

De kids kleden zich allemaal naar de groep waar ze bij horen of willen horen. De yakuza als yakuza, de schoolmeisjes hoeren als schoolmeisje, geblondeerde dellen, rock en roll, hip of hop, ganglike, vamp. Veel en veel extremer dan bij ons. Je kleding is je visite kaartje.

K voel me niet meer geïntimideerd door de omgeving merk ik.

In metro vrouwtje die meisje wil zijn. Roze make-up ogen en lippen, rode laarsje en een teddy beer.

METRO; vier ouwe vrouwtjes zijn gezellig aan het beppen. Hoedjes op, wandelstokken op weg naar de origamiles.

Gesprek met Petra, een expet vrouw. Alles in haar leven hier is ver weg van het echte leven hier. Ze hoeft zich nergens zorgen over te maken, huis, school alles wordt geregeld zoals jij het wilt. En hoewel haar afscheid en vertrek naar Tokio erg onverwachts gingen heeft ze het hier erg gemakkelijk. Veel geld, twee keer per jaar naar huis voor hele familie op kosten van de zaak. Ze had veel gereisd, houdt van andere culturen maar hier leeft ze een leven wat niks te maken heeft met dat van de mensen in deze stad. Ze vindt de jappers dan ook helemaal niet anders. Logisch ze ontmoet ze niet. Bij haar mocht ik de nieuwerwetse wc uitproberen. Met bidet in gebouwd. 3 soorten sproeiers. Een vrouwen stand, een poep stand een mannen stad (?) what ever that may be. Het enige, maar ook daar schijnt ze niet echt moeite mee te hebben is dat ze haar baan (ze zou directeur worden van een of andere instelling in holland, en hier is ze huisvrouw. Haar man moet heel hard werken nooit voor 10 uur thuis, dat is het enige nadeel. En de kinderen hebben wat wen problemen, maar verder... hele grote luxe flat, in dure wijk aan park...

Als ik dat zeg, zegt ze, ja maar ik ben van niemand afhankelijk dus ik heb geen problemen. En gelijkheeft ze.

Dan onderweg naar verhuurder wat dingen regelen voor als ik weg ga. Ik heb tijd over en ga de horenwijk kabuki-sho bekijken, liever bij dag dan bij nacht. Net als dat de wallen overdag leuker zijn. Je ziet de mensen die er werken. Rijk de gooyer en ma flodder typen. Weer dat heel duidelijk types zijn. Je bent een boef en je ziet het, ben je een pim dan zie je het, je bent een proleet en je gedraagt je zo.

Ik herinner van mijn bezoek, toen, dat het allemaal wat duister was, een achteraf straat met een bordeel. Hier weer de hoge gebouwen met de uithangborden vol foto's van meisjes.

Ik eet in een vies tentje onder het spoor. Nuddle soep. Geen haute cuisine maar wel leuk. Barretje met zes stoelen en twee mannen die de soep maken. Heel grof. Bouillon, lap tofu, half rauw ei, wat groente en een tempura. Er zijn hier duidelijk vaker buitenlanders want de man kent een paar woorden engels.

Heel de tijd gaat door mijn hoofd hoe het boek moet worden. Wat wordt het principe, opeens denk ik dat het misschien een goed idee is om een stripboek als uitgangspunt te nemen: Daar staat ze de mooie stralende bruid in haar lange witte jurk. Haar geliefde loopt op haar af. Haar décolleté is misschien wat diep maar het is mooi haar borsten een beetje te kunnen zien. De man lacht verliefd naar haar. Opeens trekt ze uit haar décolleté een zwaar en hakt zijn hoofd eraf. (Scène uit een stripboek waar ik even ik kijk.

Veel mensen sloffen

Opeens herinner ik me het theatertje, volktheater waar ik toen ooit ben geweest een hele dag met allerlei verschillende voorstellingen. Ik weet niet of ik er toen over geschreven heb ik denk het wel. Ik hoop het.

Interview Louis, vrouw uit new sealand. Sinds haar 18de in Japan, spreek en schrijft vloeiend Japans. Ik hoor weer net al vanmorgen het eindeloze verhaal aan. Wat praten mensen toch graag over zichzelf en wat schildert iedereen zich toch mooi, mooier, af dan ze zijn. Ik moet eigenlijk langere gesprekken willen, niet een of twee uur, ze laten zich net niet in hun kaarten

kijken, ik krijg niet wat ik zoek. Wel de beelden, die krijg ik uitgebreid, ook hier weer een extreem klein huis. Huiskamer, 4 bij 4, grote tv, bank een luie stoel, tafel en vier stoelen, ruimte om je te bewegen is er niet. De drie kinderen en drie katten schijnen hier geen last van te hebben. Ik probeer er achter te komen waarom ook voor haar lid zijn van de AWFJ zo belangrijk is. Gelijke vrouwen te ontmoeten. Toch heeft deze vrouw meer jap vriendinnen dan de meeste die ik nu ontmoet heb, zijn wil eigenlijk meer Japans zijn dan japanners. Ze zingt niet in de tuin, ze wil nooit anders zijn, niet opvallen, want doe je dat dan lijdt je familie (kids at school) daar onder. We eten in de mac donald! Doet ze vaak, is makkelijk. Maar zelfs dat is Japans... deze dagen. En alhoewel ik het hele gesprek in mijn opschrijfboekje heb staan schrijf ik het niet uit. Is dat omdat ik moe ben? Nee ik heb het niet nodig voor wat ik zoek. Het enige interessante wat ze vertelde was dat ten tijde van een huwelijks crisis haar man gewelddadig werd. Slip of tong want als ik meer wil weten praat ze er snel over heen.

Ik ben in een boekwinkel in shinjuku, nu ik hier toch ben wil ik even kijken. Ik snuffel tussen de boeken. Na een tijdje loopt er een vrouw langs die me vriendelijk, doch wat hard, toeroept. Geen idee wat ze zegt, ik zoek door. Weer passeert ze me, weer met die zin. En nogmaals en nogmaals, en een ander. Dan komt er eentje schoorvoetend op me af om te zeggen dat ze gaan sluiten. Ik, verdomme net zo' in eind gereisd wil dat boek wat ik zoek, ik vraag of ze weet of het er is. Zij en een collega komen zoeken want ik maak geen aangestalte om te gaan, moet om naar huis gaan nog drie kwartier reizen dus even de tijd gebruiken. Nog een collega, lastig buitenlander die net doet of ze niet dicht gaan. Ik vind iets wat er op lijkt. Ik koop het. Mijn tasje wordt door de vrouw naar de lift gedragen, ze wacht tot de lift eindelijk boven is, want buitenlandse boeken zijn altijd op de hoogste etage (hier 7) dus het duurt even. Dan gaat ze met mijn tas de lift in, ik vind het best draag jij mijn tas maar. Ze drukt op de knop naar beneden, geeft mij me tas en vlak voor de deur dicht gaat springt ze eruit. Terwijl ze nog snel zich omdraait om te buigen

2 nov 2004

So, I want to meet you on the plat-home of Yamanote line(direction to Ueno, top of plat-home).
appointment time is at 8:40.

Wat betekent dit in godsnaam. Plat-home zal wel platform betekenen maar top? Is er een boven verdieping. Als ik hier op reageer en vraag wat ze bedoelt, of ik in the nose of in the tail van de trein moet zitten, want er zijn volgens mij op Tokyo station geen boven gedeelte. Krijg ik een overdreven uitleg hoe ik naar Tokyo station kom, waar ik moet overstappen hoeveel het kost etc en als laatste zin wordt bijna tussen neus en lippen even vermeld dat ik inderdaad in de neus moet zitten. Ik ervaar voor de eerste keer weer die gevoelig manier van laveren, hoe krijg je dat mensen je wel helpen, er zijn voor je, zonder dat je ze teveel vraagt en zonder dat als ze een fout maken of onduidelijk zijn, je toch snapt wat ze bedoelen zonder dat je ze beledigt.

Hoor net dat Theo van Gogh dood is. En terwijl ik typ luister ik live radio. Dit is zo gek. Zo onwerkelijk dat ik niet goed weet wat te typen.

Uitroep soort: so so so soooo dit kan ja en nee betekenen.

Veel foldertjes hebben aan de buitenkant een engelse tekst, bv; floor guide. Een uitleg over de etages wat waar verkocht wordt. Als je die dan pakt dan blijkt vanbinnen alles gewoon Japans.

Een vrouw loopt op straat maar is gekleed en loopt als kind, kindvrouwtje. Als een kind wat net heeft leren lopen. Voeten wijzen naar binnen, zet te grote stappen. Roze laarsjes aan en draagt een teddy beer.

Interview met Ida en Mariel. Beide getrouwd met een japper, beide al 20 jaar en 24 jaar. Zij herkennen zich niet in de voorbeelden van anderen vrouwen die negatief zijn. Ze voelen zich hier helemaal thuis.

M; mijn man zegt dat ik in het begin me als een verwent kind gedroeg. Als ik iets niet wilde zei ik dat, dat doen jappers niet.

I; ja Nederlanders die komen zijn zo zeurderig, als ze iets niet krijgen direct zeggen ze het, klagerig. Dat doen jappers niet, die wachten. Dingen zoals, ik wil nu koffie of ik wil mijn schoenen niet uit doen.

Klopt het dat mensen hier niet mogen fluiten in het openbaar? I; ja ik hou van fluiten, ik woon in een tempel en daarnaast is een begraafplaats. Mijn man vindt het niet fijn dat ik op de begraafplaats fluit. Want dan wek je de geesten. Maar ik ken de geesten en de geesten kennen mij.

; toen ik kwam was ik jong en paste ik me inderdaad aan, ik wilde erbij horen. Dit deed ik tot een verzadigpunt. Op mijn bruiloft wilde ik geen kimono aan. (M; ook niet) ik zie er niet uit in een kimono, ik heb brede heupen en in een kimono moet je zo plat mogelijk zijn. Geen heupen geen borsten. Je taille wordt gevuld met handdoeken zodat je recht bent. En je borsten worden afgebonden. Het is vreselijk voor iemand met een figuur als ik.

M; leerde haar man in Spanje kennen toen ze naar Japan kwam (haar man was er vasthoudend) was ze helemaal niet van plan hier te gaan wonen, ze komt uit Nuenen (inbrabant) wist niets van Japan.

I; had in leiden japanologie gestudeerd, sprak de taal en leerde haar man in Nederland kennen.

M; ik wilde de lange lap niet toen ik zwanger zijn.

; oh dat heb ik wel gedaan. Dat is gewoon een ritueel, een lap tientallen meters, gynaecoloog windt het om je. Het heet hondendag. Omdat honden zo makkelijk bevallen.

I en M; in het begin wordt er met je gesold iedereen verzint wat voor je, op een gegeven moment had ik daar geen zin meer in. Dat bedissel over mij met mensen die ik niet kende of niet willen kennen.

M; als de kinderen naar school gaan heb je die vreselijke bijeenkomsten, twee keer per maand. Het duurt maar en het duurt maar en echt wezenlijk wordt er nooit wat besproken. Er zijn altijd een paar vrouwen die voor hapjes zorgen, die worden dan bij elke stoel neer gezet. Maar niemand raakt het aan. Waarom niet? Je raakt niets aan tot dat de gever of de baas zegt dat je mag beginnen. Uiteindelijk wordt het meestal nooit opgegeten en heeft iedereen zakdoekjes waar ze het inrollen en mee naar huis nemen om... (weg te gooien)!. I en M; in het begin deed ik mee maar op een gegeven moment verandert er iets in je. Dan vind je dat zo' in onzin. I; dus tegenwoordig zeg ik na een paar minuten: zullen we dan maar niet? Een soort grapje. M; ja ik doe ook zoiets, ik neem me van tevoren voor dat ik drie minuten (bv) wacht en dan begin ik, zeg itadakimas (smakelijk eten) en neem een hapje. Direct begint iedereen te eten, ze wachten altijd op een toestemming. Ik snap niet waarom ze zoveel moeite doen om te verdelen etc. en dan eet niemand.

M en I er is een kantelpunt wat in je plaats vindt. Een soort doe ik het wel of doe ik het niet. Vaak neem ik (M) die beslissing vooraf, en dan houd ik me er aan.

I; ik heb opleiding gedaan voor thee ceremonie. Deed mee aan grote happening in Parijs, in kimono het was warm. Ik nam een slokje water, buiten het zicht van de gasten. De oudere vrouwen waren kwaad op mij want dat doe je niet. De andere vrouwen, zeiden ze, hadden het ook warm en die dronken ook niet.

I; als je jong bent trek je je dingen meer aan.

M; er wordt altijd verwacht dat je dingen samen doen. Samen schoonmaken, samen schoonmaken, samen het vuilnis buiten zetten. Het is een loyaliteit aan de groep, je voelt heel duidelijk dat je deel moet nemen anders lig je erbuiten en dat wil je uiteindelijk toch niet. Maar als buitenlander heb je een uitzonderingspositie. Als je iets echt niet wilt, ach dan kan dat. Of doe als jappers en verzin wat anders. M; ik moet in mijn flat eens per maand het onkruid wieden maar dat doet pijn aan mijn rug. Dus ben ik de trap gaan schoonmaken, en doe het onkruid niet. Dat vinden ze nu best want ik maak de trap schoon. Schoonmaken kunnen ze hier niet. Wel beetje vegen maar echt! Op school moeten ze een handgemaakte lapje je hebben, precies voorgeschreven hoe. Je mag geen lapje kopen je moet het naaien. Voor elk ding wat ze hebben moet er een zakje zijn. Flesje, boekje, pennen, mutsje etc etc. die kinderen moeten alles tillen. Op school leren ze niks. School is hier meer om het sociaal gedrag te leren. Ze sporten, eten, schoonmaken samen. Leren; leren ze niet. Hoewel ik het eerst niet wilde ga je uit eindelijk allemaal voor de bijl en doe je je kind naar een camp(?)school. Daar worden ze na school klaargestoomd voor vervolgonderwijs, hier leren ze leren. En dat begint in de eerste klas, dus die kinderen maken hele lange dagen.

I; ik heb hier geleerd geduldiger en netter te zijn. Een kopje zet je niet hard op tafel. Een deur sluit je niet met je voet. Nu corrigeer ik ook andere en erger ik me er ook aan.

M; (assistent van Marianne de cultureel attaché) klapt uit de school. Ze zegt dat ze vindt dat het niet kan dat Marianne haar voeten, met schoenen op tafel zet, laag tafeltje. Ook als theedame komt haalt ze haar voeten niet weg. Dat kan gewoon niet.

Wat is fijn dat je hier niet hebt? M; verjaardagen! Dat vreselijke in een kring zitten en handen schudden en tegenwoordig die drie zonen van mensen die je net eens goed kent. Ik vind het fijn dat hier weinig lichamelijk contact is. Daarin tegen in de trein, die heel val is zit je helemaal tegen mensen aan, dat is ook weer niet erg. I; ik vind het zelfs fijn in de winter dan blijf ik in de trein een beetje warm.

M; vroeger had ik best vaak ruzie met mijnman over cultuurverschillen maar dat hebben we niet meer. Jappers hebben een hele hoge tolerantiegrens maar opeens kan het eruit komen.

Het blijkt dat beide vrouwen het hier zo goed naar hun zin hebben omdat ze alle twee (leuk) werk doen, op hun niveau en in hun moedertaal.

M sprak niks geen Japans in het begin hoe overleefde ze. M; ik ging een jaar lang naar een heel intensieve cursus voor buitenlanders. Drie dagen per week. Daar was een Oostenrijkse vrouw die ook iets ouder was en ook getrouwd we hadden steun aan elkaar.

I; ik denk wat wij alle twee hebben gedaan is een balance vinden. maar dat kan pas als je bepaalde uiterste hebt meegemaakt.

Na het gesprek ga ik naar Ueno. Hier waren de motorwinkels. Ik wil kijken of ik de nieuwe motor kan vinden ik wil weten wat voor een motor het is. Maar als ik aankom en uit het station kom is alles veranderd. Er zijn hoge gebouwen en die waren er niet. Ook zijn er loopbruggen. Nu merk ik hoe ik me concentreer. Ik kijk op mijn kompas(horloge) en ga in mijn files in mijn hoofd. Ik herinner hoe ik toen liep en ik voel alleen maar. Ik voel waar ik heen moet. Mijn gevoel zegt me dat ik nooit moet lopen. En dus doe ik dat. Maar ik herken niets toch loop ik door. Iets zegt me dat ik goed ga. Als ik een motoragent ze, die verborgen staat opgesteld met lopende motor... vraag ik hem, wijzend op zijn motor... shop motor. Ha ha

ha en hij wijst enthousiast dat ik naar rechts moet. IK sla naar rechts en ja hoor ik ben in de motor straat. IK ben trots op mezelf. Hoe kan ik dat toch elke keer zo goed voelen. IN het bos verdwaal ik maar in een stad voel ik hoe ik moet gaan. Het heeft te maken met licht inval, met bouw, met geluid, met vorm. Ja vorm is erg belangrijk. Stratenplan dat herinner ik me altijd heel erg goed. Zelfs als ik maar ergens een keer ben geweest. En dus ben ik in de motorstraat. Ik kom bij een kleine motor winkel en 'praat' lang met de jongen. Hij legt me uit welke motor ik bedoel en nu weet ik hoe hij heet. En het is net te geloven. Het is ja ja ja... een soort Yamaha XT 500 Dit is de Yamaha TW200 custom en original! Yamaha TW 200E. de custom uitvoering heeft de verlengde achtersvork. Liefde is liefde. (2ehands is original 250.000 de custom 340.000). honda heeft er ook een, de heet de Honda FTR 223.

Ik loop langs alle motorzaken. Volgens mij is mijn oude motorzaak verbouwd. IK denk dat ik de man herken maar het is te lang geleden dus groet ik alleen maar.

Dan een helm winkel in en her betoon ik absolute zelfbeheersing. Want daar liggen de helmen die ik mooi vind. Heel klein, meer een petje dan een helm. In alle kleuren en vormen. En goedkoop maar Nederland mag ik ze toch niet dragen dus...

Ik loop terug naar het station en ga kijken bij de dozen bewoners. De daklozen van Tokio die tegenwoordig in veel grotere aantalen aanwezig zijn dan toen.

Dozen huis bewoners verkopen vaak paraplu's, die ze vinden en waar ze giga voorraden van hebben. De huizen staan onder de loopbrug. Van de week zag ik een zwerver met zijn huis (de doos) onder zijn arm lopen. Hier zijn de huizen wat groter. Aan elkaar geplakt met plakband, touw en nog meer dozen. Eentje heeft netjes zijn schoenen voor de deur staan. Je bent Japans of je bent het niet.

IK loop door naar de markt, waar ik herinner dat de mensen met hele gekke stemmen hun waren aanprezen. Nu slechts nog een man. Iets verder op eet ik van een straatkraampje. Een soort platte soes met groenten en ei.

Terug in de massa naar ikebukoro. Ik moet een nieuw notie boekje kopen en ik wil weer zo' in Moleskine. Wat een top boekjes zijn dat. Maar ik weet maar een zaak, tokyu hands. Ik loopdoor de zee van mensen. Weer vind ik zonder moeite mijn weg. Weer voel ik hoe ik moet lopen. Herinnering en kompas zijn mijn middelen. Ik weet dat ik qua richting noordwest moet en loop zonder moeite naar de winkel. Onderweg zie ik heel veel ronselaars. Ik heb hier over gehoord maar nu zie ik ze ook ze spreken jonge meisjes aan. Voor seks natuurlijk. Ik denk dat er een wet is dat je geen versterkte speakers buiten mag hebben om je waren aan te prijzen dus staan er overal mensen op trappetjes met spreektoeters om klanten naar binnen te lokken en daarnaast net als overal de eeuwige folder en zakdoekjes uitdelers met reclame teksten.

Bij boekenwinkels laat iedereen, je mag zo lang lezen als je wilt, alleen niet in sex boeken die zijn dicht geplakt.

METRO; er zit een man te slapen. Hij hangt scheef en ziet er armer dan de meeste andere uit. Niemand wil naast hem gaan zitten. Liever naast mij dan naast hem. Behalve een cool uitzierend jongeman die er neerzinkt en geniet van zijn zitplek.

Heel de tijd suist het verhaal door mijn hoofd. Ik weet dat het moet gaan over levende vis en ik moet daar meer van zien maar dat is moeilijk. Geen kok wil een vreemdeling in de keuken. Beelden de ik zie; ze wil sushi leren maken. Zo lekker sushi en soja sauce. Ze komt bij de meester, hij vindt dat ze eerst vis moet kunnen klaarmaken. Aquarium, vis pakken gaat mis, elke keer verkeerde vis, een vis prikt is gevaarlijk.

Ik kom thuis open de voordeur en ruik de schoenen van mijn buurman. Want je schoenen doe je uit in de hal voor je binnengaat. Hij is aardig... maar de geur. De muren zijn zo dun dat... gelukkig ruik ik het niet in mijn huis alleen in mijn hal. Maar dat is al erg genoeg.

3 nov 2004

METRO omdat je door het donker rijdt en het dus buiten donker is zijn de ramen spiegels en zitten mensen vaak naar zichzelf te kijken. De metro en treinen zijn eigenlijk net veewagens met grote ramen, elk obstakel is eruit gehaald. Het zijn meestal 11 wagons lange treinen die (meestal) met elkaar in open verbindingen staan. Aan de wanden tussen de deuren zijn tegen de buitenkant lange gladde banken gemaakt. Heel eenvoudige banken. Al naar gelang de drukte kunnen er dus mensen op zitten. Als het heel druk is 8. Bij minder drukte minder. Aan het plafond hangen eindeloos veel lussen. En in elke wagon is een bejaarde gehandicapte gedeelte waar je je telefoon uit moet doen. In de andere delen mag een telefoon alleen op trillen staan en maar mag je er niet inpraten. Daarom internet iedereen. Mensen zitten graag alleen en in de hoek van de bank. Iedereen zit zo veel mogelijk alleen. Van de Yamamoto lijn tel ik hoelang de deuren opengaan. Want alle deuren zijn automatisch en gaan allemaal open. 21 sec per sec, bij de grote stations zal het wel iets langer zijn. Op de perrons staan de mensen klaar bij de deuren want op het perron staat aangegeven waar een deur komt. De mensen splitsen zich in twee groepen links en rechts van de deur. Als de mensen uit de trein zijn, stromen zij er in. Het gaat probleemloos en getraind.

Shit weer een hele harde beving. Na cursus gisteren schiet ook bij mij nu de angst toe. Ik verzamel wat spullen en doe ze in een tas.

Als ik op me heen kijk denk ik dat er een grote generatiekloof is. Zoets al dat wij in de jaren zestig hadden, steeds meer jongeren doen echt anders dan hun ouders zouden willen. De normen lijken te veranderen.

Het is vandaag en nat. holiday en ik merk het als ik in de trein zit, iedereen zet er zo anders uit. Een groep mannen met vissershoedjes. Mensen met grote tassen (niemand heeft hier ooit een grote tas bij zich of veelbagage, alleen kleine tasjes) koffers op wielen. Op het station waar ik met Sari heb afgesproken is een lange rij voor de vrouwen wc.

Sari wil met me naar Chiba, ik zeg net dat ik daar al geweest ben. We wachten bij de bus voor Tokio station. Op de grond zijn dunne touwtjes geplakt met plakband om de rijen te vormen voor de mensen. Maar het is helemaal net druk. Sari had willen reserveren maar dat kon net en alle zorgen blijken voor niets. We rijden over de expressway. Fantastisch boven Tokio uit, want de express way is een erg dure toeweg en een van de weinige manieren om je iets sneller in een auto te verplaatsen. De trein is altijd sneller maar vol. Maar in deze bus, de ook al hoog is bekijk ik de stad. Overal wolkenkrabbers en hoge gebouwen veel meer dan ik me herinner. Sari verteld dat de vele nieuwe gebouwen voor een heel groot probleem zorgen. Ze vormen een wal tussen de zee en het binnenland en dus is de temperatuur in Tokio de laatste jaren 4 graden gestegen. En de zomers zijn hier al zo heet. Sari's moeder heeft eten voor ons gemaakt. Rijst rollen met pickkels. De pickkels zijn van een smaak die ik nog nooit heb geproefd. Nieuwe smaken zijn moeilijk uit te leggen want ik heb geen referentie. Het is saké maar bitter, hard en zoet en bruin.

Het andere rolletje met rijst is super, het is cornedbeef wat ze heeft gebakken in de sojasauce en dan in een rolletje, super, moetik onthouden.

Ik weet nog dat ik 18 jaar geleden vond dat iedereen rende de hele tijd. Ik denk dat wij in Holland meer zijn gaan rennen want het valt me niet echt meer op. ((paar dagen later als ik op ryo wacht, zie ik het ook weer, ze rennen wel, het is gewoon dat ik niet de spits tijden reis)) Met Sari praat ik weer over de bubble, iets wat in elke gesprek hier een keer ter sprake komt, nu zegt Sari tijdens de bubble moesten we rennen, moesten alle vrouwen werken, dat is nu over. Nu zijn er veel mensen werkeloos. Het zelfmoord getal van dit jaar tot nu toe is 30.000, vooral veel mannen tussen de 40/50. En kinderen die elkaar vinden op het internet en zonder elkaar te kennen afspreken dat ze samen dood willen. Ook zijn er hele families die zelfmoord plegen. Zelfmoord wordt niet als iets ergs gezien (traditioneel tenminste niet) want in hun geloof komen ze toch weer terug en is het leven nu toch maar even en tijdelijk en is het niet erg als je het onderbreekt. Vaders die kinderen doden om eer van familie te redden doen dat ook zonder zich schuldig te voelen. Maar moeten wel de gevangenis in. Er is hier geen sociaal vangnet. Ook is er een heel groot nieuw probleem. Japan veroudert. En het AOW systeem was er op gebaseerd dat iedereen (en iedereen werkte dat was gewoon) vanaf de eerste werk maand betaalde, en het bedrijf deed daar wat bij. Nu blijkt omdat het leven zo duur is dat heel erg veel mensen niet hun premies betaald hebben en ze dus geen AOW hebben opgebouwd. Zelfs Sari, zelfstandig kunstenaar, betaald al heel haar leven elke maand aan haar AOW pot. Al die mensen die dus geen AOW hebben gespaard blijken er veel meer te zijn dan gedacht, en die hebben dus niets. Komen op straat. Of kinderen moeten voor ze zorgen maar ook dat is zonder dat geld bijna onmogelijk want het leven is erg duur. Nu is er nog een tweede probleem; er worden niet genoeg kinderen geboren dus over 20 jaar is er een jongeren op 4 ouderen. Wie gaat dan het geld verdienen en de belasting betalen etc etc.

Onze bus reis blijkt niet naar Chiba te gaan veel verder, ik vraag op een gegeven moment waar we heen gaan. Een tentoonstelling in een dorpje 2 uur buiten Tokio. Buiten ja zeker, we rijden ondertussen tussen de velden. En Tokio lijkt ver weg. Mooie oude huizen, meer origineel jap stijl gebouwd met krullen en in vormen gesnoeide bomen en planten.

We lopen tussen de rijst en lotusvelden naar de plek. Een oude boeren commune uit 18e eeuw. Voor ons schiet een slang weg. Mooie oude huizen met 6 kunstenaars die installaties hebben. Een ervan is een vriendin van Sari. Het is als net op de hele wereld dat de meeste kunst tentoonstellingen maar zo zo zijn. Het ook weer veel pretentie weinig moois, wel wat. Maar het lekkerste is de buitenlucht. De bamboe bossen waar we door lopen en de frisse lucht. Alhoewel de lucht in Tokio 1000 keer beter is dan Bombay.

We praten veel over de rol van vrouwen, iets waar Sari altijd mee bezig is. Ze verteld over de veranderingen in de samenleving en het weer terug draaien van die veranderingen. Vrouwen zijn weer terug bij af volgens haar. Zeker met de grote werkeloosheid op het moment.

De beste uitvinding in Japan zijn dat overal (ook 18 jaar geleden) automaten staan met blikje drinken, oa warme thee, en de is zo heerlijk.

Tuinstoelen zijn hier niet op de terugweg zie ik er van uit de bus een! Maar dat is buiten Tokio daar is meer plek. Toch kent Sari de stoelen wel maar zegt die nemen te veel plek in en zoveel plek hebben we niet.

Terug in Tokio lopen we richting Nihon Bashi. Het officieel centrum van Tokio (in verband met bewegwijzering) ze wijst me naar wat oude gebouwen dat waren dertig jaar geleden de grote warenhuizen. Het is een klein (groot) gebouw met Parijse allure. Maar de wolkenkrabbers eromheen maken het tot een speelgoed huis.

In de metro blijkt er een probleem de elektra is uitgevallen, iedereen krijgt een gratis kaartje. Dat gaat heel snel, gewoon uitdelen, geen formulieren etc etc. maar vijf minuten later werkt hij

al weer en nemen we de metro naar haar studio. Droppen onze tassen en jassen en wandelen wat door de buurt, langs de shrine, Sari verteld dat shrines vaak geassocieerd worden met politiek. De politiek gebruiken die plekken om te laten zien hoe goed... ze zijn.

Ik kom er achter dat de alternatieve behandeling die ik ooit hier kreeg niet met warm glas maar met warm ijzeren staven was. Onku.

Ik heb heel sjeke gebakjes gekocht. En als Sari's vriendin komt heeft ze ook hele lekkere gebakjes bij zich. Met thee en gebak praten we over de vrouwen beweging, zij is 49. Op haar schoot legt ze eerst een servet. Iedereen in Japan heeft altijd, zakdoeken, lapjes of een server bij zich. Echt iedereen een en ook vaak nog allerlei zakjes, liefst handgemaakt met papieren servetjes, of weet ik veel wat.

In 1968 was ook hier een universiteits revolutie. Vrouwen vchten mee samen met de mannen tot ze er na een tijdje achterkwamen dat ook in deze gevechten zij alle domestic dingen moesten doen en de mannen zich als gewone mannen gedroegen. Ze werden zich bewust van zichzelf. Japan is nou een maal een heel erg male dominated samenleving. In 1972 werd er een vrouwen groep opgericht (women lib) . Terwijl de mannen heel gewelddadige acties deden, deden zij vrouwelijke acties met bloemen, parades tegen moederdag en zo. Maar de vrouw die dat leiden (zegt deze vrouw) was nog al bazig en er ontstond een tweede groep. Beide hadden een eigen ruimte. Haar groep had een café en ontmoetingsruimte. Ze gaven grote feesten en festivals (Max 2000 bezoekers) de vaste kern bestond uit 20 vrouwen en met de leden erbij ongeveer 100. Echt grote bewegingen waren het niet. Rond 1979 zijn beide groepen opgeheven, ze hadden geen geld meer (kwam vooral van café en donaties.) er ontstonden kleine vrouwen bedrijfjes, zoals drukkerijtje boerderij biologies etc.

In 1987 kwam abortus vrij, als je bedenkt dat abortus hier nu heel gewoon is zou je dat niet denken, een soort voorbehoedsmiddel is het nu. Ook kwam er een wet; de wet op gelijk rechten op werk. Dit leek heel mooi maar bleek na de bubble een val voor vrouwen. De vrouwen waren wel een soort upper classe. Intelligentsia etc. hun hoofd probleem was geld want er was nooit geld en emancipatie werd op geen ene manier gesteund door subsidie zoals in Nederland. Vanaf die tijd kreeg de term feministen een negatieve bij klank. Dit kwam door dat ze hun feesten heksen feesten noemde en heksen werden in de pers als iets negatiefs afgeschilderd. Van dat stigma zijn ze nooit meer afgekomen. Ook kwamen er in de jaren tachtig de eerste vrouwelijk professoren op de universiteit (vrouwenstudies en literatuur enzo) de gewone huisvrouwen hoorde pas eind jaren 80 over feminisme.

Er was de bubble word ook wel de women age genoemd. En er waren 2 soorten werkende vrouwen (je moet bedenken dat de primaire en secondaire sector niet ontwikkeld zijn alleen de tertiaire sector). De OL= office lady blijft werken tot ze trouwt en doet vooral koffie en licht secretaresse werk en de BG=business girl die carrière wilde maken. Er ontstond een hele stroom van mode voor deze vrouwen chanel business pakken enzo. Volgens Tomoe Kogo (de vrouw waar mee ik spreek) blijken vrouwen veel hogere cijfers te halen op universiteit. Maar nu komt die val. De vrouwen moesten door middel van die gelijke rechten op werk wet kiezen. Ze moesten kiezen ik onderschik me helemaal aan mijn werk (zoals mannen) of niet. Als ze het niet deed kon ze geen carrière maken als ze het wel deed kon ze geen kinderen krijgen, niet parttime werken en kon ze ongelimiteerd overgeplaatst worden en dus geen relatie aan gaan met iemand die ook werkte. Werken en carrière maken is totaal ondergeschikt zijn aan grillen en eisen van baas en bedrijf. Ze moesten mee doen aan het gebruikelijke drinkgelag van de mannen. Toen de bubble over was werd het steeds duidelijker hoe nadelig de wet voor vrouwen was. En eigenlijk onmogelijk.

Nu blijkt ook dat het bijna onmogelijk is voor vrouwen na het krijgen van kinderen terug te komen in het werk. Want er wordt van je verwacht dat je weer evenveel werkt als daarvoor. En omdat cheques heel erg duur zijn maken veel vrouwen de keuze te stoppen met werken. We praten over mannen en vrouwen, volgens Tomoe hebben mannen maar drie woorden - bad - diner - bed. Met de vrouwen strijd is het 2 stappen vooruit en 3 achteruit op het moment. Vrouwen vullen nu hun tijd met het volgen van cursussen zoals theeceremonie en patchwork. Er is een boek uit (best seller) over winners zijn getrouwde vrouwen en verliezers zijn ongetrouwde vrouwen. (geschreven door een verliezers en door vrouwen hier als heel herkenbaar gevonden). Shinka heeft dat ook, ze kan geen kant op, verlangt getrouwd te zijn. Sari en deze vrouw niet, zijn intelligenter en komen uit andere milieus. Opeens denkt Sari dat ze een aardbeving voelt, beide vrouwen schieten in de paniek. Ik heb nooit beseft dat mensen inderdaad bang zijn hier, bang voor de big one die gaat komen en al jaren op zich laat wachten. We leven op een tijdbom.

We eten even in een Koreaans restaurant wat zo klein is dat Tomoe die bij de deur zit elke keer moet opstaan als er gasten in en uit gaan. Op tv hoor ik dat Bush claimt de verkiezingen te hebben gewonnen.

Voor het eerst denk ik dat een deel aan mijn eenzaamheid ook aan mezelf lag. Ik vertelde gewoon niet veel. Want iets vertellen kostte zoveel energie. Als blijkt dat Tomoe seazer kent, oh die tiran, zegt ze! Blijkt Sari nooit geweten te hebben dat het een tiran was. Ik vertelde het niet om, deels misschien om niet af te gaan, want het was gewoon niet leuk maar ik was nou eenmaal hier en kon niet zomaar weg, deels omdat ze er ook niet geïnteresseerd was denk ik. Ook dat ik mijn verhaal van de motor en het ongeluk nooit aan Ban'yu-Inryoku mensen heb verteld is vreemd. (later beseft ik dat ik het niet kon vertellen, ze snapte het niet, de verhalen waren te gecompliceerd, het gaf meer frustratie iets te vertellen wat niet gesnapt wordt dan kan je het beter maar niet vertellen). Seazar is volgens Tomoe een van de laatste ouwe hippies in Tokio. Een overblijfsel uit de jaren 60/70

Terug in de trein, alle jeugd stapt er in Shinjuku uit. En de nog jongere generatie stapt in de trein om terug naar huis te gaan.

Ik herken deze dag zo vaak het gevoel van niet kunnen praten. Toen was Sari de enige waar ik mee kon praten maar ook zij spreekt zo slecht Engels. Als ik enthousiast ben over iets missen ze wat ik zeg omdat ik te snel praat. Als ik het langzaam doe snappen ze niet waar ik enthousiast over ben omdat ik alles naar zo'n super simplee vorm moet terug brengen dat er niets interessants meer aan is. Vaak merk ik dat ze helemaal geen antwoord op een vraag geven maar iets heel anders zeggen waaruit blijkt dat ze helemaal niet begrepen heeft waar ik het over had. Niet kunnen uiten is leven in een totaal geïsoleerde wereld. Dus ik leefde tussen miljoenen mensen in totale isolatie en eenzaamheid. Ik kon me niet uiten. Niet praten alleen maar denken en brieven schrijven. Ik moest heel zuinig zijn met mijn woorden omdat er een soort irritatie ontstond als ze me niet begrepen. Daarom zei ik niets en gebruikte de spaarse momenten om uitleg te vragen over praktische dingen, zoals waar repeteren we morgen (zo'n uitleg kon gauw een kwartier in beslag nemen). Praten was gewoon te ingewikkeld. Dus alle info die er niet echt toe deed. Zoals een motorongeluk of iemand die dood ging thuis hield ik voor mezelf. Ik zou toch geen reactie krijgen. En het ongeluk was toch al voorbij en de persoon dood.

Even in de 7/11 avondwinkel. Mijn muntje valt op de grond de kassa jongen schiet achter de kassa vandaan en buigend en slaafs biedt hij het me weer aan, als of ik hem elke dag sla zo

slaafs. Als een hond die te veel geslagen is en met van die sla me niet weer ogen. Net als vanmiddag die juffrouw in de taartjes winkel die buigend om de balie liep en me het tasje overhandigde als of ik de queen van siba zelf was.

4 nov 2004

METRO; Waarom zijn ze zo slaafs, gehoorzaam en gedwee? Wat als ze het niet doen? Wat als ze rebelleren. In de trein de meisjes in hun school uniformen, matrozen kraag, plooirok en kniekousen. De salleryman in hun donkere pakken, zwarte schoenen, kleine aktetassen, wit overhemd en stropdas. Allemaal hetzelfde met kleine verschillen de ene brede de andere een smal streepje in de das. Allemaal vet gekamd haar en niemand een snor. Ze lezen een opgevouwen krant of slapen. Het meisje naast me leert haar engels maar valt in slaap en knikkebolt tegen mijn schouder. Soms schrikt ze even wakker.

Ik wacht op het afgesproken station op Ryo. Er komen twee jongens uit met doeken om hun hoofd geknoopt ik weet bijna zeker dat zij bij Ban'yu-Inryoku horen. Ik ben te vroeg en luister naar het geluid van de massa's mensen die langs me gaan. Geen stemmen alleen maar hakjes en schoenen die lopen. Vroeger waren er de knipmannen nu zijn het piepende machines. Een lange toon geeft aan dat het kaartje niet goed is. Eindelijk hoor ik een stem, een man koopt een krant bij de kiosk in de hal. Alle mensen rennen, ik herken het weer.

Ryo komt. Hij ziet er gehaast uit. Zijn ogen tranen. Hij zegt windo = wind = hij heeft last van de wind in de metro die stof in zijn lenzen waait.

We lopen een kwartier en komen bij een gebouw waarin diverse repetitie-ruimtes zijn. Voor het lokaal zitten de jongens die ik al herken had op het station. Want acteurs herken je, ze kleden zich nonchalant, broek hangt een beetje los, beetje stoer. De doeken om het hoofd zijn omdat ze zich voor de voorstelling kaal hebben geschoren. Het grappige is dat de jonkies altijd kaal zijn en de oudere acteurs juist veel haar hebben, zo hebben ze allemaal snorren en sikken.

Ik kom in een wereld die alleen maar flashback is. De jongens verkleden zich in de zaal de meiden op de wc of in een kast.

Het blijkt dat er eerst aan de objecten wordt gewerkt. Ryo is duidelijk geen Seazer, veel zachter. Op de grond beginnen de meisjes te naaien, ze zitten bij elkaar. De jongens beginnen met de houten decorstukken en een van de jongens werkt aan de props. Lang wordt erg met de 4 jongens gepraat over slotjes die op de deurkasten moet (want het decor bestaat uit diverse 1 bij 1 meter, dozen die de hoogte hebben van een deur. De kast heeft twee deuren. Een voor en achterdeur, die (blijkt later) op allerlei manieren geschoven kunnen worden.

Ik herinner alles, de giechelende meisjes naaiend op de grond, kletsend.

Weer schudt de aarde op dit moment.

Ik herinner de dozen met hun spullen, want een eigen plek hebben ze niet en alles moet elke keer verplaatst worden.

De flashback wordt steeds sterker. Ik besta niet. Niemand kijkt naar me. Ik zit aan een tafel, aangeboden met een stoel door Ryo, en ik kijk naar hen. Maar zij kijken niet naar mij.

Misschien wel uit hun ooghoeken maar niet echt. Waarom lacht niemand even naar me. Ik

herinner dit benauwde gevoel. Dat gevoel van niet bestaan. Toen ging ik ook maar op de grond zitten en deed ook maar wat, vroeg wat ik kon doen. Toen haatte ik naaien en toen na een avond drinken heb ik gevraagd of ik met de jongens mee kon doen, bouwen dan kan je tenminste je kracht even kwijt, je energie... even wat voelen!! Maar ik voelde me zo nutteloos.

De aarde blijft zacht schudden. Heel zachtjes, het kan je misselijk maken.

2 van de kale jongens zijn bezig met de slotjes. Met gutsen en hamers. De mode bij de meisjes is veranderd in vergelijking met toen. Ze hebben allemaal hielkousen aan waar hiel en tenen vrij zijn. Ook dragen ze broeken of broeken onder de rok. Toen alleen rokken. Vooral nu veel dingen over elkaar.

Die eenzaamheid van niet gezien worden is zo vreselijk, ik durfde ook de mensen niet lastig te vallen want er is altijd zo'n sfeer van val mij niet lastig. En dan durf je niet te vragen, want hartelijk zijn ze niet. Net als in de metro, iedereen heeft een onzichtbare muur om zich heen, hier heeft de groep een muur om zich heen.

Langzaam komen er ook andere binnen. Deze is geblondeerd met een pet. Blijkt een soort kalige plek en lang haar te hebben, ziet er niet uit. En een sik. Ook hij groet weer niet. Hij kijkt gewoon langs me heen. Dat gevoel niet te bestaan. Het is vreselijk. Maar ik herinner hoe erg ik het ook vond, ik gaf dat niet toe. Mijn aanpassen was, niet aanpassen want ik wilde er niet bij horen, mijn aanpassen was me niet laten kennen.

Weer komen er mensen binnen, en het niet bestaan en niet gegroet worden herhaald zich bij iedere nieuwe die binnen komt. Mensen komen wel vlak bij me, fluisteren tegen elkaar, want niemand praat nooit hard (behalve vroeger seazer die altijd gilte door de microfoon). Dat gefluister sluit mij nog meer af. Ik besluit dat ik mijn cadeautje wat ik bij me heb voor de voorstelling niet aan ze geef. Ik geef de chocolade aan Junko. Waarom zou ik mensen die zo doen wat geven. Ik vind ze vreselijk. Die eenzaamheid, die ontkenning van bestaan, zelfs als ze langs me lopen en iets zoeken kijken ze om me heen. Ik herken het zoeken naar een houding, hoe moet ik gaan zitten dat ik niet nog meer afstoot, niet nog meer afstand maak. Andere mensen waren misschien gewoon bij hen gaan zitten maar ik weet dat het geen zin heeft want ze kunnen willen toch niet praten. Dan maar van een afstand kijken. Ik krijg nare fantasieën zoals als iemand nu een ongeluk zou krijgen en ik kon helpen zou ik het niet doen. Ik zou het ze lekker zelf laten opknappen al zag ik dat ze het fout deden.

De meisjes zijn net als toen niet interessant, zitten maar een beetje er straalt geen energie van uit. Geen mening, geen kracht. Gewoon een stuk vel met bloed erin.

Alle jongens bemoeien zich met de slotjes, eindeloos wordt er gewikt en gewogen. Ook dat irriteerde me toen eindeloos, ik had die slotjes er in me eentje al vijf keer ingezet, maar hier gaat alles zo langzaam zo met elkaar, niemand neemt alleen een beslissing.

Een van de jonge meisjes krijgt een opmerking van Ryo, ze trekt haar schouders in en brengt haar handen voor haar mond. Buigt naar hem met slaafse blik in de ogen. Ryo is de eerste die buiten Seazer een voorstelling mag regisseren dus zij is Seazer gewend die altijd blaft, Als Ryo aardig is ontspant ze een beetje. Af en toe zie ik een steelse blik op me geworpen maar als ik kijk schieten de ogen weer weg. Eindelijk komt er eentje binnen die me groet!!! En klein knikje met het hoofd van nog geen seconde voelt als een warme omhelzing.

Een meisje gaat een mesje bij een van de jongens lenen, onderdanig loopt ze erheen en onderdanig loop ze terug. De lijven van jappers zijn getraind om onderdanigheid uit te drukken.

Het is weer net als toen. Je weet nooit wat er gebeurt, ik zou komen kijken naar een repetitie maar nu wordt er gebouwd, heb geen idee of er nog iets anders gaat gebeuren. Want na twee uur kijken naar dat geklooi met die slotjes en een groepje naaiende meisjes is erg saai.

Er komt weer iemand binnen, weer geen groet. De slotjes zijn nog steeds niet klaar. Weer komen de jongens eromheen staan en discussiëren. Die onhandigheid. Wat een tijdsverspilling.

Na meer dan 2 uur is het eerste slotje klaar! Komt weer een jongen binnen (met bril), weer besta ik niet. De jongen die me gegroet had blijkt handig, hij lijkt wel een soort timmerman. Hij zaagt en timmert 100 keer sneller dan de anderen. Zou dat iets met elkaar te maken hebben. Handig en aardig??

De timmerman gebruikt een van de jonge jongens Juta als zijn slaaf, als hij even een hand nodig heeft roept hij op bevelende toon Juta! En Juta komt direct, hoofd iets in getrokken aanrennen. Terwijl lang-haar-met plek niets aan het doen is en makkelijk kan komen helpen. Maar hiërarchie is heel belangrijk.

Brilletje staat al vijf minuten vlak naast me maar gegroet heeft hij me nog steeds niet, lucht, ik ben lucht, hij kijkt langs me, om me heen niet door me heen want zijn ogen zullen mij niet aanraken. Dat maakt het zo moeilijk, liever er helemaal niet zijn als er wel zijn maar ontkend worden.

Heel de tijd lopen mensen in en uit, halen zakken snoep of koek vaak voor een San die ze dan eerbiedig geven en die de San aanneemt met een minachtzaam gebaar.

Meer en meer zie ik hoe bijzonder het is in zo'n tijdsmachine te stappen. Alsof ik 20 jaar terug ben. Het heeft er ook mee te maken dat het laatste veel van de oude leden zijn gestopt en er erg veel jonge medewerkers zijn daardoor lijkt het nog meer op toen. Ik kan sommige van de leden zo vergelijken met mensen die er toen werkte. Er is namelijk heel erg weinig veranderd, de vormgeving is hetzelfde, de zwarte kleding, de gedragingen van iedereen, de props (de vissen kop blijkt later inderdaad uit oude show, het fototoestel idem, de plastictuinslang staart idem, wel nieuw gemaakt maar qua idee hetzelfde).

Ook het lopen is nog hetzelfde, als je geen San bent loop je met kleine snelle passen, want die drukken onderdanigheid uit. Je doet je best snel te lopen maar omdat de aftand klein is maak je veel kleine snelle stapjes. Want als je gewone stappen zet ben je er zo en ziet de San niet dat je respect toont. De mannen, de San mannen, lopen alsof ze belangrijk zijn, voeten iets naar buiten, brede stappen. Ze drukken uit; ik heb geen haast, ik ben belangrijk. Ook de hoofden maken die korte snelle knikjes. Hai hai hai.

Ik ga even blikje thee halen en wil hallo tegen portier zeggen, ik zeg HI, hij kijkt verbaasd, hij had me toch niets gevraagd waarom zeg ik dan HAI!

De timmerman is de enige die zo af en toe contact met me maakt, een knikje of een grapje, waar ik om lach al heb ik geen idee wat hij gezegd heeft.

Een meisje heeft weer koekjes voor langhaar gehaald als het meisje het aan hem geeft neemt hij het niet aan maar wijst naar een tafel, ze legt het onderdanig neer, twee seconde later pakt hij het op! Waarom doen deze mensen zo slaafs waarom?

Een groep jongens is weer bezig bij de slotjes, meewerken is ook mee grommen. Je kan instemming of afkeuring grommen. De meisjes zijn nog steeds aan het klooiën is de hoek, progressie zie ik niet.

Timmerman loopt naar een deurenkast, Juta loopt er met snelle kleine passen achteraan. Deel van de San mannen doet niets, ze ijsberen een beetje door de ruimte met hun handen in de zakken en bespreken hier en daar een slotje.

Iedereen behalve de timmerman loopt op blote voeten, komt geregeld voor dat iemand zijn voet stoot, doe dan ook schoenen aan!

Een van de heel jonge meisjes, zij is zelfs nog niet eens helemaal in het zwart gekleed dus nog niet full lid van de groep, gaat weg. Dit gaat met een hoeveelheid buigingen, diep, en verontschuldiggende woorden die ik niet versta. Ze loopt bijna achteruit met knakkerige buigende bewegingen de ruimte uit, uit respect voor de leden van de groep, de sannen mompelen wat een enkele groet terug. Vlak voor ze verdwijnt bij de deur nog een paar heel diepe buigingen en weg is ze. Ach meisje!

Opeens wordt er door een paar sannen hard ho ho geroepen, het blijkt pauze. Ryo zegt lunch, en wijst onzeker naar zijn mond om te checken of het woord lunch klopt. Ik vraag waar? Hij zegt; streeto en wijs naar buiten. Dan roept hij wie er naar de streeto gaat, juta steekt zijn vinger op. Hij had niet door dat het voor mij was en is de lul. Hij moet mij meenemen. Samen met de twee andere kale jongens, nu allemaal weer met een hoofddoek om gaan we naar de lift. Ik vraag; english? Ze draaien allemaal onzeker en verlegen met hun ogen en kijken dan naar de grond. Ik probeer nogmaals. No school? No english? Ze lachen wat schuchter maar geven geen antwoord. Ik loop achter ze aan. Ze praten samen. De eerste plek waar een take away is stoppen we. Twijfelend vraagt een van hen; tempura? Na wikken en wegen of we elkaar wel verstaan. Me tempura yes! Zeg ik. Dan gaan we naar binnen. Hier weer een onmogelijk situatie. Welke tempura wil ik. Er wordt een vis gemimed. Als buiten Ryo langs komt wordt hij binnen geroepen! Met gezichten van help ons help ons, het is een vermakelijke situatie want ook Ryo spreekt geen english zelfs als hij dronken is. Na veel gedoe met wegstijgen en twijfel wordt er iets voor me besteld. Ook zij nemen allemaal tempura. We moeten 10 min wachten en ik ga met Ryo even naar buiten. Ik wil praten over de show maar verder dan; 12 people en new show, komen we niet. Als we terug gaan zijn de jongens weg. Wij gaan terug naar het repetitie lokaal. Hier zitten op de grond twee meisjes uit een bakje rijst en groenten te eten met stokjes. Ze zitten vlak voor de plek waar ik net zat. Ook liggen er nog een stel in diverse hoeken op de grond (slapen uiltje knappen) . Maar geen jongens met tempura. Er wordt gebeld naar de mobiele telefoons en de jongens komen boven met mijn bakje en die voor Ryo. Om daar na weer te verdwijnen. De meisjes blijken ook alleen maar little english te spreken. Wat gelijk staat aan nul komma nul.

Ryo gaat roken op het balkon ik loop met hem mee. Daar zitten twee sannen te roken, na mijn vraag; english? Maken de duim en wijsvinger het gebaar van een heel klein beetje. Maar weer komt er geen woord uit. Nu wordt mijn grap no school? No english? Niet gesnapt als grap maar serieus genomen. Ze knikken allebei want ze hebben wel school gehad.

Ja ik ben terug in de tijd. Zo was het. Absoluut onmogelijk om te praten, te communiceren. Ik ben een alien voor hen. Ze zijn verlegen en willen niet afgaan voor de anderen, denk ik.

Na de pauze begint de repetitie. De ochtend is, zoals ik me herinner gebruikt voor 2 slotjes en wat naaiwerk en wat props die een kwastje hebben gekregen!

Nu wordt er doorgesproken hoe de kasten gaan bewegen. Eindeloos wordt uitgemeten hoe en wat. Weer denk ik als een iemand dit had voorbereid waren ze zo klaar geweest. Die sannen die de hele ochtend hebben lopen nikszen bijvoorbeeld. Af en toe komt er weer iemand binnen, zo te zien geluid en licht jongens. Die beide knikken want we zitten achter dezelfde tafel.

Ik blijf me verbazen over de hiërarchie. Jonge medewerkers bestaan niet en zal mij, vreemde grote gaijin niet groeten. Want ik ben hoger dus zijn moeten onderdanig aan mijn zijn maar we begrijpen elkaar niet dus dan maar doen of ik er niet ben.

De slotjes werken slecht. Het is makkelijk op te lossen maar iedereen schijnt het te prefereren met slecht werkende slotjes te werken! Grrrrrrr. Eindelijk haalt iemand een touwtje en bind de deuren die steeds open blijven vallen gewoon dicht. Als ze er nou een plankje achter

timmeren is het probleem opgelost (dit gebeurt een half uur later eindelijk door de timmerman).

Van vroeger herinner ik mij dat ze met hun stemmen nog meer die gedweeheid en hiërarchie uitdrukte, vrouwen hoog en mannen heel laag met hun stemmen dat is niet meer zo extreem.

Als er een probleem is, is iedereen doodstil, Ryo denkt.

Vis: wat als in verhaal een nieuwe vis wordt gevangen die niemand kent. De onzekerheid het twifelen samen. Bv een man komt langs met vreemde levende vissen. Baas maakt schoon. Gaijin moet eten?

Er is weer zoveel wachten, eindeloos wachten, ondertussen kletsen sommige acteurs. Ik kon toen nooit kletsen tijdens het wachten. Ik kon alleen maar wachten en hopen dat ik begreep wat er gebeurde.

Iedereen wacht op orders. Eerder doen ze niets.

So des nè. Uitdrukking o is het waar!

Eto! Uitdrukking, um zegt het eens.

Sjotte mate. Wacht even.

Uitdrukkingen zijn vaak grotesk en groot. T.o. stil en bescheiden en niet opvallen.

Na twee uur is eindelijk de choreografie uitgezocht en gaat iedereen in kostuum. Blijkt first dress rehearsal. Meisjes verkleeden zich in kast of wc de jongens in de zaal. Niet alle kostuums passen. Het lijkt of ze ze nog nooit hebben aangehad. Tijd zat die ochtend maar nu pas komen de problemen. Dus speelt iedereen in een te groot of te klein kostuum. Morgen naaien ze waarschijnlijk in de ochtend weer, als de andere de slotjes repareren. Er wordt gelachen om elkaar, kijk hoe hij eruit ziet! Bril lacht achterbaks achter zijn and andere uit. Dat doet hij al heel de ochtend. Naar typ. De kostuums zijn net als toen. Hier lijkt niets verandert. En nog steeds kunnen de jongens ongelofelijke sprongen maken. (Junko zegt later, ik zou wel bij Ban'yu-Inryoku willen blijven maar die zware trainingen kan ik niet meer, ik wil wel tekst niet meer als die sprongen). Want ze trainen veel en streng dat is te zien. Ongelofelijk wat die lijven kunnen.

Vis; uit vis perspectief in aquarium. Vis die zich niet wil laten vangen. Tot de baas boos wordt. Gaijin in tranen dan zwemt in hand.

Ik herinner weer van toen, altijd binnen, soms drie verdiepingen onder de grond. Nooit buiten lucht. En als je buiten komt was het al weer donker. Net als nu. Ik ga weg om borrel met vriend van Pepijn te drinken. Ik heb het ook wel gehad.

Buiten klinkt de zoete aardappel man die zijn aardappelen nog steeds zingend door een megafoon op het dag van zijn autootje aan de man brengt. Wat een nostalgisch geluid. Zo mooi.

Vis; elke dag dezelfde tijd de aardappel man. Je kan er de klopp opgelijk zetten.

Met 'Shuzo' in een heel oud ranzig barretje in shibuya sake gedronken hij is vriend van Pepijn. Maar echt een gesprek lijkt nooit mogelijk ook met hem die toch het merendeel van zijn tijd in Europa werkt. Waarom spreken die Jappen toch niet een paar woorden meer. Dan kan je wat dieper in een gesprek gaan want het blijft allemaal zo oppervlakkig. Maar de bar

waar hij me heen bracht was het einde, een vies oud barretje, waar, zoals hij al had voorspelt, geen vrouwen waren alleen mannen en van een laag slag. Werkers. Weinig up sallery man. Maar precies wat ik leuk vind. Een dronken eigenaar de hele de tijd met zijn mond trekt alsof hij last heeft van zijn kunstgebit en rood doorlopen ogen heeft en zijn vrouw maar rennen en sloven. IK had honger hij niet. IK heb dan ook alles gegeten en hij niet. Maar sake ging er bij ons beide in als chocolade. We zaten aan een heel klein tafeltje met nog twee rokende en drinkende mannen. Amper plek voor bordjes laat staan ets anders. Alles vet, glibberig en kleverig. Wat wil je nog meer. Niks toch?

Hij waarschuwde me dat het eten hier wat vies is. Dat merkte k de volgende dag toen ik aan de scheiterij was.

5 nov 2004

Terwijl ik op mijn afspraak met ene marjolein wacht bij de ingang van een chick warenhuis in Ginza, kijk ik naar de meisjes die in uniform als bevroren lakeien voor de ingang staan. De deuren zijn al open maar het is nog geen tien uur. Iedereen wacht geduldig. Om klok 10 buigen ze heel diep en lopen de klanten naar binnen. Iedere klant wordt met een lange beleefdheidszin begroet. Dit gaat twee hele minuten door. In het warenhuis zie ik al het personeel staan. Iedereen staat langs de looppaden en elke klant die langs loopt wordt weer met buigingen en beleefdheidsfrase begroet.

Marleen blijkt de vrouw van de tweede man op de ambassade. En als vrouw van wil je iets nuttigs doen anders is je bestaan zo zinloos. Dus heeft ze hier en in New York waar ze ook gewoond hebben zich een beetje bemoeit met de dakloze van de stad. Echt bemoeien is het niet. Helemaal niet zelfs. Wat ze doet is op haar fietsje wat rond rijden en eten neerleggen op sommige plekken. Want als ze echt mee doet moet ze heel vroeg op en dat is zo onhandig, ze heeft namelijk jonge kinderen!

Ik vraag haar hoe het met de dakloze zit. Volgens haar krijgt iedere dakloze een blauw zeil van een van de kerken, het zijn ook de kerken die voedsel uitdelen. Het stadsbestuur doet niets en ontkent de grote hoeveelheid daklozen. Zegt dat er officieel maar 500 zijn maar het zijn er vele vele duizenden.

Ze vertelt dat bij elke tent heel netjes de schoenen en het wasrekje buiten hangen. Dat de tenten dorpen zeer georganiseerd zijn met bazen en dat mensen toestemming moeten krijgen om in een bepaald gebied te mogen staan. Een keer is ze in een tent geweest, heel netjes, net een klein huisje. Alleen meer kampeer gevoel, futon, dekbed, veel lappen, doos met kranten en plastic, en zakken kleren. Iedereen was zich in de openbare wc's die overal zijn. Iedereen is heel schoon op zichzelf. Niemand lijkt vervuild. De was doen ze in fonteinen en gebruiken de kracht van het water heel inventief als een soort wasmachine. Koken doen ze op kleine comforts met liggende gastankjes. De gebieden hebben hun eigen straatjes etc.

Wat er gebeurd is dat je in Tokio heel veel mannen en vrouwen flats zijn. Dit zijn gebouwen waar werknemers die van buiten komen mogen / moeten wonen. Het zijn piepkleine kamertjes met gedeelde wc's en douches. Toen de bubble over was raakte veel werkeloos en die wonen nu vaak in parken want terug naar huis durven ze niet, te veel gezichtsverlies naar de familie in de dorpen. Japan is iedereen voor zich, er is hier geen christelijke mentaliteit. Ben je een loser dan heb je pech dan ben je een loser. Je zorgt voor je zelf. Niet voor elkaar. Medeleven kom je hier niet veel tegen. Je hebt of je hebt niet.

Marleen zelf is erg geïnteresseerd in juwelen maken. Dit vindt ze volgens mij veel interessanter dan de dakloze. Ze vertelt dat ook deze wereld een hiërarchische is. Bij tentoonstelling bepaald een groep van bejaarde wie mee mag doen en als je te outspoken bent kom je er niet in. Idem met lessen volgen.

Ik loop na het gesprek met haar mee naar haar volgende afspraak. In een heel chick restaurant met een oudere dame met paars geverfd haar. Dat is heel chick om te doen. Deze dame is inderdaad heel chick. Ze is ongetrouwd en zeer zelfstandig. Ik vraag haar voor mij opzoek te gaan naar een restaurant die IKEZUKURI serveert. Ik weet dat ik vanavond met Shinka in iets ga eten waar het waarschijnlijk wordt geserveerd maar dat is nog niet echt duidelijk.

Ik heb last van diaree van het vieze tentje van gisteren, en juist nu, nu ik vandaag in allerlei heel dure restaurants ga eten.

BON restaurant, ik vind het zo waar. Dat is alleen omdat ik langzamerhand weer gewend ben uit totaal onduidelijke kaartjes met alleen wat Japanse tekens mijn weg te vinden. Ik heb ze een e-mail gestuurd dat ik een vriendin van Radboud ben. Hoop zo de keuken binnen te kunnen.

Het zal wel nooit voorkomen dat hier een vrouw alleen gaat eten. Het is een gewoon straatje met het gebruikelijke banengordijn voor de ingang. Ik ga binnen en wordt naar een tatami-kamertje geleid. Onder de tafel is een kuil zodat ik met mijn westerse benen makkelijk kan zitten. De schuifdeuren zijn van papier en ik hoor de andere gasten lachen. Op de tafel staat een starter die ik na een minuut begin. Op dat moment komt er een jongen binnen en die legt uit dat ik eerst het snoepje moet eten en de thee moet drinken die bestaat uit gele bloemblaadjes.

Als ik het op heb begin ik met iets wat op aubergine lijkt maar iets heel anders is. Je eet het samen met een gepikkelde citroen. Ook hebben ze aan een dennennaald twee hele kleine bolletjes geprikt, een is een soort supermini aardappeltje de ander is iets wat gerold is. Ook is er een waternoot die ik leeg moet pulleken.

De jongen komt weer binnen, hij schuift net als daar straks de deur weer open en achter zich weer dicht. Hij zit op zijn knieën en legt uit wat de volgende schotel is. Het is een bord met allerlei kleine kunstwerkjes. Vreemde blokje van een vreemde textuur. Ik heb thee besteld. Even later komt de eigenaar zelf me de thee brengen, dit blijkt later een heel grote eer. Ik denk ik heb maar een kans en vraag dus, zo onderdanig als ik maar kan of ik een dag in zijn keuken mag kijken, ik leg uit over mijn roman en bla bla etc. de man schrikt en zegt dat hij er over na moet denken. Ik eet verder, en takje gember wat goddelijk smaakt, een soort kleverig hapje met harde stukjes erin. Alles versiert met herfst blaadjes. Ook is er een soort jellie, roze-geel-wit zoet hapje, ook is er een hapje zwarte rijst met groenten waarop een van een witte onbekende groenten een soort pruikje met stekeltjes haar is gesneden waarop een rode boon is gelegd alles heel zacht van smaak, dan zijn er twee dunne bruine plakjes van weer iets onbekends, een toef spinazie met allemaal zaadjes, een kastanje die zacht is met een stukje lotus blad en een of ander herfst bloempje en als laatste open ik het gele potje hierin zit boskaviaar. Want deze tent is 100% vegetarisch zen boedistisch. Toch lijkt de kaviaar echt, het zal wel een soort super delicatessen zijn, er op ligt een gele massa en nog een toefje met iets groen, ik geniet van de kleine knapperende bolletjes tussen mijn tanden. Alle smaken en texturen zijn zo ongewoon en bijzonder. Ik kan ze niet beschrijven. Ondertussen terwijl ik geniet luister ik naar het geslof van het personeel en het gelach van de andere gasten.

De jongen brengt me een helder soepje, weer een kunstwerk op zich, geknoopte halmpjes met iets groens, een of ander gebeeldhouwd bolletje en een stukje limoen.

Nu komt er een bakje met gekookte groenten, een soort raap denk ik, heel zacht en bedekt met een graan wat geweekt is, daarop een toefje spinazie of iets wat daar op lijkt, wat paddenstoelen (die ze hier trouwens in alle maten en vormen eten), een stukje wortel, een dikke warme saus en een rolletje tofu of iets wat daar weer op lijkt. Want het is taai maar lekker. Met als toef een paar flinters citroenschil.

De kuil onder me voeten heeft hoogpolig tapijt met vloerverwarming. Heerlijk.

Paar dishes later krijg ik weer een andere soep, dit maal met allerlei groenten er in die even in de sesam olie zijn geweest maar dat proef ik er niet aan af. Alle groenten hebben andere hardheden en daardoor is de soep een avontuur om te eten. Alleen zo'n exquisite maaltijd eten in een geblindeerde kamer is op zich een hele belevenis want je gaat veel beter proeven omdat je niets anders te doen hebt. En natuurlijk de geluiden. Alles hoor ik want ik praat niet. Zo moet het in oude Japanse huizen hebben geklonken, de sloffende voeten (soms langzaam soms snel). Iedereen draagt sloffen want de hele tijd gaan ze kamer in kamer uit en in de kamers draag je nooit sloffen, alleen sokken. Ook hoor ik de wijde pijpen van de broeken die wapperen, op de achtergrond klinkt een of andere klassiek Japanse muziek. Je hoort letterlijk alles in de andere kamers. Ik hoor de kopjes, de eetstokjes tikken, maar zien kunnen we elkaar niet. Het maakt het wel spannend.

De volgende dish is een tempura, zomooi en lekker heb ik het nog nooit gegeten. Ze hebben van zeenuddles (een soort spaghetti maar heel erg dun en van rijst denk ik). Ze hebben de nuddles samen gebonden aan een kant en daarna in heel hete olie gebakken. De nuddles gaan dan als een waaier uiteen staan. Zo krijg ik ook een gefrituurd blad, een stukje wortel met nori (later in de keuken leer ik dat je de nori samen plakt met een beetje natte bloem) een stukje pompoen, zoete aardappel, en nog iets onduidelijks.

Dan volgt er een stukje tofu met een toefje wasabi. De tofu valt op mijn tong uit elkaar. Zo vers.

Buiten blijf ik de snelle sloffende slippertjes horen. En af en toe wat gegiechel

Ik nader het einde van de maaltijd. Er komt een bakje met diverse pickels ook weer goddelijk, zacht, zoet, bitter en zout. Alle smaken zijn er. Een stukje geel wortel, een stukje radijs, rode en groene kool en taaie zeewier heel dun gesneden. Daarbij komt een misosoepje met paddenstoelen en zachte kruiden. En zoals gebruikelijk hier aan het einde van de maaltijd de rijst! Deze rijst is besprenkeld met groene thee. En alles natuurlijk weer als een colonne engelen op mijn tong. Alle smaken brengen me in alle delen van mijn mond. Alles is mild en zacht van smaak (net als de omgeving) maar toch zo rijk aan variatie qua smaak, gevoel en textuur. Ik waan me in een paradijs.

Als toetje fruit. Niet zo maar natuurlijk. Een jellie blokje met een framboos, de jelly gemaakt van een of ander fruit, dan kiwi met munt en een lychee met een abrikozen saus. Zelfs in mijn eentje heb ik me in deze ander half uur geen seconde verveeld. Alleen maar geproefd.

Een voor een is iedereen uit de bediening binnen geweest, want iedereen wil die gaijin die in de keuken wil werken wel zien. Ik vraag de jongen die me het meest bediend heeft of zijn

baas al een beslissing heeft genomen. Hij kijkt spijtig en zegt dat hij slecht nieuws heeft. Maar ik vraag of het dan geen dag maar een uur mag zijn. Ik hoor dat hij echt zijn best doet en dat de baas gromt, ik hoor hem denken welke nieuwe smoes moet ik nou weer verzinnen. Weer komt de jongen binnen, weer slecht nieuws. Maar ik mag wel de keuken nu even zien. Dan dat maar. Ik ben al met al een half uurtje in de keuken. Al de koks zijn er, maar ze zijn heel rustig de voorbereidingen voor de avond aan het doen. Het is geen kleine keuken en de vier koks hebben ieder hun eigen plek. Veel was er niet aan te zien. Gewoon koks aan het snijden niets bijzonders.

De jongen die mij veel bediende vraagt of ik de rest van het restaurant ook wil zien. Ja waarom niet. Hij opent elke deur en ik zie elke tatami kamertje en kamers want sommige zijn heel erg groot of bestaan uitschuifmuren zodat er grotere ruimte van kunnen worden gemaakt. Veel van de ruimte kijken uit op binnen tuinen. De jongen wordt steeds enthousiaster en laat zelfs de kasten in de ruimten zien. Ook natuurlijk de tea ceremonie ruimte waar je door een heel klein laag deurtje naar binnen moet want je moet voelen dat je nederig bent en in een nieuwe wereld komt. Ook krijg ik de kasten van de tearuimte te zien, ik denk dat de baas helemaal niet blij is met deze enthousiaste rondleiding van zijn personeel maar ik vind het erg amusant en ook is het interessant als hij in een van de kamers als hij de schijfpapierenwanden voor de tuin wegschuift en ik zie dat er een soort serre is tussen glasramen aan de buitenkant en de papieren schuifwand. Nee zegt hij dit is geen kamer dit is just space.. het is net als alle tatami kamers helemaal leeg op enkele platte kussens en een paar lage tafels. Als ik al weg wil gaan wenkt hij me dat ik moet komen. Hij opent de deur naar de mannen wc en zegt, als of het helemaal niet vreemd is dat hij dat laat zien, deze ruimte heb je nog niet gezien. Ondertussen verteld hij me dat het restaurant slecht loopt, al een hele tijd, dat ze zich zorgen maken, ik denk aan radboud die me vertelt dat het alle avonden vol was en dat reserveren onmogelijk was. Maar daar zat ook weer een tussen persoon tussen die dat deed. Het zijn die vragen waar je nooit een antwoord op krijgt.

Ik loop naar Ueno park. Het is niet ver weg en daar schijnen erg veel daklozen in tenten te wonen. Veel! Ja erg veel. Het is een schokkende gebeurtenis. Stel je voor een soort natuur camping want in de donkere gedeelte van het park tussen de struiken en bomen, ‘onzichtbaar’ voor de rest van de parkbezoekers is hier een klein dorp met net geveegde straatjes, de bladeren liggen op hoopjes. Bij iedere tent. Allemaal hebben ze een blauw zeil. Sommige zijn erg klein en hebben het zeil alleen over een touw tussen twee bomen en vastgestokken met paraplu’s. Andere hebben echte tenten eronder en het zeil er over heen. Veel hebben karton gebruikt om stevigheid te geven. Ik dwaal tussen de tenten niemand te zien. De daklozen zitten in de zon of krijgen te eten. Want aan het begin van het park zag ik een wagen waar eten werd uitgedeeld en daar was het druk. Mensen ook weer op een blauw zeil zaten op de grond. Schoenen netjes naast het zeil hun bakken leeg te slurpen. Sommige mannen zaten alleen op een muurtje om een boom. Wat me elke keer weer verbaasd is de gelatenheid en de ontkenning van iets wat zich afspeelt. Hier is duidelijk dat de daklozen eten krijgen. Maar iedereen die er langs loopt en dat is net als overal, veel mensen, niemand kijkt. Ze kijken er langs. Hun wereld is afgesloten dit beeld hoort er niet bij.

Alle tenten zijn netjes afgesloten met stenen die het zeil dicht houden of een touwtje. Maar een tent staat open. Ik loop er heen en kijk binnen. De eerste indruk is een heel volle tent. Laag en punt dakje. Dat zie ik dat de vloer verhoogd is. Slim want het regent hier veel. Ook het bed zelf lijkt iets verhoogd. Daarop futon en dekbed. Op de vloer naast het bed ligt een kleed en tegen de kant staan dozen. Alles heel vol en heel netjes. Eigenlijk net als de meeste huizen. Bij sommige tenten zijn verzamelingen aangelegd waarmee de eigenaar een centje bij verdient, of zijn enige inkomen verdiend. Zo als accu’s en blikjes.

Dan loop ik door naar Yanaka, een vooroorlogs buurtje dat nog redelijk authentiek is. En dat is het inderdaad. Kleine lage huisjes, veel kleine ambachts bedrijfjes met daar achter woonkamer die niet groter zullen zijn dan de tenten in het park. Ik zwerf tussen de kleine straatjes en steegjes. Kijk in een open raam en zie een man op de grond op zijn tatami aan het werk met het uitkloppen van koper. Heel verfijnt en klein handwerk. Ik weet dat hij in deze kamer ook slaapt en woont. Want ruimte is overal een probleem hier. Behalve bij expats.

STATION ik zie een jongen praten in de telefoon. Het is duidelijk dat de persoon aan de andere kant veel hoger is dan hij want hij blijft onderdanig buigen en buigen terwijl die persoon hem helemaal niet kan zien.

Vis: twee lijnen. Een het leren van de visman, van afschuw naar respect. Lijn twee de hostess van fijn mensen willen met me praten naar afschuw.

De extreme verschillen zoals in Bombay zijn hier niet zo sterk te zien toch denk ik dat ze er wel zijn alleen kun je ze niet zien. Mensen hebben een zelfde Aziatische gelatenheid, want er is de wedergeboorte dus... daarom doen mensen ook zo makkelijk zelfmoord hier, ze komen toch weer terug en zelfmoord verlaagd je niet. Wat ik geloof dat wel zo is in India. Harakiri is niet meer de populaire manier, vooral ophangen gebeurt nu veel. Ik zie al die business mannen al hangen aan hun stropdassen. Ook voor de trein springen gebeurt. En tegenwoordig is het een opkomende cult onder kids om elkaar op het internet te ontmoeten en uit eindelijk, zonder dat ze elkaar kennen samen zelfmoord te plegen.

Onderweg naar mijn afspraak met Shinka ga ik nog even langs de grote boekhandel in Shinjuku opzoek naar boeken over vis. Ik schrijf over

Goeie vis beoordeel je op:

- ogen moeten stevig, goed gevuld, schoon, helder en glanzend zijn. Geen troebele pupil.
- de kieuwen moeten helder roze-rood zijn en vochtige. Ze mogen niet zwart-rood zijn.
- de overall kleur moet helder en glanzend zijn.
- strijk met je hand over de vis, als deze vers is moet hij stevig en elastisch aanvoelen. Niet verse vis is minder elastisch en voelt kleverig.
- de vis moet schoon ruiken er mag geen sterke geur zijn.
- de maagstreek van een verse makreel heeft een puntig vorm
- en de staart van makreel en bonito moet recht opstaan. Een hangende staart betekent dat de vis niet vers is.

Welk deel van de vis moet je kiezen:

- bij filet moet je kijken dat het vochtig is en een goede kleur heeft.
- witte vis moet bijna transparant lijken.
- vers gesneden tonijn moet bij de maag strepen hebben de rest is helder rood zonder strepen.
- het deel bij het kop gedeelte van de vis is meestal malser dan het staart gedeelte.
- bij de meeste vissen is het einde het lekkerste behalve bij tonijn en zwaardvis daar is het buik gedeelte het lekkerste.
- garnalen als ze nog leven moet actief zijn en goed van kleur, als ze dood zijn check de vorm ze moeten niet vlekkelig zijn maar goed samen.
- bij pijlinktvis check de zuignappen, die moeten nog zuigen en het vel rond de ogen moet helder blauw zijn.
- schelpen moeten nog sluiten anders niet eten.

Ik koop twee boeken over vis en als ik vriendelijk naar de verkoopster lach kijkt ze me glazig aan, waarom kan je verdomme niet gewoon terug lachen dat kost toch niets. Alleen die slaafse blik alsof ik haar net heb geslagen.

Ik ontmoet Shinka op de afgesproken plek bij het station. Waar ik een kwartier in een eindeloze stroom van mensen heb staan wachten en kijken. Eindeloos door gaat deze stroom de hele dag.

We lopen naar het wolkenkrabbers gebied. Leuk want daar ben ik nog niet geweest. Hoe kun je een mens klein laten voelen.

Ze heeft een restaurant in het Washington hotel gereserveerd. Ik weet niet wat ik zie. Een groot restaurant met in het midden een heel grote boot, zeker 20 meter lang gebouwd. Daarom heen helemaal rond stroomt snelstomend water. Hier zwemmen heel veel vissen in. In de hoeken van deze 'rivier' hebben ze ook bakken kreeften en grote schelpen. Om de rivier heen zijn ook weer tafeltjes. Eerst worden we aan een tafel dicht bij de deur, maar het tocht daar en ik wil daar niet zitten, dan draaien Shinka en ik om. De ober legt uit dat we zelf onze vissen kunnen vangen dat is veel goedkoper dan als zij het doen en dat we dan bij het keukenraam kunnen kijken. Ik wil weten waar dat raam is. Er blijkt naast het raam en tussen de 'rivier' ook nog een tafeltje vrij te zijn. Ik zeg dat ik die tafel wil. Dit is mijn kans, naast het flapperende gordijn en het raam van de keuken en naast de rivier. Ik blijf net zo lang aandringen tot ik die tafel krijg. We krijgen ieder een hengel en wat kleine garnaaltjes. Ik heb mijn hengel er nog geen minuut in en al beet. Een prachtige vis. Shinka en ik gillend natuurlijk proberen het beest in het schepnetje te krijgen. Dan komt er een jongen die de vis meeneemt en aan de kok met het mes, net achter de ruit geeft. En dan krijg ik waar ik voor gekomen ben. De vis nog levend wordt plat gehouden door de witgehandschoende hand van de kok. Het mes glijdplat vanaf het staart gedeeld langs de ruggengraat van het beest naar de kop. Dan met de punt van het mes snijdt hij het langs de kop los. De vis bloedt. Hij beweegt. Ik voel me misselijk worden. Ik voel me een moordenaar. Daar ligt die vis, happend en flapperend en ik kijk. De kok die over zijn werktafel hard stromend water heeft lopen spoelt het stuk vis af. Draait de vis om en doet hetzelfde aan de andere kant. Kippenvel heb ik. Vis wat doe ik je aan. Kok spoelt weer het stuk vlees uit en voor hem ligt een vissenkop met daaraan de kale graat!. De staart en de vinnetjes bij ze kop flapperen lustig. De kok snijdt nu heel snel de ingewanden weg. Nu de vis geen longen meer heeft stopt hij ook met happen. Maar de staart en de vinnetjes blijven snel bewegen. Alles wordt weer schoon gespoeld en hij pakt een van de stukken vlees. Nu glijdt zijn mes vanaf de staart onderlangs in een vloeiende beweging naar het kiewdeel. De huid is los van het vlees. Zo nu ook met het andere deel vlees.

De flapperende vis met de twee stukken ontvelt vlees worden doorgegeven aan kok twee. Hij haalt nog een enkel graadje uit de stukken vlees en met getrainde hand fileert hij, van zich afsnijdend de stukken vlees in flinter dunne plakjes. Hij pakt de kop en de graag die nog steeds lustig bewegen, visje snap je dan niet dat je dood bent? Draait de vis in een krul, steekt er een stokje door waardoor het visje als een beeldhouwwerkje op het bord staat en groepeerd er de flinterdunne stukjes vis omheen. En het bord wordt op onze tafel gezet. En de ober legt uit dat er 5 soorten sojasaus zijn. Een met azijn, een met bouillon, een scherpe een zoete, en een sake met azijn. De vis flappert en ik luister niet echt naar zijn verhaal. Ik voel me schuldig. De invloed van de dierenbescherming doet onverwachts intrede in mijn hart. Ik vraag Shinka of zij het niet moeilijk vindt, ze kijkt me zeer verbaasd aan, waarom? Ja hoe leg je dit nou weer uit. Dat die vis ook een levend wezen is etc. maar ze begrijpt me echt niet. Ze vindt het alleen maar grappig en lacht. Ik neem een grote slok sake en we nemen ons eerste hapje. Sorry visje maar wat ben je lekker. Toch blijf ik heel de tijd naar het beestje kijken als

ik eet. Ik praat met hem, zeg dat hij heerlijk is, niet voor niets heeft geleefd, om ons heen vangen dronken wordende sallerymen hun vissen.

Na mijn vis en sake gaan we weer vissen. Want na een tijdje went het. Nu willen we kreeft. Maar vang maar eens een kreeft met een klein haakje. En terwijl de jappers naast me eerlijk hun best doen speel ik vals. Ik dus heb ik in no time een kreeft aan mijn haakje hangen. Ook die zie ik opensnijden en terwijl de lange poten en voelsprietten blijven bewegen krabt de kok het witte vlees uit de buik. Even later kijkt de kreeft ons aan en eten wij hem op. Is het de drank of de gewenning. Of is het gewoon omdat een kreeft geen aantrekkelijke kop heeft. Moeiteloos eet ik de kreeft. Shinka bestelt een ander gerecht octopus legs in wasabi. Het is een klein bakje drab maar zo goddelijk dat we er snel nog een bestellen. De octopus zit behalve wasabi ook saké en lemon. En het heet kakowasabi.

Ondertussen vertelt ze me over haar ervaringen als hostess, het blijkt dat ze het aantrekkelijk vond mensen te ontmoeten waar ze anders nooit mee in contact zou komen zoals een directeur van Toyota. Ginza is namelijk een clubwijk met exclusieve clubs. Ik vraag haar of ze ook nare ervaringen heeft gehad en ze vertelt over een hoog geplaatste priester van een beroemde tempel die een klant was bij haar club. Hij was member of the assembly. En kon met zijn handen niet van haar afblijven en dit is iets wat je niet doet bij een hostess. Later verteld ze dat ze wel seks heeft gehad met klanten, maar dat ging buiten de club om. Ze verteld over dat de minister-president een vaste klant is van een sm club in de Ginza. Hij heeft met zijn zware baan behoefte om gestraft te worden en ze begrijpt het wel en vind het niet echt vreemd. Maar die priester heeft haar gekwetst vooral omdat haar mama-san haar duidelijk maakte dat de priester meer wilde en dat er bijna van haar verwacht werd dat ze dat ook deed maar ze wilde niet. Als ik door vraag blijkt er nog een of andere hooggeplaatste man te zijn geweest die het ook heeft geprobeerd maar de finesse krijg ik niet te horen. Het vreemde was dat een mama-san normaal absoluut niet wil dat je een relatie met een klant krijgt. Ik snap dat wel want dan ga je met die klant niet meer naar de club maar dan ga je die man buiten de club ontmoeten en verdient de mama-san er niets meer aan. Er zijn namelijk veel mannen die een tweede vrouw zoeken buiten het clubcircuit want dat is veel goedkoper.

We zijn toe aan nog een vis. Shinka maakt zich zorgen over de rekening maar ik vind dat we wel een keer even over de schreef mogen ze doet zo veel voor me. En weer lukt het me en vang (jammer genoeg) dezelfde vis. Shinka stelt voor hem niet rauw te eten maar hem te laten bakken. Ik vind dat een goed idee. Ik heb geen zin meer in dat happende bekkie.

Met onze benevelde koppen gaan we richting het gay district. En ze belt met iemand en zoekt de bar. De man herkent haar direct hoewel ze hier 10 jaar niet is geweest. De eigenaar en 65 jarige ouwe homo heeft dit piepkleine barretje als 35 jaar. Er kunnen maar 8 mensen in maar ook dat kan volgens mij al jaren niet meer want naast de bar staan stapels stapels boeken en meer plek dan voor 5 krukken is er niet. Er is nog een klant een man die hier al jaren komt. We drinken whisky. De eigenaar vertelt dat zijn huis hier in de buurt is. Dat zal wel een net zo'n klein hokkie zijn als dit. Opeens kijk ik op mijn horloge en zie dat het al bijna kwart over 12 is. En de laatste trein is half een. We rennen, als twee assepoesters die niet in een pompoen willen veranderen, naar het station en hebben net de laatste trein. Gelukkig anders moet ik de onbetaalbare taxi naar huis nemen en het is nog ver. Als ik aan kom bij Gotanda station is de metro dicht en loop ik de 20 min naar huis.

6 nov 2004

METRO opeens besef ik dat niemand echt kijkt. Dat ogen staren, slapen en numb kijken. Ik merk het omdat er één japper is die wel kijkt. Ik ervaar het bijna als bedreigend zo ongewoon is het. Ik ben het niet meer gewend dat mensen echt kijken en zich nooit met elkaar bemoeien. Ik herinner de zwerver die ik ooit in een station zag en hij was duidelijk in de war maar niemand keek naar hem. Ze zagen hem gewoon niet en iedereen liep gewoon langs hem. Natuurlijk zagen ze hem wel maar wilde ze hem niet zien. Want ik ben er zeker van dat iedereen alles van uit zijn ooghoeken ziet maar ze prefereren te staren. Er niet te zijn. Dus keek niemand behalve ik. Ik keek naar de mensen die niet keken.

Ik ga naar de joga les. Moet weer lang reizen en kom in een lokaal waar we hutje mutje op onze matjes zitten. Er is me gegarandeerd dat de les in engels en Japans wordt gegeven maar het engels blijft beperkt tot: lefto=left stoppo = stop, breath outo. Nou daar leer ik niets van. Na de les ga ik lopen naar Sari, tenminste zover als ik kom. Ik loop twee uur en volg de rails ondertussen kijk ik. De omgeving heeft, zo rond die spoorlijn, veel kleine bedrijfjes. Ook zie ik de flats waar marjolein het over had. Flats met piepkleine een kamer woningen. Ik zie er eindeloos veel en moet er niet aan denken in zoiets te wonen. Zoals in de USA alles groot en dik is, is hier alles dun en licht. De huizen zijn van bordkarton. De fietsen zijn van heel dun draad. En de mensen zijn niet dik, op een enkeling na.

Na een tijdje pak ik weer de trein anders ben ik te laat bij Sari. In de trein zit een meisje uitgedost als een Frans dienstmeisje, met pijpenkrullen, kantje, roesjes en een opgeduwd decolleté.

Ik wou dat ik kan beschrijven hoe klein alles is en hoe slaafs de mensen zijn. De man net in de winkel was in een half soort buiging gegroeid en kon alleen nog maar met geslagen hondengogen kijken. En klein! Auto's worden altijd zo geparkeerd dat je er maar aan een kant in kan en de andere kant is langs een muur of andere auto. Tussen de huizen is meestal niet meer dan een halve of een meter. En die over gebleven ruimte wordt dan ook nog gevuld met plantenbakken. Voor waslijnen is geen plek, de was hang je op aan een soort rekjes waar aan wasknijpertjes zijn bevestigd en neemt minder ruimte in. Hier is voor witte tuinstoelen geen plek. Flip zijn auto is langer dan de meeste huizen hier lang zijn, of te wel, mijn huiskamer heeft de breedte van de breedte van een gemiddeld huis hier.

Moeder Sari heeft weer waanzinnig gekookt. En ondertussen interview ik haar.

Waar en hoe is ze opgegroeid? Ze is in het centrum van Tokio geboren bij de Hongo, de universiteit. Haar vader had daar gestudeerd en voelde zich thuis in dat gebied om dat er nog veel van zijn vrienden woonden. Het blijkt dat ze uit een intellectueel milieu komt waar alle ouders grootouders en overgrootouders (filosoof) gestudeerd hebben. Haar vader gaf literatuur geschiedenis en vertaalde uit het Frans en engels. Literatuur en wetenschappelijke boeken zoals montessgugue(?) en darwin. Ook was hij socialist. Haar moeder was dochter van een directeur van een weeffabriek. Ze kwamen uit het zuiden en waren revolutionairen en kwamen toen Tokio zich ontwikkelde. In 1886 na de Edo periode gingen de deuren open in de samenleving. Men ging anders denken. Er kwam vrijheid.

Na de oorlog, als gevolg van het gebombardeerde Tokio waren er veel ziekten zoals dysenterie, haar moeder en zus zijn er aan overleden. Ze was 20 jaar toen ze de stad zag branden.

Ze praat over haar leven. Geen makkelijk leven want haar man was de oudste zoon en toen ze trouwde raakte ze van de een op de andere dag al haar vrijheid kwijt, ze kwam wonen in het

thuis van haar schoonouders die absoluut dictatoriaal waren. Voor elke uitgave moest ze naar haar schoonvader want hij was de baas in huis. En haar schoonmoeder maakte haar leven totaal onmogelijk. Het was een heel egoïstische vrouw. In Japan komt namelijk de familie boven alles, het is een gesloten front waar geen info in en uit mag gaan. Ze moest alleen maar knikken en gehoorzamen en dat kon ze niet. Maar dat moest ze wel. Ze ging zelfs wel eens terug naar haar vader mijn wat geld te vragen voor bijvoorbeeld een potje crème voor haar gezicht.

Zoals altijd bij vertalingen hebben ze tien minuten nodig voor het antwoord en wat ik dan uiteindelijk hoor is een of twee zinnen, wat mis ik allemaal?

Na de 2de WO werd het allemaal wat lossier omdat er democratie kwam maar de oudste zoon bleef verantwoordelijk voor de ouders.

Op een gegeven moment hebben ze een tijdje ergens anders gewoond zonder schoonfamilie, Sari's moeder werd toen heel erg ziek. Ze zegt, eindelijk kon ik ontspannen. Hoefde ik niet meer op mijn tenen te lopen. Maar later gingen ze weer terug, waarom is me niet helemaal duidelijk.

Toen Sari op kamers wilde na school vonden haar ouders dat goed, thuis was de situatie met toen nog alleen oma nog steeds niet leuk en moeder begreep dat Sari meer vrijheid wilde. Sari's moeders leven lijkt helemaal bepaald door alle ellende die schoonmoeder haar aan deed. Sari vertrok zelfs naar Amsterdam om weg te zijn van de benauwende situatie in Tokio. Ik vraag hoe ze communiceerde, met brieven die ze allemaal bewaard heeft omdat ze altijd heeft gedacht dat Sari op een dag beroemd zal zijn en dan zijn deze brieven een document. Veranderde Sari van haar leven in Amsterdam. Nee hoor ze was altijd zoals ze was. En wat vind jij vraag ik aan Sari? Ik kreeg heel veel nieuwe ideeën, ik voelde dat ik Japans was, dat ik Aziaat was en dat ik moest denken over mijn identiteit.

Ik vraag aan haar moeder wat ze dacht toen ze mij ontmoeten (ik kwam 2 weken na dat Sari na 4 jaar Amsterdam terug was in Tokio). Ze verteld hoe opwindend ze het vond, ze voelde excitement en daarom kwam ze ook vaak langs bij mijn huis. Opeens herinner ik dat weer.

Vaak kwam ze wat vruchten brengen of gewoon even aanwippen. Ze zegt dat ze excitement nodig had. Thuis met schoonmoeder was het zo benauwd. Er was sinds 1963 (toen schoonvader stierf) wel veel veranderd want nu was haar man verantwoordelijk voor het geld en kon ze tenminste gewoon dingen kopen maar de druk was nog steeds groot. Oma was er altijd en at altijd mee. Eiste van alles en wilde alles op haar manier. Toen ik kwam nam ik de opwindende wereld mee waar Sari in gewoond had en dat was heerlijk.

Ik vertel dat zij inderdaad de enige in Tokio was (toen) die gewoon tegen me deed. Me aankeek en me niet negeerde. We praten over dat jappers verlegen zijn en niet gewend zijn aan buitenlanders. Maar zo doen ze soms ook tegen nieuwe jappers in hun buurt. Ik zeg dat ik niet zoveel geloof van die verlegenheid. Het is complex, zegt ze. Dan zegt ze dat het inderdaad waar is dat jappers geen etiketten hebben. Geen manieren. En dan spuit ze haar gal over de vrouwen die zich in de metro opmaken als of ze in hun badkamer zijn. We praten over de onzichtbare muur die iedereen om zich heen creëert. Jappen hebben geen grens meer tussen hun privé gebied en het gemeenschappelijk gebied. Jappers, zegt ze, zijn egoïstisch. Niemand helpt elkaar als er iets gebeurt. Jappen zijn hard, hebben een selfdefence.

In Europa leven mensen samen, zijn er allerlei culturen, moeten mensen met elkaar in discussie om samen te wonen maar wij zijn een eiland. Wij hoeven ons aan niemand te conformeren. Wij zijn niet gewend aan confrontaties. Wij hoeven nooit te communiceren. Want iedereen die anders is dan jappers is niet Japans en hoort er niet bij. Wij zijn een ras wat zich niet vermengt. Wij weten niet wat het is ons te moeten verdedigen, we zijn nergens bang voor want we zijn alleen onder elkaar, er zijn geen vreemden hier. En dit is door geslagen daarom zijn we in niemand meer geïnteresseerd.

Ik vraag over het niet kijken dan zegt ze, je kijkt niet naar elkaar omdat we geleerd hebben dat dat onbeleefd is. Ondertussen zet ze eten bij het kleine huis altaartje voor de overledenen.

Dan vraag ik haar over eten;

Wat is de basis van Japans eten. Twee dingen zegt ze. 1-Smaak 2- uiterlijk en schoonheid. Smaak => elke groenten, vis heeft zijn eigen seizoen, wij koken heel erg in seizoen, we kleden ons ook in seizoenen, in de lente draag je roze, niet nu. Want het weer en de temperatuur buiten is belangrijk voor het eten. Zomers koude schotels, winters warme schotels.

Uiterlijk, elk gerecht heeft zijn eigen schotel of bakje. Ceramiek is belangrijk, schoonheid is belangrijk, hoe je het opdient. Vis moet op een vierkant bord. Daarom gebruiken ze ook op gewone dagen hun antieke servies. Want je hebt voor soba / nuddles een hoog bakje nodig. Elk gerecht heeft zijn eigen bakje.

Verder is belangrijk de ingrediënten. De hoofd ingrediënten zijn: miso, soja, saké, zout, zeewier(bouillon) bonito (bouillon) en mirrin.

Wat vindt je lekker uit de Europese keuken, gratiné.

Terwijl ze praat en ik meestal erg lang op de vertaling moet wachten kijk ik om me heen. Het huis is zo vreselijk vol. Om in de kast te kunnen moet ze eerst de bank verzetten, om de bank te verzetten moet ze de tafel verzetten. Als ze de kast wil open doen moet ze de tafel weer terug zetten. Om in een ander kastje open te doen of piano spelen of nog een ander kastje open doen elke keer moet ze meerderen dingen verzetten. Achter de tv is ook een kast maar tussen de kast en de tv staan ook nog dozen klem.

Sari gaat naar een concert maar ik wil naar huis. Ik ben erg moe. Even ga ik mee naar de concertplek een piepklein café omdat ik haar nichtje (aunt!! Zegt ze) wil zien die ik alleen als peuter heb gezien. Het meisje herken ik. Ongelofelijk deze tijdmachine.

Op het perron lopen rood aangelopen mannen, eentje heeft een scheve bril, dassen zijn los geknoopt, haren in de war, ze omarmen elkaar, de duwen elkaar in de richting van de goeie trein, eentje heeft zelfs een klapperend gebit en rood doorlopen ogen. De mannen gaan naar huis na hun (verplicht) avondje drinken.

7 11 2004

Met Shinka naar de brandweer security school. Ik vraag haar hoe het zit met Japanse namen. Kun je horen aan een naam waar hij vandaan komt. Er blijkt wel wat namen onderscheid te zijn maar het valt wel mee zo te begrijpen.

We komen aan bij het grote gebouw, binnen kun je pakketten noodvoedsel (droogvoer) krijgen. Deze cursus is gratis en ik krijg een zendertje zodat ik de film in het engels kan verstaan.

Ik de wacht ruimte draait een video met allerlei natuurrampen en het aantal slachtoffers.

Daarna gaan we een andere zaal in en krijgen van een buigende juffrouw brilletjes uitgereikt om naar de 3d film te kijken.

Hier had ik nooit heen moeten gaan. Het is Tokio today voor, tijdens en na een grote aardbeving. Het is zo levensecht, afschuwelijk om te zien. Dat mijn idee over aardbevingen

van de een op de andere seconde veranderen. Nooit zal ik meer gerust een beving voelen. Na de film worden we in groepen verdeeld. Gedwee volgen wij onze leider. Hij spreekt ons serieus toe en verteld dat we aan het einde allemaal een diploma krijgen! We gaan naar de typhoon ruimte, allemaal in regenpakken en laarzen. Hij controleert of iedereen alles echt dicht heeft. De wind machine blaast eerst 20 dan 30 sec per uur. We moeten ons aan de baar voor ons vast houden om niet weg te waaien. Ook de regen is snijdend. Bij dit weer kan je niet staan.

Ik word moe dat elke keer als er iets vertaald wordt de speech 10 min duurt en dat ik een zin te horen krijg.

Nu gaan we naar het labyrint vol rook, ik leer dat je bij brand zo laag mogelijk met je hoofd moet lopen want giftige stoffen gaan omhoog. Als we de ruimt in gaan moeten we onze mond bedekken met een zakdoek en moeten we gebogen lopen, sensoren geven aan als je gaat staan. Ik snap dat de rook gewoon droogijs is en dus loop ik wel door me knieën maar bedek me mond niet. Shinka is uitgeput als we eruit komen. Zij doet erg weinig aan lichaamsbeweging maar dat wist ik al. Dan naar de aardbeving ruimte. Hier maak ik een aardbeving van 7.9 mee. Lekker lang want de man snapt dat wij wel in zijn voor een pretje. We kunne niet meer staan maar worden op de grond gegooid, de schuimrubberen kast valt op me. De stalen tafel schiet alle kanten op. Wij gillen het uit. Wij zijn trouwens de enige van de hele groep (20 mensen) want alle andere ondergaan het in stilte!! Nou was onze shake ook het zwaarste maar dan nog. Nou dat wil je in het echt niet meemaken. Nooit niet. Echt niet. Het enige wat je moet doen bij een beving is binnen blijven en onder de tafel gaan zitten. Want er kan van alles vallen, dakpannen, glas uit de wolkenkrabbers, elektra leidingen etc.

Daarna leren we hoe we een brandblusser leeg moeten spuiten. En hoe je een beginnende brand moet blussen. De hele middag heeft niemand een vraag gesteld, de man sprak, het volk luisterde. Brrrrrrrrr wat een volk. Zijn ze niet nieuwsgierig willen ze niet nog meer weten.

Shinka en ik lopen terug naar het station. Ik zie alleen maar wat er nu zou gebeuren als er een aardbeving zou zijn. Ik zie de leidingen, ik zie de palen, ik zie alles. Ik wil hier niet zijn als er een aardbeving komt, ja wie wel!

We eten nuddle soep. Shinka verteld dat ze een cursus volgt in yokohama om winkeljuffrouw te worden. Vrouwen komen heel erg moeilijk weer terug in het arbeidsproces en dit is een kans. Het is een grote shopping mall heeft een bedrijf in de arm genomen om dames op te leiden. Ze heeft er zin in. De hele dag alleen voor een scherm zitten websites ontwerpen is het ook niet. En acteren zit er niet meer in. In een winkel kom je tenminste mensen tegen. En als ik in een winkel werk besteed ik tenminste weer aandacht aan me zelf want dat doe ik niet meer. Het is waar dat ze de hele maand al in dezelfde broek loopt! Maar ik denk dan ze hebben vast niet veel grote maten hier.

Terwijl Shinka terug gaat naar haar werk (ut is zondag) ga ik naar hahajuku station. Ik herinner dat daar op zondag (18 jaar geleden) groepjes rock and rollers waren en jongens die elvis na deden. Als ik nu aankom is het station zo druk en zie ik heel erg veel buitenlanders allemaal met camera's in hun hand. Het is sluitingstijd van het grote tempelterrein naast het station en dit blijkt de verzamelplek voor de groepen die zich tegenwoordig op zondag verkleden. Het is een bizarre groep jongenen. Er zijn heel veel meisjes die frivool gekleed, pijpenkrullen roesjes kantjes gekleed gaan als franse dienstertjes uit begin vorige eeuw. Ook lopen er meiden in iets wat op een verpleegsterkostuum lijkt met spatten bloed er op, en hun ogen zwart gesminckt, gotic en punk vermengen zich. Er lopen (inderdaad voornamelijk meiden) met gescheurde kousen, aan elkaar gespelde lappen en allerlei aangetoddelde type. Carnavalachtig is het. Ik loop door naar het gebied van toen de rockers, net om de hoek... en

ja hoor, de tijd is niet veranderd, daar zijn ze nog steeds als of ik even weg ben geweest, met de gettoblaster en hun kapot gedanste schoenen dansen ze op het asfalt, bezweet van de hele middag performen voor de duizenden mensen die langs lopen. Het is nu een toeristische attractie geworden dat was het toen niet. Ik loop het park in (yoyogi) een grote brede toegangsweg die het park inleid. Overal zijn groepjes, want jappers doen nou een maal altijd alles in groepjes. Ik zie groepjes skaters, jambespelers, violisten samen musiceren, mensen die een toneelstuk aan het oefenen zijn, hoe kunnen deze mensen toch zo onbeschaamd hier staan te repeteren. Het is inderdaad alsof ze om hen heen een muur hebben. Niemand kijkt ook, wel naar de rockers maar die staan bij de ingang, maar onder de bomen in het park heeft iedereen zijn eigen 'kamer' om te oefenen. De bomen zijn trouwens heel erg gegroeid met toen, het park is veel donkerder en daarom intiemer. Iets verder op kom ik in een dakloze dorp terecht. Weer de blauwe tenten, de wasrekjes voor de tent en een fiets of een karretje.

Onder de heel donkere bomen liggen stelletjes te friemelen. En verder op zijn mensen aan het picknicken, joggen, wandelen voetballen, alle dingen die wij ook in parken doen, maar de sfeer is anders, je voelt dat de huizen klein zijn, en hier wordt gestudeerd, gewerkt ontmoet etc. er heerst niet die uitgelatenheid bij ons als het mooi weer is en iedereen opeens naar buiten gaat. Hier voelt het als normaal, alsof je iets ziet wat normaal in een huis gebeurt.

Als ik thuis ben besluit ik opeens dat ik naar het buurt badhuis ga. Opeens maken de vreemde ogen me niets meer uit. Ik vind het probleemloos. Doe me schoenen in een hokje wat tegenwoordig een soort kluisje bij de deur is. Je doet je schoenen er in en trekt de 'sleutel' eruit. Het oude vrouwtje achter de balie steekt er net bovenuit en kijkt even verbaasd maar echt maar heel even. Ik leg 1000Y neer en krijg 600Y terug. Ik wijs vragend welke ingang ik moet nemen. De achterste wijst ze. Het is het gebruikelijke banengordijn. Ik kom in een soort kleedkamer. Veel moderner dan vroeger, die kan ik me niet meer herinneren. Hier zijn twee stoelen met droogkappen (ouderwetse kapper dingen) een soort massage stoel denk ik. Een bankje, wat tijdschriften in een kastje, 2 grote spiegels en allerlei kleedjes op de grond. Ook hier weer kluisjes. Nu veel meer. Zoveel dat als je bedenkt dat die allemaal vol zijn je het bad niet meer in kan. Ik kleed me uit naast me loopt een oud vrouwtje. IK ga de ruimte binnen, doe alsof ik het dagelijks doe. Jappen zijn bang dat je hun bad vervuild dus moet ik me eerst heel uitgebreid wassen. Ik pak een plastic krukje en een bakje en ga bij een kraantje zitten. Vul de bak. Het water stoomt er keihard in. Heet is heet en kou heel koud. Ik maak me nat en begin me te wassen. Ver andere vrouwen om me heen zijn ook bezig. Twee dames kletsen, de anderen zijn stil en zijn gewoon lekker aan het badden. Ik was mijn haren en spoel mijn haren weg in de richel bij mijn voeten. Zeep heel veel zeep dat moet je laten zien. Hoe meer je boent hoe beter het is. Ik boen en boen. Spoel me weer af, pak nieuwe zeep en boen weer. Losse haren mag net in het bad dus haarspeld erin en dan eindelijk het bad in. Ik ga eerst in het minder hete bad. De vrouwen (dat weet ik zeker) volgen me uit hun ooghoeken. In zink weg in het water. Leg mijn nek tegen de koele aluminiumbus aan de achterrand. IN sluit mijn ogen en luster naar de geluiden om me heen. Nu pas merk ik dat de mannen alleen gescheiden zijn door een muur. Aan de boven kant is het open en ik hoor ze praten, en hoesten. IK doe mijn ogen open en kijk naar de vrouwen, Jap vrouwen zijn niet dik, mager zelfs zijn de meeste met punt billen. Een andere vrouw komt bij me in het bad. Elkaar aankijken doen we niet. Een andere vrouw die al in het hete bad zat heeft net als de andere haar ogen dicht. IK klim er weer uit. Was me weer, mijn huid is zo open en rood. IK boen weer en ga nu het hete bad in. Gloeiend IS het. Heel langzaam zak ik er in. Mijn huid tintelt. IK moet me net bewegen anders kan ik het niet uithouden. Heel langzaam zak ik doormijn knieën en ga zitten maar ik ben te groot en steek nog te veel boven het water uit, ik ga op de bodem zitten. Sluit mijn ogen en denk er aan dat Jappen zeggen dat baden het terug keren is in de baarmoeder. De

hitte dringt zich in me. Steeds dieper komt het in me. Alleen mijn hoofd blijft koel maar de hitte trekt ook daar in. Heel langzaam sta ik weer op. Niet te snel anders lijkt het of ik verbrand. Weer spoel ik me af. Neem nog een douche en ga terug naar de kleedkamer. De föhn die ze tegenwoordig hebben heeft een muntje nodig maar ik kan net lezen wat voor 'in amount dus dan maar natte haren. Bij de ingang groet de eigenaresse mij heel vriendelijk, dommoaregatto gozaimastaaaa. IK haal mijn schoenen weer uit het kluisje en zweef naar huis.

Shinka gemaïld of zij Junko wilde bellen voor mij want met Junko lukt het me met handen en voeten te praten maar niet door de telefoon. Shinka schreef dat ik het zelf moest doen dat had ik gedaan maar het station kon ik niet verstaan. Toen bede ik Shinka om haar te vragen voor mij toch nog te bellen om het station te vragen maar er is blijkbaar ooit iets gebeurt tussen die meiden want ze wilde het net, ze gaat het wel doen maar op eens was ze erg kort af en ging opeens op. Dit zijn dingen waarbij als ik hier zou wonen helemaal in de war van zou raken. Want ik heb gewoon iemand nodig die me helpt maar haar afwijzing was zo vreemd en hard. Beleefde jappers!

De hele tijd loop ik tegen die muur van onbegrip op. Het heeft er mee te maken dat hier het leven erg druk is, niemand tijd heeft allemaal moeten ze met hun koppen boven water blijven en dan die Nederlandse vrouw die iets van ze wil, ze raken er allemaal van in paniek.

8 11 2004

Als ik dit typ (12-11) Fuck ik voel weer een beving! Hij gaat lang door, waar storten nu de huizen weer in!

Bomen zijn er niet of nauwelijks in Tokio. Wel veel plantjes in potten! Ik besef nu pas nu ik dit schrijf dat dit precies is zoals deze wereld hier is, alles wordt gekweekt, bonsai achtig in vormen geknipt en geduwd. Beetje vrij loslaten is er niet bij hier. Maar bomen zijn er dus niet, alleen bij begraafplaatsen en in de parken. Toch is iedereen geobsedeerd over de kleur van de bladeren die nu veranderen. In de trein wordt het op de schermen aangekondigd hoe ver de kleuren zijn en wanneer men moet gaan kijken!

Hoewel heel de dag getypt nog lang niet klaar, loop erg achter. Toen naar Junko. Zij woont in een verre buitenwijk maar ik begin weer zo bedreven in de metro en zo te worden dat ik er in een uur was. Junko bleek nog aan het werk (ook verdenk ik Shinka er van mij de foute tijd te hebben doorgegeven, want het enige wat ik telefonische begrepen had was dat ik om 5 uur moest komen maar Shinka zei 16.30! Toen ik door het snelle reizen toch om 16.30 aan kwam bleek ik te vroeg. Wat er met Shinka aan de hand is weet ik niet, wie weet kom ik er achter Junko sprong met me in een taxi, want ze was even vanuit haar werk naar het station gekomen. Mijn communicatie met Junko is echt heel basaal. Waito = wait. Eato = eat. Zo snapte ik eerst niet dat we nog even langs haar werk moesten want Junko zei; me work now. Ik dacht shit dan moet ik weer weg maar toen ik zei; me back? Snapte zij mij weer niet. Ik dus mee naar het werk. Ik dacht ik zie het wel. Ze werk op een crèche. Het enige wat ze nog even moest doen was wat spullen pakken en een zoontje van een buurvrouw meenemen. Daarna langs de supermarkt. Jongentje van buurvrouw is flinke peuter; he strong. Ik denk dat ze bedoelde dat hij moeilijk is niet sterk. Ik dacht dat Junko met haar kinderen bij haar ouders

woonde en dacht dat haar moeder zou koken maar dat bleek anders. Junko woont in een flat, 4 hoog zonder lift, met twee al heel grote kinderen, jongen 11 en meisje 13. Ik word alleen in een klein kamertje gezet met een fotoboek en sake met oesters! Maar ik wil juist met haar zijn. Ik weet dat dit beleefdheidsregels zijn maar pak fotoboek en ga in keuken zitten. Opeens herinner ik me weer dat ik ooit bij Junko's ouders en Junko op bezoek was, oudjaar/nieuwjaar en dat ik ook zeker een uur alleen in een kamer zat omdat iedereen aan het voorbereiden was voor de heerlijk maaltijd en een gast zit niet in de keuken. Maar ik heb me voorgenomen me daar nu niet meer aan te houden.

Junko heeft een citroen. Ik vraag wat ze er mee gaat doen, maar ze begint het uit te leggen. Snijd open raakt met vinder vrucht vlees aan, brengt naar tong, trekt gezicht dat het heel zuur is, wijst op de schil, en snijdt er kleine stukjes vanaf, ochi! (lekker) ((later gaan die schilletjes in je bakje terwijl je eet, inderdaad erg lekker). De kinderen hadden al gevraagd waar ik bleef. Gelukkig dat ik gekomen ben hoewel ik het eigenlijk niet meer van plan was omdat er zo veel anders te doen is maar het was eigenlijk heel erg leerzaam. Junko en ik konden inderdaad een soort praten met echt heel weinig woorden. You bad? Ik snap haar niet. Weer; you bad? En ze wijst naar de badkamer achter haar. O! Ze biedt een bad aan. Want naar goed Japans gebruik bied je een gast altijd een bad aan. Hoewel ik gisteren totaal uitgeweekt ben in het badhuis en ook heb ik geen zin om straks weer natte haren te hebben. Maar een bad sla je niet af dus zeg ik ja want het water loopt al.

Junko slaapt met haar kinderen in een grote kamer waar twee stapelbedden staan. En heel veel speelgoed. Er schijnt ook nog een uncle (!) hier te slapen maar later kom ik er achter dat uncle = neefje. We eten in de enige andere kamer, hoewel ik denk dat ze normaal altijd in de keuken eten. Op een gegeven moment herinneren wij ons het bad, maar de stop zat er niet goed in en is nog niet vol. We gaan eten, als ze later, vlak voor ik weg ga het bad weer aanbied zeg ik dat ik niet meer wil omdat ik zo ga. Dat het een speciale avond is, is duidelijk, sake en een maaltijd die bereid wordt aan tafel, erg lekker en vreselijk veel.

Ik vraag; you miss acting? (Junko was een van de hoofd actrices van Ban'yu-Inryoku). Junko snapt het niet: Miss (uitgesproken als juffrouw).

Junko vraag of ik nog herinner dat ik boos werd op Emmy. Ik herinner me niets. Bleek dat Emmy heel de tijd 'sumimasen' (sorry/excuse me). Ik schijn gezegd te hebben dat ze dat niet meer mocht zeggen waarop zij verwacht maar heel de tijd sumimasen bleef herhalen want tegen een oudere moet je beleefd blijven. Ja ik haat dat sumimasen in elke zin. Ook Junko doet het als de bel gaat, ze zegt, iets als; kom boven sumimasen!

Maar onze discussie wordt niet veel dieper dan; He no father. He father. Met telkens hele lange Japanse zinnen ertussendoor. Waarin ik aanneem dat ze naar woorden zoekt.

Dan is er ook nog de letter 'R' die als 'L' wordt uitgesproken. En blijkbaar ook anders om in een poging het goed te doen wordt Santa Claus= Santa Cross.

Nu vraag ik wat zij nog herinnerd van die tijd? Ze legt uit dat ik anders was dan mensen uit de andere wereld. Ze legt uit dat ze andere mensen uit een andere wereld nooit begrijpt maar mij wel want ik kon praten met mijn heart. Met jou was het niet moeilijk. Ik vraag of ik vaker boos was, zoals toen met Emmy. Na heel veel onduidelijkheid en tekenen van boos persoon. Zegt ze nee, jij lachten altijd. Uit haar verhaal begrijp ik dat ze me beschrijft als iemand die altijd maar wilde zien. Altijd maar om me heen kijkt. You look, many look. You look humanistisch! You straight. You take ball? Dat laatste snap ik niet maar ik denk dat ze iets bedoelt als dat ik meeding in de dingen die me aangeboden werden.

Nikogori, vis in bruine gel, best lekker. Niet super.

Om tien uur ga ik naar huis, anders mis ik straks weer mijn trein. Ik wil weten over Seazer (want dat was haar partner en daarmee kreeg ze haar kinderen, ik wil weten of hij meebetaalt aan de kinderen. ; you work, you money, you children, you buy food, you money house,

seazer money too? Ja Seazer blijkt mee te betalen. Verder begrijp ik dat vooral haar oma haar steunt, niet haar ouders.

9 nov 2004

Jappen manoeuvreren zich altijd in zo'n situatie dat ze tov een gaijin (=buitenlander) dat hij zich er van kan onttrekken. Onttrekken aan situaties die kunnen ontstaan of ontstaan. De jap...

Shit weer beving nu ik dit typ.

De jap houdt er niet van voor een feit te komen staan. Liever een ander een probleem dan hij. Hulp hoef je niet te verwachten. Moeder met buggy wil de trap op. Op haar rug een baby in buggy slapend jochie. Vroeger had je geen buggy's hier. De wereld hier is ook niet gemaakt voor rolstoelen en buggy's. Alles is klein en liften zijn er niet. Terwijl de enige snelle manier van vervoer de treinen en metro is anders sta je eindeloos in de file. Want file is het altijd hier. Vrouw haalt kind uit buggy, legt hem over haar schouder. Tassen in de andere hand en sleept de buggy achter haar aan. Niemand helpt, niemand kijkt zelfs. Ik heb moeite dat niemand hier elkaar helpt. Vrouw pas waar tas in metro viel niemand deed wat, er schijnen nu wel regels te komen dat elk station ook voor gehandicapte bereikbaar moet zijn maar bv mijn metro station heeft een soort gehandicapte lift maar daarvoor moet je eerst naar beneden, de stationschef uit zijn hok halen, dan moet de hoes die met een touw om de lift is gebonden los, de lift uitgekapt want hij is zoals een bejaarde lift langs de wand gebouwd. Maar hoe kom je als gehandicapte eerst benee? Ook de oude mensen vaak met stok of een soort Japanse rollator die ze tegenwoordig hebben een soort bakje met stoeltje op wieltjes.

Fuck weer een beving! Het komt omdat als ik typ elke beving voel want dan schud de tafel. Als je buiten loopt voel je zulke lichte bevingen niet. Maar het blijkt ook dat hier non-stop bevingen zijn!

Ik ben iets te vroeg voor mijn afspraak met Shinka, we gaan zo naar de geisha. Ik ben benieuwd of ze nog zo pissig is? Ik ga naar een nuddle restaurant in het station. Je kiest je soep door middel van geld in een gleuf te stoppen en hoe meer geld hoe meer lampjes bij gerechte oplichten. Het kost me veel tijd om de Chinese karakters te onthouden die bij het plaatje een beetje verderop stonden. Maar de hongerige Jappen achter me helpen me niet en wachten geduldig tot ik eindelijk de goeie knop heb. Binnen slurpen een twintigtal mannen zeer luidruchtig hun soep naar binnen.

Shinka, zwaait me al van een afstand toe. Dit is erg ongewoon. Jappen doen nooit zo enthousiast. Nou is Shinka anders, gelukkig maar, maar die soort ruzie zit me nog dwars, maar er lijkt geen wolkje aan de lucht dus ik laat het ook maar. Ik weet dat het toch alleen maar tot misverstanden en nog meer onduidelijkheid zal leiden.

Terwijl we wachten op onze afspraak praten we over dat Jappen zo asociaal zijn en nooit wat doen. Shinka wordt gebeld en staat er met haar rug naar een blinde jongen die in met zijn stok zoekt. De gele geleidingsstrips die door heel Tokio liggen (ja hier doen ze opeens wel weer hun best voor de gehandicapte medebroeder) houden opeens op omdat de weg is opgebroken

geweest. Ik weet dat ik niets kan doen, de man zal in paniek raken als ik naar hem toe gaan, dat doen kijkende Jappen al laat staan dat hij opeens door een engels iemand wordt aangesproken. Keer op keer probeert hij de straat over te steken maar elke keer gaat hij weer bang terug. Shinka is klaar met haar telefoontje. Ik wijs haar de man en zeg dat ze moet helpen. Ze loopt naar hem toe maar kijkt heel de tijd over haar schouder naar mij met een blik wat moet ik doen! Moet ik het echt doen! Maar dit kan ik toch niet! Paniek in haar ogen. Ik wijs dat ze moet helpen de man heeft eindelijk de overkant bereikt maar raakt verward tussen de fietsen die daar geparkeerd staan. Shinka is hem nu op een meter afstand genaderd. Weer kijkt ze met een blik wil je dit echt! Ik knik heel streng, en dan komt de verlossing want er is ook een oude vrouw die de situatie al een tijdje bekijkt, heel de tijd liep ook zij weg en weer terug. Weer weg en weer terug en eindelijk grijpt ze in. Heel voorzichtig legt ze heel eventjes haar hand op zijn schouder. De jongen kijkt opgelucht. Shinka ook. Zij heeft het niet hoeven doen. De vrouw heeft een blik oh god moet ik hem nou nog een keer aanraken want de jongen is verward tussen de fietsen en daar komt hij echt niet zelf uit.

Onze afspraak is er, de tussenfiguur, de hostess van de vorige keer, die ons naar een vriendin van haar wil leiden die geisha in opleiding is. We hoeven alleen maar het hoekje om te lopen en daar staat de andere vriendin. Mooi klassiek gezicht heeft ze. Ze heet een naam die klinkt als Krokky 23 j.

We gaan een muffige beetje sjieke koffie tent in (beetje Oostblok sfeertje). Heel laag plafond en grijze pluche bankjes aan tafeltjes met voornamelijk oudere mensen. Ze is (nog) geen volwaardige geisha maar kamomesan wat parttime geisha betekent. Ze volgt 4 keer per maand Japans klassiek dansen en dat is ook haar specialiteit. Om ook muziek te spelen en te studeren heeft ze geen geld. En zingen kan ze ook niet (de geisha is niet meer wat het geweest is dat is duidelijk). Ze is afgestudeerd aan de kunstacademie in olieverf schilderen, ze was altijd al geïnteresseerd in de klassieke manier van vrouwelijke schoonheid in Japan. Daarom is ze dit vak in gegaan.

De vertaling gaat langzaam. Ik stel een vraag, kort en helder, Shinka heeft lang nodig het uit te leggen, de vrouw nog langer om te beantwoorden, tussendoor stelt Shinka nieuwe vragen, weer lange antwoorden en dan krijg ik uiteindelijk een heel kort antwoord van Shinka. Wat wordt er die hele tijd gezegd? Wat mis ik. Als ik het antwoord opschrijf gaat hostessmeisje giechelen met geisha meisje. Ik kan me niet concentreren. Zo is een interview afnemen te moeilijk, ik mis de essentie. Er is geen concentratie. Ondertussen wordt mijn koppie thee gebracht met een vlijmscherp afgesneden plakje groene cake. Veel zoetheid is groen. Van groene thee neem ik aan. Waarom volgt ze geen gehele geisha opleiding, 10 min. Later. Te duur. Ik wil weten wat voor 'n vragen Shinka ertussendoor vraagt, maar ze wordt geïrriteerd als ik ertussen kom. Het is ook wel erg moeilijk voor haar want veel engels spreekt ze niet en haar woorden schat is heel klein. En als ik te snel praat kan ze het niet meer volgen. Ik staar naar mijn plakje cake en neem een hapje.

Langzaam door middel van tekeningen en eindeloze vragen en misverstanden krijg ik inzicht hoe het hedendaagse geisha systeem werkt. Heel anders dan het hostess systeem.

Je hebt een Okasan= moeder. Die heeft een ruimte in een wijk. In die ruimte komen om 5 uur de meisjes samen. Hier krijgen ze hun kimono's die per maand wisselen want je draagt een van het seizoen afhankelijke kimono. Roze in lente etc. De Okasan heeft je ooit geleerd toen je nieuw was hoe je je make-up moet doen en hoe je je aan kled. Dus nu kunnen de meeste meiden dat zelf. Er is in de ruimte ook een kamer, waar ze 3000Y voor moeten betalen. Deze ruimte, en hij zal wel heel klein zijn, Tokio kennende, is het centrum van de activiteiten. Ze heeft een uur nodig om zich helemaal als geisha om te kleden. Het ligt in een wijk met 30 restaurants, 2 sushibars, enkele clubs etc etc. het systeem is als volgt. Een restaurant heeft opdracht van een klant dat hij vanavond een geisha wil. Het restaurant bestelt die bij de

Okasan. Zij maakt een rooster voor de avond. Als de meiden aankomen zien ze hun rooster voor de avond. Sommige restaurant=klant vragen om een special geisha andere willen gewoon een geisha. Het kan voor komen dat een man vraagt om 6 geisha's alleen voor hem zelf, het kan ook een geisha voor een groepje mannen zijn. De klant betaalt 10.000Y per uur, voor het hebben van een geisha, aan het restaurant. Hier van blijft 5000Y bij het restaurant en gaat er 5000Y naar de Okasan die er 2500 aan de geisha geeft. De geisha moet dansen, als ze kan zingen of muziek maken, praten, glazen inschenken en die aanreiken terwijl ze de voet droog moet wrijven aan een speciaal doekje. Ze mag niet roken wel drinken maar het gaat niet om zoveel mogelijk alcohol verkopen dus zijn hoeft geen alcohol te drinken zoals de hostess verplicht is. Als het uur om is (of langer als anders besteld) geeft de staf van het restaurant haar een seintje, ze zegt dag en gaat lopend (!) want de clubs liggen allemaal bij elkaar, naar de volgende club of restaurant. Meestal begint ze om 18.00 en meestal tot 23.00 maar het gebeurt wel eens dat ze langer moet werken bv tot 02.00 dan moet ze zelf de taxi naar huis betalen en die is heel erg duur dus eigenlijk werkt ze dan voor niets maar je wilt je baan niet kwijt dus je doet dat. Officieel moet het restaurant of de Okasan het betalen maar dat neem je om beleefdheidsredenen niet aan. Nou sorry maar hier begrijp ik niets van als ik om verduidelijking vraag, zegt Shinka dat is gewoon Japans.

Het blijkt dat er twee soorten geisha's zijn. De ouderwetse, die wij kennen en de moderne. Het meeste tijd an het jaar is ze een moderne, dat betekent het haar in een soort Grace Kelly rol en een kimono. Alleen op speciale dagen gaat ze als ouderwetse geisha, de pruik moet ze dan zelf huren en die kost erg veel, dus soms kiest ze er dan voor om haar eigen haar als een geisha te laten opmaken, ook duur maar goedkoper. De kimono heeft als verschil dat de ouderwetse geisha hele lange mouwen heeft en de moderne niet.

Dit uitleen systeem met de Okasan bestaat al zo'n 400 jaar maar de kwaliteit van geisha's en klanten gaat achteruit. Het is te duur en mensen hebben er geen geld meer voorover. De speciale geisha restaurants worden steeds meer ordinaire (mijn woorden) nachtclubs. Net als in elke club leert ook hier de mama=okasan de nieuwelingen het vak. Ze verteld als mijn boekje al dicht is dat ze erg veel moeite heeft met het werk in het nachtleven. Het is een gesloten ouderwetse wereld waar absolute onderdanigheid wordt geëist. Liever zou ze haar geld verdienen met schilderen maar dat lukt nog niet.

Als we echt klaar zijn worden er opeens cadeautjes uitgewisseld. Ik krijg van alles van de hostess, kleine prulletjes en Shinka geeft allerlei onduidelijke doosjes aan de meiden. Ik heb niks bij me! Ik wist dit niet!

Ik loop naar de wolkenkrabber want het is nog licht (het wordt heel vroeg donker hier om 16.00 begint het te schemeren en om 17.00 is het donker). Ik bedenk dat onderdanigheid hier ook met die constante glimlach te maken heeft. Iemand die lager is lacht altijd naar iemand die hoger is. Een soort verontschuldigende met het hoofd licht gebogen glimlach. Met ogen die zeggen -oh wat ben je goed-.

Ik ga naar de 45 verdieping van de noordelijk toren van het nieuwe gemeentehuis (de twin-towers worden ze genoemd). Hier is een gratis viewplace. 360% kun je kijken alleen gehinderd door de zuidelijke toren. Maar als ik boven ben zie ik dat het toch weer heilig is en al bijna te donker. Ik ga naar huis. Als ik op het station ben bedenk ik dat het slim is om alvast een kaartje te kopen voor maandagochtend want de trein naar airport heeft alleen gereserveerde seats. Het is pas over een week maar blijkt al uitverkocht! Ik kan alleen nog een staanplaats in wagon nummer 7 krijgen dat doe ik natuurlijk á 25 euro, want anders kan ik volgende week niet naar het vliegveld.

10 nov 2004

Weer de ochtend geschreven want ik ben nog steeds erg achter met mijn verslagen. Moet om 12.30 afspraak marianne, hebben alle twee dezelfde tijd in Tokio gewoond (toen) en hebben alle twee er veel moeite met deze stad. Als official kan je niet altijd kiezen en hoewel ze Tokio bij haar opties had staan vond ze het vreselijk toen ze hier naar uit werd gezonden.

Ik loop langs de winkels en ruik de zurige lucht vermengd met vis. Dat is de lucht die je veel ruikt, het is niet vies, het is de geur van het eten want ze gebruiken veel meer azijn dan ik besepte. Ook merk ik dat ik na een maand hier steeds nonchalanter word, net als de mensen hier. Want kleine criminaliteit bestaat (bijna) niet. Ik sta even wat op te schrijven en zet mijn tas (wijd open en paradijs voor zakkenroller) gewoon naast me op de grond. Onmogelijk in Amsterdam. Daar heb ik altijd mijn voet er minstens op anders is die zo weg.

Ik wilde een 2e gesprek met Marianne omdat zij de enige was die echt heel uitgesproken negatief over Tokio was en ik daar meer van wil weten. Ze neemt me mee naar een sjiek Italiaans restaurant op de 35ste verdieping. Maar ook vandaag is het heilig. Jammer want van hier kun je de havens zien.

Waarom vond je het toen zo moeilijk; ik had geen geld, als je geld heb is het hier wel uit te houden. Maar nu heb je toch geld? Ja ik vlieg ook elke 3 maanden voor een weekend weg, naar Hawaï, bali, maakt niet uit als ik maar even weg ben. Dit volk is zo koud. Ik heb gewoon niets met ze. Maar toen? Je had toch ook allerlei relaties. Ach nee, one nigh stands. En maar een keer met een japper. Hoe zijn die? Hebben ze inderdaad van die kleine pikkies zoals me zegt? Ja dat hebben ze maar technisch zijn ze wel goed. Dat leren ze uit de stripboeken die altijd seks in hun verhalen hebben. Maar ik vind ze gewoon niet erotisch. Ik vind er niks aan. Dit is echt het meest onerotische volk op aarde. Niemand kijkt ooit naar. Je kunt je hier nooit vrouw voelen. Hoe overleefde je toen? Ik ging veel uit. Naar rapongi. Kwam ook door mijn werk veel buitenlandse mannen tegen. Ik moest altijd veel naar openingen in galeries etc. Maar ik ben ook gedisciplineerd ik vond dat ik mezelf ook 100% bezig moest kunnen houden. Dus deed ik dat en vulde mijn avonden en weekend met alleen mezelf. Dit was heel zwaar. Ik ging steeds meer drinken. Bij mij op de hoek had het supermarktje je van die flessen Rioja, je kent ze wel met van die jute zakken eromheen. Die liepen blijkbaar niet goed dus hadden ze bedacht dat als je die kocht je er een ontbijtbordje of een dessertschaaltje bij kreeg. Ik heb nog steeds stapels van die bakjes en bordjes. Ik heb echt een giga servies verzameld. Elke keer als ik een fles kocht kwam die man met zo'n kartonnen verpakking van achteren die hij me dan met veel poespas aanbood. Ik wilde gewoon drinken en veel andere keus voor wijn was er niet. Vaak was de fles op voor ik het door had en ging ik een tweede halen. Ik hield een dagboek bij. Heb je dat nog wel eens gelezen? Ja vreselijk. Op een gegeven moment had ik een relatie met een Belg, we gingen direct samen wonen. Ik werd vreselijk emotioneel afhankelijk van hem. Ik had zo vreselijk veel behoefte aan iemand die van mij hield het was zo eenzaam en koud die wereld. En op een dag kwam ik er achter dat hij een Japanse vriendin had. Ik had gelukkig nog waardigheid en trots over en zetten hem voor het blok. Als hij voor haar koos moest hij vertrokken zijn als ik terug zou komen van mijn werk. En hij was weg. Ik ben in mijn hele leven nog nooit zo ongelukkig geweest als die maanden daarna. Eerst heb ik alles wat hij vergeten was op straat gewoond. Moet je je voorstellen ik had mijn huis via via gehuurd en je weet jappers houden niet van buitenlanders. Nou ik kan je vertellen dat mijn huisbazin die aan de overkant van mij woonden dat zeker niet meer doet als ze dat al deed. Ook heb ik de boekenkast omver getrokken. Wat moeten mijn burens gedacht hebben want jappers laten nooit hun emoties in. Ze slikken alles in tot ze zelfmoord plegen. Het woord empathie hebben ze hier nog nooit gehoord.

Shit weer een beving als ik dit uitschrijf.

Ik ben toen huilend het huis uitgelopen naar het park bij mij in de buurt. En heb uren op een bankje zitten huilen. En niemand! Niemand kwam naar me toe. Ik voelde me totaal verlaten. Hoe moest ik hier weer uitklimmen. Weet je dit land is een zee van kou.

Marianne is erg openhartig. Al deze shit van toen komt er als een lavaprop uit. Ze vertelt dat ze paar maanden later, ze was net weer wat opgekrabbeld een aardig japanner tegen kwam bij een van de openingen waar ze heen moest. Hij stelde voor samen een taxi te nemen om dat hij bij haar in de buurt woonden. En ik had niks door, zegt ze. We stopte bij een appartementenhuis bij mij om de hoek. Nog steeds niets door, zegt ze weer. Hij zei dat hij hier een leuke club wist en of ik nog zin had in een drankje, ik had voor mijn doen heel weinig gedronken dus ik had best zin in nog een glaasje. En zoals zovaak hier zijn op elke verdieping clubs en restaurants. Vaak kun je het niet eens echt aan de buitenkant zien. We gingen naar boven en hij gebruikte een kaart om binnen te komen, toen begon ik onraad te ruiken, de deur ging open en we zaten in een geblindeerde kamer met alleen een bed. Het bleek een love-hotel waar hij blijkbaar vaker kwam want hij had die kaart. He zei ik, we zouden toch wat gaan drinken. De man werd boos. Hij zei dat ik dan niet mee had moeten komen. En toen heb ik moeten vechten want hij wilde me verkrachten. Ik heb gevochten, we waren even groot. Keer op keer trok hij me weer terug. Later zag ik dat mijn hele knieën waren open geschaafd van het vloerkleed. Toen ik eindelijk ontsnapt was, het was nacht, ik weet niet meer, maar zogauw het ochtend werd heb ik een Nederlandse vrouw op mijn werk gebeld, die kwam direct... was is direct, ze woonde 2 uur reizen van me vandaan. Maar zei is met een japanner getrouwd en spreekt goed Japans. Ik wilde absoluut aangifte doen maar dat heeft ze me uit het hoofd gepraat want ik maakte toch geen kans. Ze zouden me niet geloven en de man heeft toch gelijk. Ik heb het wel aan iedereen verteld en niemand uit mijn circuit wilde nog zaken met hem doen later hoorde ik dat hij ontslagen is.

Ik vertel over het eten van vis die nog siddert. Ze gruwelt dat zij dat nooit zou kunnen. Weet je, zegt ze, wat ik nou niet snap. De meeste hier zijn boeddhist, het hele leven is hier daarop gebaseerd en boeddhisten doden geen beesten maar als er een volk is dat werkelijk elk beest eet, vooral uit de zee, zijn het de jappers. Ook zijn mensen die met leerwerken, Bunrakunin, een lager ras, als mensen trouwen wordt uitgezocht of er geen bloedbanden met hun zijn anders gaat het huwelijk echt niet door! We praten over haar collega van toen die nog steeds hier woont en nog steeds met haar jappers is getrouwd. Ze vertelt dat zij een houding heeft ontwikkeld waar als het ware alle moeilijke dingen gewoon van haar afglijden. Want dat huwelijk is niet makkelijk, zij is echt ondergeschikt aan haar man, als ze een keer 2 weken naar Nederland gaat om haar oude ouders te verzorgen omdat haar zus op vakantie gaat wil hij dat ze die twee weken vooruitkookt, dat weigert ze, maar hij vraagt het wel. Hoe houden westerse vrouwen het hier uit? Ze zoeken gelijk gestemde waarmee ze hun emoties kunnen delen. Dit had ik al begrepen van de vrouwen waar ik eerder mee heb gepraat. Zij telt net als toen de dagen die ze hier nog moet werken. Zoals ze toen de stappen telde en die vermenigvuldigde met het aantal dagen, zodat ze wist hoeveel stappen ze nog in dit land moest zetten voor ze weg mocht.

Als zij weer naar haar werk vertrekt denk ik na over die constante ambivalentie. Die schoonheid tegen over dat vieze.

Mannen hebben altijd spierwitte handschoenen aan - taxi, winkels etc. maar ondertussen hangen ze even later onderuitgezakt neuspeuterend en roggelend in de metro.

Ze bedekken hun monden met kapjes als ze een lichte verkoudheid hebben om elkaar niet te besmetten maar alles is viezig.

METRO ik lach naar een jongentje maar zelfs een kind lacht niet terug kijkt hoogstens verbaasd naar die gekke gajin.

Ik ga naar Asakusa. Wil kijken of er een volks theater show is. Maar ik ben al te laat. Ik loop door het tempelgebied maar zie alleen maar verdwaasde toeristen die met hun neus in hun gidsjes lopen. Door de straat met keukenspullen loop ik terug naar de metro. Ik moet me heel erg beheersen niet van alles te willen kopen want dit is een soort hemel op aarde voor mij. Maar in het vliegtuig kan ik moeilijk die mooie gietijzeren pannen of die dunne porseleinen bakjes meenemen.

Ook hier weer die groepering van winkels. Deze wijk heeft de keuken spullen. Ueno de motors. Etc. je vindt motors bijna nergens anders, idem met zoveel keukenspul. Vlak bij de metro zie ik zo'n vreselijk schrijnend beeld dat de tranen in mijn ogen springen. Op de stoep staan een stel dozen. Daklozen die hun huisje voor de nacht hebben opgezet. Niet zo georganiseerd als in de parken. Maar om daar in te komen moet je ook weer in die hiërarchie je een plek veroveren. Hier dus drie dooshuisjes op een rijtje, morgen lopen ze weer met hun doos onder de arm tot het donker wordt en ze het huisje weer opzetten. In de middelste doos, die bestaat uit twee dozen die tegen elkaar geschoven zijn, steekt het hoofd van een hele oude man. Hij staart wezenloos voor zich uit. Het lijkt wel alsof hij in een lijk zit.

Ik heb een kut humeur van al deze beelden. Als ik thuis een redelijk geïrriteerde weblog heb gemaakt belt Sari, heel laat, of ik al iemand heb gevonden die met me mee wil naar de vismarkt, om te vertellen. Ik zeg dat het me maar niet lukt, ik heb al mijn bronnen benaderd maar niemand wil zo vroeg zijn bed uit. Zij biedt aan om mee te gaan. Ik kan haar wel omhelzen.

11 nov 2004

Sari moet zeker om 5 uur zijn opgestaan om hier om kwart voor acht te zijn. Ik wat later. Als ik op mijn metrostation kom zie ik dat er een directe lokale trein naar het vliegveld is. Ik zie het toevallig. Ik moet dat later uitzoeken.

Sari heeft maar 45 min want dan moet ze werken. Ze weet dat er bij de politiepost buiten de veiling een plattegrond van de markt te krijgen is, dat klopt, engels en Japans stenciltje en daarnaar rennen we naar het deel van de markt waar ik mijn vragen wil stellen. Ik heb namelijk gezien dat de mannen hier op de veilig vissen met hun hand moeiteloos uit het aquarium vissen en wil weten hoe ze dat doen. Ook maken ze de beesten allemaal op een bepaalde manier af en steken er dan een breinaald in. Ik wil weten waarom.

-je moet een vis nooit bij zijn staart pakken dan gaat hij heel hard bewegen maar je hand rustig in het water doen bij zijn hoofd en hem dan er als het waren heel rustig uit tillen. Ze moeten vooral niet schrikken. Doe het langzaam en voorzichtig. Een platvis die op de bodem ligt kun je wel bij zijn staart pakken want dat is makkelijker. Het is de bedoeling geen beschadigingen aan de vis te maken. Dan met een mes snij je de hoofdgraat door bij de kop. Dit kun je op twee manieren doen- 1- door middel van het mes onder zijn kop te zetten en door te snijden tot je de grote graat door snijdt. -2- door het mes door de kieuwen naar binnen te steken en de graat door te snijden. Daar heb je een krachtig snelle kracht voor nodig. Dan snij je aan het einde van de staart, net boven de staart snij je ook de graat door.

Nu nemen ze de scherpe pin die op een de breinaald met een scherpe punt lijkt. Je hebt verschillende dikte. Hiermee ga je -1- als je kop open hebt gesneden bij de kop de ruggengraat in. -2-2 als je door de kieuwen bent gegaan ga je bij de staart naar binnen. Ze bewegen de pin snel een paar keer op en neer. Wat ze doen is het hele zenuwstelsel vernielen. Want een vis heeft ook een rigor mortis en omdat een vis nog heel lang kan blijven bewegen nadat hij dood is. Het vlees blijft nog tussen een uur en tien minuten (soms wel een halve dag) nog bewegen. De vis zou dan lelijk kunnen hard worden en hij moet mooi blijven. Want het oog wil een perfecte vis. Ook blijft de vis veel verser als je zijn zenuwstel vernietigd. Het doorsnijden van de graat veroorzaakt veel bloed want vissen bloeden veel meer dan ik wist.

Vissen kunnen natuurlijk ook direct na de vangst direct op het ijs. Dan sterven ze ook mooi en zolang je niet in een vis snijdt blijft hij veel langer vers. Je gaat pas snijden als je hem snel zult eten. De vissen die hier gesneden worden zullen vandaag opgegeten worden.

Nogmaals vraag ik hoe je weet dat een vis vers is. Hij herhaalt wat ik al weet. Helder oog, rode kieuwen, helder kleur. En een harde vis is verser dan een zacht vis. Ook de dikte is belangrijk. Hoe dikker hoe beter. Octopus moet als hij levend is en je hem aanraakt van kleur veranderen.

Als Sari weg is maak ik foto's van onduidelijke zee creaturen want het is waar het kan zo gek niet zijn of het ligt hier. Onduidelijke schelpen, half vis half schelp. Noem maar op.

Octopussen worden levend verkocht in een plastic zak water.

Ik ga nog even langs Suzaki (Ban'yu-Inryoku) die hier werkt. Maar onze communicatie is zoals altijd zo moeilijk dat hij snel weer doorwerkt.

Na de vismarkt zwalk ik nog wat rond. Ik heb gezien dat er ook een groente gedeelte is. Veel stiller en droger dan de vismarkt. Dozen en dozen met groenten en fruit. Japanners houden van extreme handwerken. In een doos zie ik radijnen met een doorsnee van zeker 15 centimeter. En natuurlijk allerlei exotische groenten en fruit die van god weet waar komt. Als ik terug naar de metro loop zie ik een groep bejaarde japanners met een gids die een vlaggetje boven haar hoofd houdt. Verder op zie ik nog een groep en nog een. Nieuwsgierig als ik ben en zeker nu ik een half uurtje over heb ga ik achter de groep aan. Maar bejaarden lopen zo langzaam dat ik ze inhaal en kijk waar ze op af gaan. Het blijkt een markt naast de markt. Hier zijn de vloeren droog, en ziet alles er iets verfijnder uit dan op de visveiling. Ik zie een winkel met messen, achter in de zaak zie je dat het een klein ambachts bedrijfje is. Hier kopen de mannen van de veiling (o.a) hun messen. Zo'n mes wil ik ook. Maar alle prijzen zijn in het Japans. Echt duur zijn de gesmede messen niet. Ik wijs een middenmaat aan en voel. Het is duidelijk voor rechtshandige, ik vraag of ze ook linkshandige hebben. Want bijna elke dag krijg ik opmerkingen dat ik links schrijf. Iets wat vroeger in Nederland ook was en dat ik al jaren niet meer gehoord heb. Maar snijden kan ik met beide handen en de paar linker messen die ze hebben liggen niet goed in mijn hand.

Als ik eindelijk mijn mes heb gekozen wordt het overhandigd aan een ander mannetje die vraagt, of ik mijn naam op het mes wil, het duurt even voor ik begrijp dat hij ook westerse letters kan schrijven want ik blijf mijn naam herhalen en probeer Threes zo Japans mogelijk uit te spreken als turees. Maar uit eindelijk begrijp ik hem en schrijf met een dikke stift mijn naam op een krant. Met een beitel hakt hij mijn naam. Daarna wordt het mes geslepen. Op een natte wetsteen, diverse stenen worden gebruikt steeds fijner. Snel duwt hij het van zich af en dompelt het heel de tijd in het water. Daarna wordt het mes geolied en ingerold in kranten.

Ik ga terug naar mijn station en zoek uit hoe het met die lokale trein naar het vliegveld is voor 6 euro! En inderdaad blijkt er een trein direct van mijn stationnetje naar het vliegveld gaat. Dit beteend dat ik dan niet mijn bagage trappen op en af hoeft te zeulen.

Als ik later Shinka op het station ontmoet, want ze neemt me mee naar Kamakura (een heel oud stadje aan zee) stappen we onderweg even uit en probeer ik op een groot station mijn kaartje met de staanplaats te verkopen. En dat kan.

Kamakura is prachtig. Eeuwen oude stad, oorspronkelijk een samurai stad. De tempel, honderden zijn minder frivol dat komt omdat de samurai mannen waren. We lopen uren heuvels op en af. Het is heerlijk. Hier buiten Tokio is meer ruimte en voor het eerst zie ik ook hier de lelijke witte tuinstoelen. We praten over de verschillen in haar leven maar ze probeert me duidelijk te maken dat ik moet ophouden over vergelijken want, zegt ze, ik heb niets om te vergelijken. Ik ken alleen Tokio. En van de bubble heeft zij niets gemerkt want ze werkte altijd bij Ban'yu-Inryoku en daar merkte ze niets van de bubble (behalve dat ze soms bedrijven vonden die reizen naar het buitenland konden financieren en is ze een paar keer in het buitenland geweest) Iets anders ken ik niet. Ze heeft gelijk. Ik moet mezelf niet vergelijken met haar. We komen bij een heel groot beroemde shrine. Overal kleine meisjes want het is november en meisjes van 3 en 7 hebben een ritueel als ze zo oud zijn jongentjes 5 jaar. Het is een soort eerste communie. Heel de familie erbij. Kleintjes in kimono familie ook. Daarna cadeautjes. Naast de shrine is een tentoonstelling van prijswinnende bloemen die gekweekt zijn. Weer zie ik meesterstukje die alleen jappers kunnen maken. Zo is er een soort chrysantenplant met één stam en honderden bloemen die gekweekt zijn als zijn ze samen een hele grote bloem van anderhalve meter. Het hart van de giga bloem is paars, daarom heen groeien drie cirkels gele bloemen en de buiten cirkels zijn wit.

Later nemen we een trammetje naar de zee en lopen weer heel lang langs het strand. Tokio lijkt ver weg. Ik ga door met mijn interview met haar over haar hostess verleden.

Hoe begon je? De eerste keer was ik 18. Ik was veel te jong, net van school. Ik vond het doodeng met dronken oude mannen moeten te praten. Ik ging steeds meer smoezen verzinnen. Tot ik op een avond werd ontslagen. Ik ben toen naar de wc in de club gegaan en heb heel erg gehuild maar niemand mocht het zien.

Pas jaren later toen ik 26 was en bij Ban'yu-Inryoku ging werken ging ik weer werken in het nachtleven. Eerst als danseres (toen leerde ik haar kennen). Dansen was fijn want je hoefde niet met de klanten te praten. Ik keek neer op de hostesses die dat wel moesten. Maar zo leerde ik langzaam hoe ik met klanten moest praten, hoe ik ze moest vermaken. Later werd ik ook hostess want het verdiende veel meer.

Hoe vindt je werk als hostess. En hoe vinden buitenlanders het werk. In advertenties in kranten en tijdschriften. Daarna krijg je een sollicitatie gesprek. De mama-san vraagt dan hoeveel tijd je kunt werken, welke avond, of je kunt drinken en hoeveel je wilt verdienen, want daar kun je soms een beetje over onderhandelen. Zeker als je meer ervaring hebt. Ongeveer verdien je 3000Y per uur. Als je klanten binnen brengt (dohan) krijg je een bonus. En als een klant voorkeur voor jou heeft en dat aan de Mamasan laat weten krijg je ook meer geld. (1000/2000).

Ze verteld dat ze in een gaijin club werkte samen met een stel westerse vrouwen die ook hostess waren. Dat was leuk want zo leerde ze ook direct engels. Ze werkte vaak van 20.00 tot 03.00 uur. Dat kon want ze woonden op loopafstand van de club. Het was een grote club met een goeie band met philipino's die muziek maakten. Ze kon met klanten dansen en dat vond ze leuk.

Toen ze later in de Ginza ging werken moest ze heel andere kleren gaan dragen. Eerst had ze een soort ik ben een jonge wilde meid, later was ze ouder en moest ze meer ladylike zijn. Dat betekende dat ze veel nieuwe kleren moest kopen want dat eist Mamasan. Zij beslist wat je moet dragen.

Ik vraag haar of ze me kan uitleggen over iets wat ze eerder vertelde, namelijk dat ze verschillende rollen speelt bij de verschillende klanten. Het gaat maar om een ding de klant behagen! En dat is altijd zwaar en moeilijk. De ene klant wil dat je een soort vriendin bent, de ander wil achteroverhangen en als een koning bediend worden, een ander wil met je praten over seks steeds opzoek naar de grens. Waar praat je dan over? Japanse mannen willen weten of je het met een gaijin hebt gedaan en of die inderdaad zulke kleine penissen hebben. Ik had wel met een buitenlander gevreeën maar ik vertelde elke keer wat anders, afhankelijk van de klant. En sommige willen alleen maar klagen over hun werk en hun baas. En dan zijn er natuurlijk de vervellende klanten die alleen maar seks willen. En dat maakt het heel moeilijk want Mamasan wil alleen maar klanten houden, ze moeten drinken en je mag klanten niet onaardig behandelen. Mamasan kan heel onaardig zijn als je het niet goed doet of tegen een klant niet aardig bent. Bij een klant heb ik ooit gezegd, sorry mama maar hij wil heel de tijd seks en dat wil ik niet.

Als een Mamasan boos op je is neemt ze je apart en kan je heel boos toespreken of en dat is veel vervelender ze kan je elke dag een rot gevoel geven, heel langzaam en gemeen zit ze je heel de tijd dwars.

Hoe oud kunnen mamasan's zijn? Alle leeftijden, soms bezitten ze een club, soms zijn ze ingehuurd managers. Je hebt mamasans in kimono en in westerse kleren. Ze heeft maar een doel => geld.

Dan komt ook bij Shinka haar frustraties tov buitenlandse hostesses eruit. Want die hebben het veel makkelijker. Japanse mannen vinden gaijin namelijk erg interessant, ze hoeven helemaal niet veel te kunnen want alles wat ze doen is goed. Een Jap man is nooit streng naar een gaijin naar ons wel. Wij moeten veel meer kunnen. Die vrouwen vinden bijna allemaal jap mannen stom en lelijk. Ze komen alleen maar om geld te verdienen, snel en veel. Westerse vrouwen zijn arrogant.

Ik vraag haar of ze nog een incident herinnert over mij 18 jaar geleden. Ze denkt na en opeens weet ze wat; ik was ooit ziek en jij belde me. Ik vertelde je dat ik ziek was en jij zei. 'I'm coming to you'. Wij zeggen nooit - I come maar - I go. Dus ik dacht dat jij wilde dat ik naar jou toe kwam. Dus ik heb me aangekleed, dikke kleren aan en ging naar je toe. Mar ondertussen was jij naar mij toe gekomen. En wij zijn elkaar toen gepasseerd!

Segooi = mode woord wat ik opeens heel de tijd hor het is zoiets als fantastisch wauw!!

Als een jap naar zichzelf wijst, wijst hij naar zijn neus en niet naar zijn borst zoals wij doen. En als hij wil zeggen dat iemand dronken is dan wijst hij met zijn ene wijsvinger naar zijn hoofd (zoals je een gun op je hoofd zet) en de andere wijsvinger wijst naar je elleboog van die arm die naar het hoofd wijst.

We gaan richting het station want we hebben met twee vriendinnen van haar afgesproken. We gaan namelijk in een heel speciaal restaurant eten, de baas bepaald wat je eet er is geen menu. Er wordt me twee keer op het hart gedrukt dat ik er geen herkenbare dingen over mag schrijven in mijn weblog.

Een van de vriendinnen spreekt heel goed engels en vertaald de hele avond. Het is voor het aller allereerst is ooit in dit land dat ik dat meemaak. Zonder er bij na te denken vertaald ze. Het begint zoals gebruikelijk met het rituele 'oh wat heb je mooi haar', 'wat een mooie ring' etc. En bij elk lachje bedenken ze hun mond. Ook ik merk dat ik redelijk de lichaamstaal onder de knie begin te krijgen, je mond bedekken en onderdanig knikken als dat moet. Maar de meiden veranderen als het eerste glaasje bier op is en dan worden ze van stille beleefde wezens in wilde losse meiden. Het eten is weer goddelijk en de drank vloeit rijkelijk. Het restaurant is Max. 12 mensen. En wordt door een echtpaar gerund. Man kookt vrouw bedient.

Vaak moet ze door een soort onder de bar luik naar de keuken. Die rug zal te lijden hebben. Weer allerlei inktvissen die we in allerlei soorten en maten eten, dan kreeft en krab, dan bosgroenten, dan sashimi (rauwe vis) heel veel verschillende met verschillende soja saus. Ik leer dat wit vis in soja met azijn /citroen gaat en rode vis in zoute sojasaus. De vrouwen worden, zoals de meeste jappers, snel dronken en worden luidruchtig. Als de 21 jaar oude zoon van het echtpaar binnen komt om te eten, kirren de vrouwen (allemaal mijn leeftijd) als jonge schoolmeisjes. Bijna ordinaire kindvrouwtjes. Ik heb met de jongen te doen maar hij lijkt er aan gewend. De drank wordt zoals hoort in Japan steeds door andere ingeschonken je schenkt nooit jezelf in. Dus als je wilt drinken zorg je dat degene die nog het helderste is ziet dat je je glas leegdrinkt. En omdat vrouwen heel erg gewend zijn om te behagen moet ik heel erg opletten dat ik niet dronken wordt gevoerd. Want het is hier voor 1000Y non-stop drinken! Maar zelfs met alle drank blijven ze de onderkant van hun glas met hun hand bedekken. Want dat staat symbool voor een vagina.

Jezus wat drinken die Jappen toch veel. Eerst bier, dan saké en dan whisky en niet zomaar maar single malt! Want dit is een huiskamer. Buiten kun je niet zien dat het een restaurant is. Het herkenbare banengordijn hangt binnen en niet buiten. Er is niets wat wijst op een openbare gelegenheid. Reserveren als vreemde kan ook niet. Dan zeggen ze gewoon dat ze vol zijn. En vol zijn ze ook elke avond. Want er staat (in het Japans) dat de keuken om 8 uur dicht gaat maar tot ver na tien komen er steeds even mensen binnen om te buurten. Er komt om 8 uur wel een vrouw binnen die komt afdrogen terwijl de man afwast. Ze droogt gewoon in het restaurantje want in de keuken is geen plek. Wij eten nog lang na 8 uur door maar de vrouw die bedient verandert na 8 uur, ze steekt een sigaret op en neemt een fles bier, die natuurlijk ook bij haar ingeschonken wordt want ook zij schenkt zichzelf niet in. Na de sashimi krijgen we een soep met vis en prie (Japans ui!) . De krab die we eerder hebben gegeten blijkt doormengt met een groenspul wat de lever is van het beest. Aan het einde gieten ze er nog wat sake in, mengen goed en drinken het op. Ons gesprek gaat over allerlei massage mogelijkheden die er tegenwoordig zijn. Met zout met zand! Schijnt heel lekker te zijn. De baas zit ondertussen met een fles whisky (de single malt) en zijn sokken ook in het restaurant. We naderen het einde van de maaltijd en krijgen rijst. Maar ik heb zoveel gegeten dat ik dat niet meer hoef. Daar wil de baas niets van weten. De rijst is van dit jaar en komt uit Nagala (een district) besprenkeld met zalmeitjes. Hij wijst naar boven op de 2de verdieping, want in hun huis boven bewaren ze de rijst. Iedereen kijkt als ik eet... en de rijst is heerlijk. De stemming stijgt. Ik ga naar het piepkleine wctje. Als ik terug kom blijkt het gesprek over mijn navel te gaan. Een man beweert dat hij mijn navel heeft gezien! Want ik heb wel een lage broek aan maar een lang t-shirt want ik weet dat hier de mode niet de blote buiken zijn die in Nederland wel kan. Nu blijkt het kleine stukje buik wat te zien is de man al zo op te winden! Ik snap van Shinka vanmiddag vertelde, gajin vrouwen hebben het veel gemakkelijker want jap mannen vinden alles spannend aan ze!

12 nov 2004

In welke wereldstad zie je een business man staan met twee levende krabben in zijn hand? Het is het eten hier wat me elke keer weer zo gelukkig maakt. Alles maar dan ook alles vindt ik lekker.

Verder de hele dag alleen maar geschreven

13 nov 2004

Omdat ik in mijn verhaal een tuin wil laten voorkomen ga ik vandaag twee tuinen bekijken. Bomen zijn er verder zelden. Hier zijn de bomen. Als ik Shiba Rikyu Garden; een kleine heel oude tuin, tegenwoordig rijden er links treinen en rechts twee snelwegen langs. Ik ga de tuin binnen en ik ben niet de enige. Na toegang betaald te hebben blijkt binnen ook hier weer een bonsai en andere gekweekte herfstbloemen die in extreme vormen zijn gekweekt. Ook de boompjes in de tuin zijn grillige gemaakt. Niet zoals bij ons veel bomen recht omhoog. Als ik langs de vijver, want elke tuin heeft een vijver. In alle vormen, geen ronde poel, happen de karpers. Hoe langer ik blijf staan hoe meer karpers er komen. Hap hap met vettige natte dikke lippen. Het lijken wel piranha's die me willen verslinden. Achter in het grote open keelgat zit achter om de tong een pinnig uitsteeksel waar door als hij me zou verslinden me in stukjes zou kunnen snijden. Hap hap, tot langzaam het water weer over de rand de mond inloopt. Als de mond gevuld is duikt de vis weer onder en zwemt door. Langs de vijver zijn drie tafeltjes geplaatst hier krijgen telkens drie mensen voorlichting over thee. Nette meneren en mevrouwen luisteren knikkende naar de thee uitleggers. Ik loop door de tuin. Ik kan niet zien wat zij (de jappers) kunnen zien. Ik zie alleen maar ingesnoerde bomen. Wel mooi maar eftelingachtig. Onecht en benauwd.

Daarna naar een groter park, Hama Rikyu Garden, van hetzelfde laken een pak.

Net als wat er met de mensen hier gebeurt. Greet (woont al 22 jaar in Japan en is getrouwd met japper) schreef me: *De jappers tonen hun echte gevoelens niet want van kleinsaf aan zijn ze echt getraind in allemaal dezelfde gevoelens te tonen en daarom durft niemand echt zijn gevoelens tonen omdat je dan een stempel krijgt en dan ben je een buitenbeentje en dan ben en blijf je een outsider! Ik denk niet dat ze iets anders voelen ze durven het gewoon niet tonen! Maar in iedere klas waar ik lesgeef vanaf kleuterklas tot universiteit is er wel iemand ofwel enkelen die dat nu durven maar als ze dan volwassen zijn dan wordt dat weer onderdrukt! Het wordt er van kleinsaf in gestampt!*

Ik heb moeite met dat keurslijf. Met dat alles bepaald is. Met dat er overal een bordje staan, een pijl is, een lijn die niet overschreden mag worden.

Het is zaterdag vandaag en de nette business mannen, tuttige dametjes op hakjes en school kinderen in uniform zijn er nu niet. Nu draagt iedereen een rugzakje en doet zaterdag. Vrijtijds kleding aan en platte schoenen. Op vakantiedagen is het verschil nog groter. Dan dragen ze vakantie kleren wat nog sportiever is als de zaterdag kleren. Ook in de trein en de metro is anders door de week 'slaapt' iedereen en staart voor zich uit. Op zaterdag reizen meer mensen samen, meestal twee aan twee (2 vriendinnen of echt)paren) en er wordt wat gepraat. Op zondag zijn de groepen nog iets groter en praten ze nog meer in het openbaar vervoer.

Ik heb nog maar een dag en heb geen idee of ik morgen nog met Shinka naar een badhuis ga zoals afgesproken. Ik heb haar er niet meer over gehoord. Maar just in case ga ik nog 'even' langs in Akihabara. Akihabara wordt ook wel electric city genoemd. Dit is de elektronica wijk. Ooit ben ik hier even geweest en het schijnt alleen nog maar extremer zijn geworden dus ga ik kijken. Maar dit is een paradijs voor Jan Harm en niet voor mij. Ik heb niets met al die elektronica troep. Stel je voor een hele wijk hoge gebouwen met winkels vol. Het is een grote prijzenslag. Hier schijnt me wel versterking te mogen worden gebruikt om mensen binnen te lijden. Op de straat lopen vooral jongens en jonge mannen. Uit elk gebouw klinkt herrie, muziek en piepen en blieden. Ook zijn er jonge meisjes die in roze, rode, gele of groene capejes de klanten moeten binnen lokken. Zelfs zie ik een meisje in een kerstman pak. Het is 13 november.

Als ik loop blijft heel de tijd dat gevoel van 'wat gebeurt er als hier een aardbeving is' door mijn hoofd spelen. Ik zie in de metro de plafondplaten die naar beneden kunnen vallen. In de lift bedenk ik dat die vast zal komen te zitten, als ik tussen de wolkenkrabbers loop zie ik al het glas wat naar beneden kan komen vallen. Ik zie scheuren in wanden en muren. Hier is alle elektraleidingen boven de grond. Een goeie shake en alles zal, nog onder stroom, los bungelen en de boel elektrocuteren. Ik zie overal de tl buizen boven mijn hoofd, de stoplichten en de uithangborden. Waar moet je heen als er iets gebeurt? In huis moet je onder de tafel gaan zitten maar ik heb in mijn kamer geen tafel. En buiten! De parken waar ik vanochtend was zijn officieel noodverzamelplekken.

Ik lunch met sushi. Ik moet nog beter weten hoe de makers met hun handen doen. Vaak ligt de vis al gesneden klaar. Maar als de chef een vis snijdt zie ik dat hij heel de tijd de vis plat duwt als hij snijdt. Tegen de draad in. Hij dept soms de vis droog zodat het niet glibbert. Hij snijdt heel flinter dunne plakjes.

De andere man pakt een plakje, zijn handen zijn nat. Sommige sushi chef handen zijn helemaal week van het altijd vochtig zijn. Hij legt het plakje vis in zijn palm. Pakt een klein klontje rijst en duwt die met zijn natte middelvinger tegen de vis. Dan met twee snelle bewegingen kneedt hij het geheel tot een rechthoekig geheel en legt hem dan op de schaal. Als hij aal op de rijst doet krijgt die pas op het bord de lik dikke sojasaus.

Ik heb met Shinka afgesproken in shibuja. Ik ken dat stukje trein zo goed en de avond wordt alleen met Ban'yu-Inryoku dat ik niet mijn plattegrond met metrolijnen meeneem. Maar iets anders doen wat je altijd doet is stom want als ik uit de metro stap en de trein in wil schijnt er zich iemand voor de trein gegooid te hebben en de cirkellijn (yamamote) is tijdelijk gestopt en niemand weet voor hoe lang. Maar alles in het Japans lezen lukt me niet. Gelukkig moet iedereen opeens anders reizen en is er een jonge jongen die me helpt.

Voor de show vraag ik Shinka hoe het zit met het vormen (vervormen van mensen) ze in een stramien te krijgen. Hoe maak je iedereen gelijk? Zij zegt, mijn moeder en mijn oma zeiden altijd dat als ik gekke kleren aan had, ik was / ben dol op felle kleuren, dat ik andere kleren aan moest want ik moest niet anders zijn. Ik mocht niet opvallen. Op school werden kinderen die anders waren gepest. Maar dat is niet anders dan bij ons. Hoe! Wil ik weten. Maar we komen er niet uit. Behalve dat het niet wordt gewaardeerd door een baas als je zelf kunt denken. Sallery man bedrijven houden niet van zelfstandig handelen.

De show. De flashback is ongelofelijk. Dezelfde kostuums, zelfs precies dezelfde sminck als 18 jaar geleden. Ik vind de show ver beneden elk peil.

Na de show komt Seazer naar me toe. Ik herken hem niet. Hij draagt een zonnebril. Heeft een paardenstaart en zie er een beetje opgeblazen uit. We lopen met nog wat belangrijke gasten naar het restaurant waar zo ook de acteurs komen eten. Seazer is, wonderlijk genoeg, heel erg in me geïnteresseerd. Ik geef hem een boek met foto's van Dit. Want dat is mijn zichtbaar werk wat ik gemaakt heb. Hij is erg onder de indruk en wil weten hoe duur de shows zijn. We rekenen en herberekenen. We praten over de theaterwereld. Over avant-garde theater. Hij zegt dat het vroeger beter was dan nu. Dat mensen niet meer denken. Tv kijkers zijn geworden. Bij alle veranderingen zie ik de jonge leden van de groep die net twee uur gespeeld hebben nu als slaven op en neer rennen om ons te bedienen. Dat was vroeger ook maar nu is het veel extremer. Strenger, geïnstitutionaliseerder dan toen. Seazer klinkt in mijn oren verdrietig, eenzaam bijna. De dictator is opeens een zachte man. Hij bestelt alles wat ik lekker vind en later betaalt hij alles voor me. Terwijl Ryo de gast regisseur wordt dronken. Ik heb keelpijn en wil naar huis.

14 nov 2004

Ik word ziek wakker. Keelpijn hoesten. Shit! Ik maak het hele appartement schoon en pak mijn koffer in.

METRO: een vrouw voelt de harde wind die voor de metro uit het perron wordt opgedreven. Ze sluit haar ogen en krijgt een gelukkigzalige blik op haar gezicht als of het een frisse zeewind is die over haar gezicht strijkt.

Om een uur ontmoet ik Shinka weer want we gaan naar het bonsaimuseum maar dat blijkt sinds 2 weken gesloten. We eten wat, lopen naar een festival waar we samen 18 geleden ook zijn geweest. Ik herinner me de arme artiesten die ongelofelijke dingen deden. Dit blijkt de laatste groep die er in Japan bestaat. Je moet je een soort piepklein circusje voorstellen met een show die 2 hele volle etmalen doorgaat. Het zijn vier vrouwen die het doen. Oudere vrouwen met heel veel make-up en zware mascara waardoor hun ogen bijna niet meer open kunnen. En die heel erg doorrookte stemmen hebben. Een vrouw aan de rand slaat af en toe op een trom. Bij de deur staat de enige man. Die int het geld. Alles is shabby. Een oud decortje, rode lappen, felle peertjes aan het plafond van doek. Ik zie een hondenact. Een slang die door een krant wordt gegoocheld, een mummie van een siamees veulen, dan een hele grote slang, wel vier meter en heel dik met een sok over de kop zodat hij niks kan zien, een grote wisseltruc van vrouw in en uit een doos en als laatste een act met kaarsen die ik niet graag na zou doen. Een steeds groeiende klomp kaarsen eerst 1 dan 2 tot 10. En telkens I de mond. Dan neemt ze een hele grote klomp kaarsen, de hete was stroomt in haar mond en dan blaast ze daar vuur me in het kleine stoffen tentje. De vrouwen zijn moe en ongeïnteresseerd. De show is non-stop. Je komt links binnen en dan wordt het publiek bij elke act een beetje naar rechts gestuurd. Uit eindelijk heb je alle acts gezien en sta je weer buiten. Ze prepareren ondertussen de acts als een van de andere vrouwen iets voordraagt. Maar de keelpijn en duizeligheid worden groter. Normaal zou ik uren hier kunnen observeren maar ik wil naar huis, naar bed. Morgen 5 uur op en dan naar het vliegveld. Hopen dat ik genoeg materiaal heb om een nieuw boek te schrijven.